

แนวทางการพัฒนาของหน่วยบัญชาการทหารพัฒนา
ในการสนับสนุนการพัฒนาประเทศ
ในยุคไทยแลนด์ ๔.๐

โดย

พันเอก โกศล กิจกุลธนนันต์
รองผู้อำนวยการสำนักงานพัฒนาภาค ๕
หน่วยบัญชาการทหารพัฒนา

นักศึกษาวิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร
หลักสูตรการป้องกันราชอาณาจักร รุ่นที่ ๖๑
ประจำปีการศึกษา พุทธศักราช ๒๕๖๑ - ๒๕๖๒

หนังสือรับรอง

วิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร สถาบันวิชาการป้องกันประเทศ ได้อนุมัติให้เอกสารวิจัย เรื่อง “แนวทางการพัฒนาของหน่วยบัญชาการทหารพัฒนาในการสนับสนุนการพัฒนาประเทศ ในยุคไทยแลนด์ ๔.๐” ลักษณะวิชา การทหาร ของ พันเอก โกศล กิจกุลธำรงค์ เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา ตามหลักสูตรการป้องกันราชอาณาจักร รุ่นที่ ๖๑ ประจำปีการศึกษา พุทธศักราช ๒๕๖๑ – ๒๕๖๒

พลโท

(ขจรฤทธิ์ นิลกำแหง)

ผู้อำนวยการวิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร
สถาบันวิชาการป้องกันประเทศ

บทคัดย่อ

เรื่อง แนวทางการพัฒนาของหน่วยบัญชาการทหารพัฒนา ในการสนับสนุนการพัฒนาประเทศในยุคไทยแลนด์ ๔.๐

ลักษณะวิชา การทหาร

ผู้วิจัย พันเอก โกศล กิจกุลธำนันต์ **หลักสูตร** วปอ. รุ่นที่ ๖๑

เอกสารวิจัยฉบับนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ ศึกษาแนวทางการพัฒนาของหน่วยบัญชาการทหารพัฒนา ในการสนับสนุนการพัฒนาประเทศในยุคไทยแลนด์ ๔.๐ เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ โดยมุ่งให้ได้ความถูกต้องตรงประเด็นของข้อมูลในทัศนะของผู้ให้ข้อมูลเป็นหลัก และพูดคุยตามธรรมชาติและมีความยืดหยุ่น รูปแบบของการสัมภาษณ์ที่เหมาะสมควรเป็นแบบที่ทั้งผู้ถูกสัมภาษณ์และผู้สัมภาษณ์ต่างมีปฏิสัมพันธ์ต่อกัน อาจแลกเปลี่ยนข้อมูลกันได้เท่าที่จำเป็น จุดเน้นของผู้สัมภาษณ์อยู่ที่การรับฟังสิ่งที่ผู้ให้สัมภาษณ์บอกเล่า และเจาะลงไปถึงเป้าหมายขององค์การ ความสามารถในการปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงทั้งภายในและภายนอกองค์การ รูปแบบงานที่เกิดขึ้นในปัจจุบันและอนาคต ประสบการณ์ตามสายงาน รวมทั้งปัญหาในการปฏิบัติงาน และนำประเด็นที่ได้จากการสัมภาษณ์ไปใช้เป็นแบบสอบถามซึ่งเป็นเครื่องมือในการวิเคราะห์รูปแบบการพัฒนาที่ช่วยส่งเสริมบทบาทหน้าที่ และสมรรถนะของบุคลากรเพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงสู่ยุคไทยแลนด์ ๔.๐ ผลการวิจัยพบว่า ๑. เป้าหมายและทิศทางของ หน่วยบัญชาการทหารพัฒนาของบัญชาการกองทัพไทยคือหน่วยบัญชาการทหารพัฒนา เป็นหน่วยงานชั้นเยี่ยมของกองทัพไทยในด้านการพัฒนาเพื่อความมั่นคง โดยเตรียมความพร้อมของ ทหารยากรบุคคล ชุมชน พื้นที่เพื่อป้องกันภัยคุกคามทุกรูปแบบและประชาชนมีความเชื่อมั่น ศรัทธาต่อกองทัพไทย สามารถปฏิบัติงานได้อย่างมีมาตรฐาน ทันเวลาสามารถสนับสนุนงานตามบทบาทหน้าที่ ตามแผนงานและตามนโยบายของผู้บังคับบัญชา และได้รับความไว้วางใจจากผู้บังคับบัญชา อีกทั้งกำลังพลจะต้องมีการพัฒนาทั้งความรู้ ทักษะ ทัศนคติ ประสบการณ์และความเชี่ยวชาญต่องานในหน้าที่ มีความทันสมัยเพิ่มขึ้น ๒. กำลังพลมีความสามารถในการทำงานร่วมกับผู้อื่น โดยปฏิบัติตนได้สอดคล้องตามบทบาทหน้าที่ของการเป็นสมาชิกที่ดีของทีม ยอมรับฟังความคิดเห็นหรือคำวิจารณ์และวิธีการทำงานที่หลากหลาย เข้าใจถึงเป้าหมายและผลสัมฤทธิ์ของงานพร้อมมุ่งมั่นปฏิบัติราชการให้เกิดผลสำเร็จอย่างดีที่สุด กำลังพลมีความรู้ในเรื่องการนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้กับสายงานที่ตนรับผิดชอบ มีความรู้เรื่องเครื่องใช้สำนักงาน เช่น คอมพิวเตอร์ เครื่องพิมพ์ อุปกรณ์ด้านเครือข่ายและอุปกรณ์สำนักงาน และมีความรู้ในเรื่องโปรแกรมไมโครซอฟท์ออฟฟิศ ๓. การดำเนินงานในอดีตวัสดุและเครื่องมือยุทธโธปกรณ์ในอดีตเน้นการใช้แรงงานในด้านธุรการก็จะใช้เอกสารเป็นหลัก ในปัจจุบันมีการพัฒนาในด้านเครื่องมือและยุทธโธปกรณ์ ส่งผลให้การปฏิบัติงานมีความสะดวกและรวดเร็วมากขึ้นและในอนาคต เทคโนโลยีจะเข้ามามีบทบาทในการอำนวยความสะดวกในการปฏิบัติงานมากขึ้นทำให้การปฏิบัติงานมีความสะดวก รวดเร็ว และมีมาตรฐานมากขึ้น จึงทำให้ศักยภาพของหน่วยบัญชาการทหารพัฒนาที่มีมากขึ้น ๔. การพัฒนา

บุคลากรสู่ยุคไทยแลนด์ ๔.๐ กำลังพลเห็นด้วยในเรื่องการพัฒนางานองค์กรหน่วยบัญชาการทหารพัฒนา ต้องขับเคลื่อนบุคลากรให้พร้อมในโลกยุคดิจิทัล ตลอดจนบริหารจัดการทำงานผ่านระบบออนไลน์ ให้เกิดประสิทธิภาพและเกิดประโยชน์สูงสุดความก้าวหน้าของเทคโนโลยีสารสนเทศทำให้การเรียนรู้ในสายงานที่รับผิดชอบ สามารถเข้าถึงสื่อการเรียนรู้ออนไลน์ และเรียนรู้ได้ด้วยตนเอง ทุกที่ ทุกเวลา และการมีวิสัยทัศน์ที่สอดคล้องกับเทคโนโลยีสารสนเทศที่เปลี่ยนแปลงไปสู่การพัฒนางานองค์กรและบุคลากรอย่างยั่งยืน ตลอดจนกำลังพลก็มีความเห็นด้วยในเรื่องการพัฒนางานองค์ความรู้ของบุคลากรให้รอบรอบ และรู้จัก มีการพอกพูนความรู้อย่างต่อเนื่อง ให้เป็นฟันเฟืองในการขับเคลื่อนประเทศสู่ “ประเทศไทย ๔.๐”

ABSTRACT

Title Developmental guidelines of Armed Forces Development Command to Development Support Country in Thailand 4.0

Field Military

Name Colonel Kosol Kitkuntanun **Course** NDC **Class** 61

This paper aims to Developmental guidelines of Armed Forces Development Command to Development support country in Thailand 4.0 Researcher studying aims to provide accurate information to the point of view of the data and talk naturally, flexible format of the interview should be on both the interviewee and interviewer are interacting with each other. May exchange information as necessary focus of the interviewer is in listening to what the interviewer told him. Rather than aiming to control the conversation alone. The interview must try to penetrate the organization's goals. The ability to adapt to changes inside and outside the organization. Patterns that occur in the future experience the line including problems in operation. The points of the interview were used as a tool to analyze the development model that promotes the role and performance of personnel to support the transition in Thailand 4.0.

The results showed that : 1. The goals and direction Armed Forces Development Command is an excellent unit of the Thai Armed Force In development for stability by preparing the Human resources, community areas to prevent all forms of threats And people have confidence faith in the Thai Armed Force able to perform work in a timely manner, able to support tasks according to roles, duties according to the plan and according to the policy of the supervisor and received the trust of the supervisor. The troops will have to develop the skills, attitudes, knowledge, experience and expertise to the job more modern. 2. Personnel have the ability to work with others by complying with the role of being a good member of the team accept to listen to opinions or criticism and various work methods, understand the goals and achievement of the work ready to strive to perform the government to achieve the best results personnel have knowledge in the areas that they are responsible for, have knowledge of how to apply information technology to the line that they are responsible for, have knowledge of office supplies such as computers, printers, network equipment and office equipment Knowledge of office applications and Microsoft Office. 3. The past, present and future in the materials and equipment in the past focused on labor rates. In the administration, the documents are mainly used. At present, the materials and equipment of

the current equipment developed in tools and equipment. As a result, the operation more convenient and faster, and in the future. Technology will play a role in facilitating the operation more making the operation more convenient, faster and more standardized future workload with the potential development of the Thai Armed Forces who have more. 4. Personnel development to the era of Thailand 4.0 Military personnel agree on organizational development of Armed Forces Development Command must drive personnel to be ready in the digital age world as well as managing work through the online system for maximum efficiency and benefits. The advancement of technology has made learning the lines of responsibility. Access learning materials online and learn by themselves, anytime, anywhere, and having a vision that is consistent with information technology that changes to organizational development and sustainable personnel. As well as the military personnel have agreed on the development of the knowledge of the personnel to know around and know deeply, have continuous knowledge accumulation To be a backlash in driving the country to "Thailand 4.0"

คำนำ

ประเทศไทย ๔.๐ เป็นความมุ่งมั่นของนายกรัฐมนตรี ที่ต้องการปรับเปลี่ยนโครงสร้างเศรษฐกิจ ไปสู่ “Value-Based Economy” หรือ “เศรษฐกิจที่ขับเคลื่อนด้วยนวัตกรรม” โดยมีฐานคิดหลัก คือ เปลี่ยนจากการผลิตสินค้า “โภคภัณฑ์” ไปสู่สินค้าเชิง “นวัตกรรม” เปลี่ยนจากการขับเคลื่อนประเทศด้วยภาคอุตสาหกรรม ไปสู่การขับเคลื่อนด้วยเทคโนโลยี ความคิดสร้างสรรค์ และนวัตกรรม และเปลี่ยนจากการเน้นภาคการผลิตสินค้า ไปสู่การเน้นภาคบริการมากขึ้น ดังนั้น “ประเทศไทย ๔.๐” จึงควรมีการเปลี่ยนวิธีการทำที่มีลักษณะสำคัญ คือ เปลี่ยนจากการเกษตรแบบดั้งเดิมในปัจจุบัน ไปสู่การเกษตรสมัยใหม่ ที่เน้นการบริหารจัดการและเทคโนโลยี (Smart Farming) โดยเกษตรกรต้องร่ำรวยขึ้น และเป็นเกษตรกรแบบเป็นผู้ประกอบการ (Entrepreneur) เปลี่ยนจาก Traditional SMEs หรือ SMEs ที่มีอยู่และรัฐต้องให้ความช่วยเหลืออยู่ตลอดเวลาไปสู่การเป็น Smart Enterprises และ Startups บริษัทเกิดใหม่ที่มีศักยภาพสูง เปลี่ยนจาก Traditional Services ซึ่งมีการสร้างมูลค่าค่อนข้างต่ำ ไปสู่ High Value Services และเปลี่ยนจากแรงงานทักษะต่ำไปสู่แรงงานที่มีความรู้ ความเชี่ยวชาญ และทักษะสูง วิสัยทัศน์ที่ว่า “มั่นคง มั่งคั่ง และยั่งยืน” ที่มีภารกิจสำคัญในการขับเคลื่อนปฏิรูปประเทศด้านต่าง ๆ เพื่อปรับแก้ จัดระบบปรับทิศทาง และสร้างหนทางพัฒนาประเทศให้เจริญ สามารถรับมือกับโอกาสและภัยคุกคามแบบใหม่ ๆ ที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว รุนแรง ในศตวรรษที่ ๒๑ ได้

หน่วยบัญชาการทหารพัฒนา เป็นหน่วยงานที่มีหน้าที่ทำให้ชีวิตความเป็นอยู่ของพี่น้องประชาชนในท้องถิ่นทุรกันดารดีขึ้น จำเป็นต้องพัฒนาทุก ๆ ด้าน พร้อมกันไป ทั้งทางวัตถุ และจิตใจ อันเป็นการช่วยเหลือประชาชนตามหลักการพัฒนาชุมชน ซึ่งมีเป้าหมายที่จะช่วยเหลือ เพื่อให้ประชาชนช่วยตนเองได้ต่อไป หน่วยบัญชาการทหารพัฒนา จึงได้ดำเนินงานพัฒนาช่วยเหลือประชาชนในท้องถิ่นตาม ๘ แผนงานหลัก คือ ๑. แผนงานสร้างเส้นทางคมนาคม ๒. แผนงานส่งเสริมการเกษตรและสหกรณ์ ๓. แผนงานพัฒนาแหล่งน้ำ ๔. แผนงานพัฒนาชุมชนและสาธารณูปการ ๕. แผนงานการสาธารณสุข ๖. แผนงานการศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ๗. แผนงานการประชาสัมพันธ์ และจิตวิทยา และ ๘. แผนงานสังคมสงเคราะห์และอื่น ๆ อันเป็นแผนงานหลักในการปฏิบัติงานพัฒนา และช่วยเหลือประชาชนของหน่วยบัญชาการทหารพัฒนานั้น ถือว่าได้กำหนดไว้ให้สามารถตอบสนองความต้องการของพี่น้องประชาชนได้อย่างครอบคลุม หน่วยบัญชาการทหารพัฒนาในมิติใหม่ให้สามารถเข้าถึงและเข้าไปช่วยแก้ไขปัญหาและบรรเทาทุกข์ความเดือดร้อนของประชาชนในทุกพื้นที่ได้อย่างรวดเร็วยิ่งขึ้น มีการประสานกับทางศูนย์ดำรงธรรมกระทรวงมหาดไทยในการนำปัญหาเรื่องร้องทุกข์ของประชาชนในแต่ละพื้นที่เพื่อจะได้ประสานหน่วยบัญชาการทหารพัฒนาที่กระจายอยู่ทั่วประเทศอยู่แล้ว สามารถเข้าไปแก้ไขความเดือดร้อนต่าง ๆ ได้มีความคล่องตัวและสะดวกรวดเร็วขึ้นด้วย หน่วยบัญชาการทหารพัฒนาไม่ใช่มีหน้าที่แค่การซ่อมบำรุง สร้างทาง สร้างถนน หนทางต่าง ๆ เท่านั้น แต่เรามีการฝึกฝนสร้างความเชี่ยวชาญให้กับทหารของหน่วยบัญชาการทหารพัฒนาให้สามารถเข้าไปถ่ายทอดความรู้ในการสร้างงานเพื่อฝึกอาชีพต่าง ๆ ให้กับชุมชนในแต่ละพื้นที่ โดยเฉพาะพื้นที่ห่างไกล รวมไปถึงขยายผลไปถึงการจัดหาแหล่งเงินทุนเพื่อสนับสนุนกลุ่มอาชีพและจัดหาลาดรองรับอีกด้วย ซึ่งเป็นการยกระดับคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้นและเลี้ยงตัวเองได้

ในหลักการทำงานของหน่วยบัญชาการทหารพัฒนา ตลอด ๕๖ ปีที่ผ่านมา ได้ยืนอยู่เคียงข้าง และร่วมบรรเทาทุกข์ให้กับประชาชนทุกพื้นที่ทั่วประเทศ และสามารถสนองตอบนโยบายของรัฐบาล สนับสนุนการแก้ไขปัญหาที่สำคัญเร่งด่วนของชาติ การเตรียมความพร้อมทุกสำนักงาน ทั้งกำลังพลและยุทธโศปกรณ์ ในการช่วยเหลือประชาชนที่ประสบภัยพิบัติ รวมถึงการสนับสนุนรัฐบาล ในการช่วยเหลือเกษตรกร และสุดท้ายซึ่งเป็นภารกิจสำคัญในส่วนของพัฒนาศักยภาพกำลังพล ให้สอดคล้องกับนโยบายไทยแลนด์ ๔.๐ ฝึกอบรมกำลังพลในแต่ละด้านให้มีความรู้ที่ทันสมัย เช่น ฝึกใช้โดรนสำรวจพื้นที่ก่อสร้างเส้นทาง การส่งเสริมเกษตรกรรมโดยนำประชาชน กลุ่มอาชีพ เข้าฝึกอบรมการทำ E-commerce จากศูนย์ดิจิทัลชุมชน ในแต่ละท้องถิ่นอีกด้วย

พันเอก

(โกศล กิจกุลธนนต์)

นักศึกษาวิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร

หลักสูตร วปอ. รุ่นที่ ๖๑

ผู้วิจัย

กิตติกรรมประกาศ

งานวิจัยฉบับนี้สำเร็จลงได้ด้วยดี เนื่องจากได้รับความกรุณาอย่างสูงจากคณาจารย์วิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร สถาบันวิชาการป้องกันประเทศ รวมถึงอาจารย์ที่ปรึกษางานวิจัยที่ได้ให้ความกรุณาแนะนำและเป็นที่ปรึกษาตลอดจนให้ข้อเสนอแนะในการปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ ด้วยความเอาใจใส่อย่างดียิ่ง ผู้วิจัยตระหนักถึงความตั้งใจจริงและความทุ่มเทของอาจารย์และขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ ที่นี้

ขอขอบพระคุณ ผู้บริหาร และกำลังพลหน่วยบัญชาการทหารพัฒนาทุกท่านที่ให้ข้อมูลต่าง ๆ และให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม จนทำให้งานวิจัยนี้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี

อนึ่ง ผู้วิจัยหวังว่า งานวิจัยฉบับนี้จะมีประโยชน์อยู่ไม่น้อย จึงขอมอบส่วนดีทั้งหมดนี้ให้แก่เหล่าคณาจารย์ที่ได้ประสิทธิ์ประสาทวิชาจนทำให้ผลงานวิจัยเป็นประโยชน์ต่อผู้ที่เกี่ยวข้อง และขอมอบความกตัญญูตเวทิตาคุณ แต่บิดา มารดา และผู้มีพระคุณทุกท่าน สำหรับข้อบกพร่องต่าง ๆ ที่อาจจะเกิดขึ้นนั้น ผู้วิจัยขอน้อมรับผิดเพียงผู้เดียว และยินดีที่จะรับฟังคำแนะนำจากทุกท่านที่ได้เข้ามาศึกษา เพื่อเป็นประโยชน์ในการพัฒนางานวิจัยต่อไป

พันเอก

(โกศล กิจกุลธนนันต์)

นักศึกษาวิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร

หลักสูตร วปอ. รุ่นที่ ๖๑

ผู้วิจัย

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อ	ก
ABSTRACT	ค
คำนำ	จ
กิตติกรรมประกาศ	ช
สารบัญ	ซ
สารบัญตาราง	ญ
สารบัญภาพ	ฎ
บทที่ ๑ บทนำ	๑
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	๑
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	๓
ขอบเขตของการวิจัย	๓
วิธีดำเนินการวิจัย	๓
ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย	๔
คำจำกัดความ	๔
บทที่ ๒ แนวคิดและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับประเทศไทย ๔.๐	๗
โมเดลขับเคลื่อนประเทศไทยสู่ความมั่นคง มั่งคั่ง และยั่งยืน	๗
วิสัยทัศน์และกรอบยุทธศาสตร์ขับเคลื่อนประเทศไทย	๑๒
กลไกการขับเคลื่อนประเทศไทย ๔.๐	๑๖
ปัญหาเชิงโครงสร้างในการก้าวไปสู่ประเทศไทย ๔.๐	๑๘
ขับเคลื่อนประเทศไทย ๔.๐ ผ่านพลังประชารัฐ	๑๙
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	๒๑
กรอบแนวคิดในการวิจัย	๒๒
สรุป	๒๓
บทที่ ๓ ปัจจัยที่นำไปสู่ความสำเร็จและแนวทางในการพัฒนาของ	
 หน่วยบัญชาการทหารพัฒนา ในการสนับสนุนการพัฒนาประเทศ	๒๔
ข้อมูลข้อคิดเห็นปัจจัยที่นำไปสู่ความสำเร็จของหน่วยบัญชาการทหารพัฒนา	
ในการสนับสนุนการพัฒนาประเทศในยุคไทยแลนด์ ๔.๐	๒๔
ข้อมูลข้อคิดเห็นแนวทางการพัฒนากำลังพลและระบบงานของหน่วยบัญชาการ	
ทหารพัฒนาในการสนับสนุนการพัฒนาประเทศในยุคไทยแลนด์ ๔.๐	๒๖
ปัจจัยที่นำไปสู่ความสำเร็จของหน่วยบัญชาการทหารพัฒนาในการสนับสนุน	
การพัฒนาประเทศในยุคไทยแลนด์ ๔.๐	๓๒
แนวทางการพัฒนาของหน่วยบัญชาการทหารพัฒนา	๓๕

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
บทที่ ๔	
การพัฒนา หน่วยบัญชาการทหารพัฒนาในการสนับสนุน	
การพัฒนาประเทศไทยแลนด์ ๔.๐	๔๓
เป้าหมายและกลไกขับเคลื่อนของหน่วยบัญชาการทหารพัฒนาภายใต้	
ประเทศไทยแลนด์ ๔.๐	๔๓
การสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ	๔๔
ความท้าทายของหน่วยบัญชาการทหารพัฒนาในยุคไทยแลนด์ ๔.๐	๔๕
นวัตกรรมการพัฒนาประเทศของหน่วยบัญชาการทหารพัฒนา	
ในยุคไทยแลนด์ ๔.๐	๔๙
แนวทางการพัฒนาประเทศของหน่วยบัญชาการทหารพัฒนา	
ในยุคไทยแลนด์ ๔.๐	๕๒
สรุป	๕๔
บทที่ ๕	
สรุปและข้อเสนอแนะ	๕๖
สรุป	๕๖
ข้อเสนอแนะ	๖๐
บรรณานุกรม	๖๑
ผนวก	๖๓
ผลการสัมภาษณ์	๖๔
ประวัติย่อผู้วิจัย	๘๒

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
๓-๑	แสดงการจำแนกข้อคิดเห็นปัจจัยที่นำไปสู่ความสำเร็จของหน่วย บัญชาการทหารพัฒนาในการสนับสนุนการพัฒนาประเทศไทย ไทยแลนด์ ๔.๐	๒๔
๓-๒	แสดงการจำแนกข้อคิดเห็น การพัฒนาในด้านกำลังพลให้สนับสนุน ต่อการพัฒนาของประเทศไทยไทยแลนด์ ๔.๐	๒๗
๓-๓	แสดงการจำแนกข้อคิดเห็น การพัฒนาในด้านเครื่องมือ เครื่องจักรและ ยุทโธปกรณ์ให้สนับสนุนต่อการพัฒนาของประเทศไทยไทยแลนด์ ๔.๐	๒๙
๓-๔	แสดงการจำแนกข้อคิดเห็น การพัฒนาในด้านการบริการงานให้สนับสนุน ต่อการพัฒนาของประเทศไทยไทยแลนด์ ๔.๐	๓๐
๓-๕	แสดงการจำแนกข้อคิดเห็น ข้อคิดเห็นเพิ่มเติมในด้านอื่น นอกเหนือจาก ด้านกำลังพลด้านเครื่องมือ เครื่องจักรและยุทโธปกรณ์ และด้านการบริหารงาน	๓๑

สารบัญแผนภาพ

แผนภาพที่		หน้า
๒-๑	Thailand 4.0	๘
๒-๒	การพัฒนาที่สมดุล SEP for SDGs	๑๐
๒-๓	การเชื่อมโยงกับประชาคมโลก	๑๑
๒-๔	การสอดรับกันระหว่างปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงและ SDGs ใน Thailand 4.0	๑๑
๒-๕	กลไกการขับเคลื่อนความมั่งคั่งของประเทศ	๑๖
๒-๖	รูปแบบ ๔ หลักคิดกระบวนการ ประชากรรัฐ	๒๐

บทที่ ๑

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การพัฒนาประเทศไทยที่ผ่านมาจะเห็นได้ว่าย่างติดกับดักของการพัฒนาแบบเดิม ส่งผลให้เศรษฐกิจของท้องถิ่นและรวมถึงระดับชาติ ระดับรายได้อยู่ในระดับปานกลางไปทางต่ำ มีความเหลื่อมล้ำทั้งทางด้านเศรษฐกิจและสังคม และขาดการพัฒนาที่สมดุลระหว่างเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม จึงก่อให้เกิดปัญหาในหลายประการต่อระบบการพัฒนาโดยรวมของประเทศ นโยบาย การขับเคลื่อนเศรษฐกิจในยุค Thailand 4.0 เป็นจุดเปลี่ยนใหม่ที่สำคัญต่อการพัฒนาเศรษฐกิจ ของท้องถิ่นซึ่งเป็นรากฐานของการพัฒนา เปลี่ยนจากการทำมากได้น้อย เป็นการทำน้อยได้มาก เน้นการขับเคลื่อนด้วยเทคโนโลยีและนวัตกรรม ด้วยความก้าวหน้าของเทคโนโลยีที่สูงขึ้น แต่การนำ เทคโนโลยีมาปรับใช้เพื่อการพัฒนาเศรษฐกิจนั้นยังมีน้อย โดยรัฐบาลมีแนวคิดสำคัญในการขับเคลื่อน โดยอาศัยพลังประชารัฐ เพื่อให้ทุกภาคส่วนได้ร่วมกันดึงศักยภาพที่แตกต่างกันนั้นมาใช้ประโยชน์ ภายใต้กระแสสังคม เศรษฐกิจ และการเมืองในโลกยุคโลกาภิวัตน์ จึงเป็นความท้าทายให้รัฐบาล จะต้องพัฒนากลไกเพื่อสร้าง ปรับเปลี่ยน และพัฒนาทักษะ กระบวนการบริหารและพัฒนากิจการ และกระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชนเพื่อให้ประชาชนสามารถดำเนินบริการสาธารณะให้ตอบสนอง ความต้องการของประชาชนได้

ประเทศไทย ๔.๐ เป็นความมุ่งมั่นของนายกรัฐมนตรี ที่ต้องการปรับเปลี่ยนโครงสร้าง เศรษฐกิจ ไปสู่ “Value-Based Economy” หรือ “เศรษฐกิจที่ขับเคลื่อนด้วยนวัตกรรม” โดยมีฐาน คิดหลัก คือ เปลี่ยนจากการผลิตสินค้า “โภคภัณฑ์” ไปสู่สินค้าเชิง “นวัตกรรม” เปลี่ยนจากการขับเคลื่อน ประเทศด้วยภาคอุตสาหกรรม ไปสู่การขับเคลื่อนด้วยเทคโนโลยี ความคิดสร้างสรรค์ และนวัตกรรม และเปลี่ยนจากการเน้นภาคการผลิตสินค้า ไปสู่การเน้นภาคบริการมากขึ้น ดังนั้น “ประเทศไทย ๔.๐” จึงควรมีการเปลี่ยนวิธีการทำที่มีลักษณะสำคัญ คือ เปลี่ยนจากการเกษตรแบบดั้งเดิมในปัจจุบัน ไปสู่การเกษตรสมัยใหม่ที่เน้นการบริหารจัดการและเทคโนโลยี (Smart Farming) โดยเกษตรกร ต้องร่ำรวยขึ้น และเป็นเกษตรกรแบบเป็นผู้ประกอบการ (Entrepreneur) เปลี่ยนจาก Traditional SMEs หรือ SMEs ที่มีอยู่และรัฐต้องให้ความช่วยเหลืออยู่ตลอดเวลา ไปสู่ การเป็น Smart Enterprises และ Startups บริษัทเกิดใหม่ที่มีศักยภาพสูง เปลี่ยนจาก Traditional Services ซึ่งมีการสร้างมูลค่า ค่อนข้างต่ำ ไปสู่ High Value Services และเปลี่ยนจากแรงงานทักษะต่ำไปสู่แรงงานที่มีความรู้ ความเชี่ยวชาญ และทักษะสูง วิสัยทัศน์ที่ว่า “มั่นคง มั่งคั่ง และยั่งยืน” มีภารกิจสำคัญในการขับเคลื่อน ปฏิรูปประเทศด้านต่าง ๆ เพื่อปรับแก้ จักรระบบ ปรับทิศทาง และสร้างหนทางพัฒนาประเทศให้เจริญ สามารถรับมือกับโอกาสและภัยคุกคามแบบใหม่ ๆ ที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว รุนแรง ในศตวรรษที่ ๒๑ ได้

กองบัญชาการกองทัพไทย เป็นองค์กรชั้นนำในภูมิภาค ในการพิทักษ์ รักษา ปกป้อง สถาบันพระมหากษัตริย์ การป้องกันประเทศ การรักษาผลประโยชน์ของชาติ การพัฒนาประเทศ และการช่วยเหลือประชาชน ซึ่งสอดคล้องกับนโยบายด้านการพัฒนาประเทศและช่วยเหลือประชาชน โดยการสนับสนุนพัฒนาประเทศ การพัฒนาคุณภาพชีวิตประชาชน การบรรเทาภัยพิบัติและการฟื้นฟูอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม รวมทั้งทำให้ประเทศไทยก้าวสู่การมีอนาคตที่มั่นคงและยั่งยืน สอดคล้องกับนโยบาย “ประชารัฐ” และแนวทางพัฒนาเศรษฐกิจ “Thailand 4.0” นำมาสู่ส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาของรัฐบาล ซึ่งไม่สามารถเกิดผลสำเร็จได้ หากไม่ได้รับความร่วมมือจึงขอให้ทุกหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เร่งสร้างการรับรู้และความเข้าใจด้วยการให้ความรู้แก่ประชาชนให้ทราบถึงปัญหาและเข้ามามีส่วนร่วมเป็นกลไก “พลังประชารัฐ” เน้นสร้างความร่วมมือและจิตอาสาจาก “เซลล์เล็ก ๆ” ที่อยู่ในพื้นที่ โดยคำนึงถึงการพัฒนา และส่งเสริมการใช้ประโยชน์จากวิทยาศาสตร์ และรักษาความมั่นคง

หน่วยบัญชาการทหารพัฒนา เป็นหน่วยงานที่มีหน้าที่ทำให้ชีวิตความเป็นอยู่ของพี่น้องประชาชนในท้องถิ่นทุรกันดารดีขึ้น จำเป็นต้องพัฒนาทุก ๆ ด้าน พร้อมกันไป ทั้งทางวัตถุและจิตใจ อันเป็นการช่วยเหลือประชาชนตามหลักการพัฒนาชุมชน ซึ่งมีเป้าหมายที่จะช่วยเหลือ เพื่อให้ประชาชน ช่วยตนเองได้ต่อไป หน่วยบัญชาการทหารพัฒนาจึงได้ดำเนินงานพัฒนาช่วยเหลือประชาชนในท้องถิ่น ตาม ๘ แผนงานหลัก คือ ๑. แผนงานสร้างเส้นทางคมนาคม ๒. แผนงานส่งเสริมการเกษตรและสหกรณ์ ๓. แผนงานพัฒนาแหล่งน้ำ ๔. แผนงานพัฒนาชุมชนและสาธารณูปการ ๕. แผนงานการสาธารณสุข ๖. แผนงานการศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ๗. แผนงานการประชาสัมพันธ์ และจิตวิทยา และ ๘. แผนงานสังคมสงเคราะห์และอื่นๆ อันเป็นแผนงานหลัก ในการปฏิบัติงานพัฒนาและช่วยเหลือประชาชนของหน่วยบัญชาการทหารพัฒนานั้น ถือว่าได้กำหนดไว้ให้สามารถตอบสนองความต้องการของพี่น้องประชาชนได้อย่างครอบคลุม หน่วยบัญชาการทหารพัฒนาในมิติใหม่ให้สามารถเข้าถึงและเข้าไปช่วยแก้ไขปัญหาและบรรเทาทุกข์ความเดือดร้อนของประชาชนในทุกพื้นที่ได้อย่างรวดเร็วยิ่งขึ้น ประสานกับทางศูนย์ดำรงธรรมกระทรวงมหาดไทย ในการนำปัญหาเรื่องร้องทุกข์ของประชาชนในแต่ละพื้นที่เพื่อจะได้ประสาน หน่วยบัญชาการทหารพัฒนาที่กระจายอยู่ทั่วประเทศอยู่แล้ว สามารถเข้าไปแก้ไขความเดือดร้อนต่าง ๆ ได้มีความคล่องตัวและสะดวกรวดเร็วขึ้นด้วย หน่วยบัญชาการทหารพัฒนา ไม่ใช่มีหน้าที่แค่การซ่อมบำรุงสร้างทาง สร้างถนนหนทางต่าง ๆ เท่านั้น แต่หน่วยบัญชาการทหารพัฒนา มีการฝึกฝนสร้างความเชี่ยวชาญให้กับทหารของหน่วยบัญชาการทหารพัฒนา ให้สามารถเข้าไปถ่ายทอดความรู้ในการสร้างงานเพื่อฝึกอาชีพต่าง ๆ ให้กับชุมชนในแต่ละพื้นที่ โดยเฉพาะพื้นที่ห่างไกล รวมไปถึงขยายผลไปถึงการจัดหาแหล่งเงินทุนเพื่อสนับสนุนกลุ่มอาชีพ และจัดหาตลาดรองรับอีกด้วยซึ่งเป็นการยกระดับคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้นและเลี้ยงตัวเองได้

ในหลักการทำงานของหน่วยบัญชาการทหารพัฒนา ตลอด ๕๖ ปีที่ผ่านมา ได้ยืนอยู่เคียงข้างและร่วมบรรเทาทุกข์ให้กับประชาชนทุกพื้นที่ทั่วประเทศ และสามารถสนองตอบนโยบายของรัฐบาลสนับสนุน การแก้ไขปัญหาที่สำคัญเร่งด่วนของชาติ การเตรียมความพร้อมทุกสำนักงาน ทั้งกำลังพลและยุทโธปกรณ์ในการช่วยเหลือประชาชน ที่ประสบภัยพิบัติ รวมถึงการสนับสนุนรัฐบาล ในการช่วยเหลือเกษตรกร และสุดท้ายซึ่งเป็นภารกิจสำคัญในส่วนของพัฒนาศักยภาพกำลังพล

ให้สอดคล้องกับนโยบายไทยแลนด์ ๔.๐ ฝึกอบรมกำลังพลในแต่ละด้านให้มีความรู้ที่ทันสมัย เช่น ฝึกใช้โดรนสำรวจพื้นที่ก่อสร้างเส้นทางการส่งเสริมเกษตรกรรมโดยนำประชาชน กลุ่มอาชีพ เข้าฝึกอบรมการทำ E-commerce จาก ศูนย์ดิจิทัลชุมชน ในแต่ละท้องถิ่นอีกด้วย

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

๑. เพื่อศึกษาการรับรู้และความเข้าใจของกำลังพลหน่วยบัญชาการทหารพัฒนา เกี่ยวกับไทยแลนด์ ๔.๐
๒. เพื่อศึกษาและวิเคราะห์ปัจจัยที่นำไปสู่ความสำเร็จของหน่วยบัญชาการทหารพัฒนา ในการสนับสนุนการพัฒนาประเทศในยุคไทยแลนด์ ๔.๐
๓. เพื่อเสนอแนวทางการพัฒนากำลังพลและระบบงานของหน่วยบัญชาการทหารพัฒนา ในการสนับสนุนการพัฒนาประเทศในยุคไทยแลนด์ ๔.๐

ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยกระทำภายใต้ขอบเขตงานของหน่วยขึ้นตรง หน่วยบัญชาการทหารพัฒนา (นทพ.) ซึ่งเป็นหน่วยงานที่ให้ข้อมูลสำหรับการศึกษาวิจัย และรวบรวมข้อมูลจากประสบการณ์ของบุคลากรที่มีภารกิจและหน้าที่ที่เกี่ยวข้องในหน่วยบัญชาการทหารพัฒนา เพื่อให้ได้ข้อมูลและแนวทางการปฏิบัติสามารถนำไปเป็นแนวทางในการสนับสนุนการพัฒนาประเทศของหน่วยบัญชาการทหารพัฒนาให้มีประสิทธิภาพในยุคไทยแลนด์ ๔.๐ ให้มากยิ่งขึ้น ดังนี้

๑. การศึกษาข้อมูลจากเอกสาร (Documentary Research) ซึ่งเป็นข้อมูลทุติยภูมิ โดยการรวบรวมข้อมูลต่าง ๆ จากเอกสาร และงานวิจัยทางแนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับประเด็นปัญหา รวมทั้ง ระเบียบ คำสั่ง ข้อบังคับ ประกาศ บัญชี และกฎหมายที่เกี่ยวข้อง เพื่อนำมาวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis)
๒. ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Interview) ที่ใช้ในการศึกษาเป็นบุคลากร หน่วยบัญชาการทหารพัฒนา ที่มีภารกิจหรือมีหน้าที่ที่เกี่ยวข้องโดยตรง เป็นข้อมูลปฐมภูมิ
๓. การศึกษาวิจัยในครั้งนี้จะเป็นการศึกษาวิจัยเชิงคุณภาพ โดยใช้วิธีการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) กับผู้ที่เกี่ยวข้องกับงานสนับสนุนการพัฒนาประเทศของหน่วยบัญชาการทหารพัฒนา จำนวน ๔๐ นาย โดยสัมภาษณ์ในห้วงเดือน มี.ค. - เม.ย.๖๒

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยในเรื่องแนวทางการพัฒนาของหน่วยบัญชาการทหารพัฒนาในการสนับสนุนการพัฒนาประเทศในยุคไทยแลนด์ ๔.๐ นี้ ผู้เขียนใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) เป็นหลัก ในการตรวจสอบและรับรองผล สำหรับเทคนิควิธีวิจัยที่นำมาใช้ ได้แก่ การวิจัยเอกสาร (Documentary Research) การสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) และการสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion) ตามรายละเอียด ดังนี้

๑. กำหนดนิยามและรูปแบบของหน่วยบัญชาการทหารพัฒนาในการสนับสนุนการพัฒนาประเทศในยุคไทยแลนด์ ๔.๐ ให้เหมาะสมและครอบคลุมตามสภาวะแวดล้อม ซึ่งแหล่งข้อมูลในการวิจัยได้จากเอกสารวิจัยที่เกี่ยวข้องกับหน่วยบัญชาการทหารพัฒนา งานเขียน และผลงานในอดีตด้านการพัฒนาประเทศ รวมถึงการสัมภาษณ์ผู้ชำนาญการและผู้มีประสบการณ์

๒. ศึกษารวบรวมปัจจัยที่มีผลต่อประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานด้านการพัฒนาประเทศในยุคไทยแลนด์ ๔.๐ เพื่อหาข้อมูลขั้นตอนการเตรียมการและการปฏิบัติเพื่อหาแนวทางในการปรับปรุงแก้ไข พัฒนาประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ของหน่วยบัญชาการทหารพัฒนาในยุคไทยแลนด์ ๔.๐

ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย

๑. ทำให้ทราบถึงการรับรู้และความเข้าใจของกำลังพลหน่วยบัญชาการทหารพัฒนาเกี่ยวกับไทยแลนด์ ๔.๐

๒. ทำให้ทราบถึงปัจจัยที่นำไปสู่ความสำเร็จของหน่วยบัญชาการทหารพัฒนาในการสนับสนุนการพัฒนาประเทศในยุคไทยแลนด์ ๔.๐

๓. ได้แนวทางการพัฒนา และระบบงานของหน่วยบัญชาการทหารพัฒนาในการสนับสนุนการพัฒนาประเทศในยุคไทยแลนด์ ๔.๐

คำจำกัดความ

Thailand 4.0 (ไทยแลนด์ ๔.๐)	หมายถึง	วิสัยทัศน์เชิงนโยบาย ที่เปลี่ยนเศรษฐกิจแบบเดิมไปสู่เศรษฐกิจที่ขับเคลื่อนด้วยนวัตกรรม
Thailand 3.0 (ไทยแลนด์ ๓.๐)	หมายถึง	ยุคอุตสาหกรรมหนัก เราผลิต และขายส่งออก เหล็กกล้า รถยนต์ ก๊าซธรรมชาติ ปูนซีเมนต์ เป็นต้น โดยใช้เทคโนโลยีจากต่างประเทศเพื่อนำมาส่งออก
Thailand 2.0 (ไทยแลนด์ ๒.๐)	หมายถึง	ยุคอุตสาหกรรมเบา ในยุคนี้เรามีเครื่องมือ เข้ามาช่วยเราผลิตเสื้อผ้ากระเป่า เครื่องเขียน เครื่องประดับ เป็นต้น ประเทศเริ่มมีศักยภาพมากขึ้น
Thailand 1.0 (ไทยแลนด์ ๑.๐)	หมายถึง	ยุคของเกษตรกรรม คนไทยปลูกข้าว พืชสวน พืชไร่ เลี้ยงหมู เป็ด ไก่ นำผลผลิตไปขาย สร้างรายได้ และยังชีพ
ประชารัฐ	หมายถึง	ภาครัฐ ภาคเอกชน ภาคประชาประชาชนช่วยกัน แก้ปัญหา และคิดหาทางสร้างอนาคตให้ประเทศไทย ผ่านโครงสร้างการขับเคลื่อนเศรษฐกิจของประเทศ ที่มุ่งมั่นลดความเหลื่อมล้ำคุณภาพคนและเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขัน

ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง	หมายถึง ปรัชญาที่ชี้ถึงแนวการดำรงอยู่และปฏิบัติตนของประชาชนในทุกระดับ ตั้งแต่ระดับครอบครัว ระดับชุมชน จนถึงระดับรัฐ ทั้งในการพัฒนา และบริหารประเทศให้ดำเนินไปในทางสายกลาง
นวัตกรรม	หมายถึง ความคิด การปฏิบัติ หรือสิ่งประดิษฐ์ใหม่ ๆ ที่ยังไม่เคยมีใช้มาก่อน หรือเป็นการพัฒนาดัดแปลงมาจากของเดิมที่มีอยู่แล้วให้ทันสมัยและใช้ได้ผลดียิ่งขึ้น เมื่อนำนวัตกรรมมาใช้จะช่วยให้การทำงานนั้นได้ผลดี มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลสูงกว่าเดิม ทั้งยังช่วยประหยัดเวลาและแรงงานได้ด้วย
การมีส่วนร่วม	หมายถึง การเปิดโอกาสให้ประชาชนได้มีส่วนร่วมในทุกขั้นตอนการพัฒนาทั้งในการแก้ไขปัญหาและป้องกันปัญหา โดยเปิดโอกาสให้มีส่วนร่วมในการคิดริเริ่ม ร่วมกำหนดนโยบายร่วมวางแผน ตัดสินใจและปฏิบัติตามแผน ร่วมตรวจสอบการใช้อำนาจรัฐทุกระดับ ร่วมติดตามประเมินผล และรับผิดชอบในเรื่องต่าง ๆ อันมีผลกระทบถึงประชาชน ชุมชนและเครือข่ายทุกรูปแบบในพื้นที่
ทฤษฎีความรู้ความเข้าใจ	หมายถึง ทฤษฎีการเรียนรู้ของ Bloom โดยได้แบ่งประเภทของพฤติกรรมโดยอาศัยทฤษฎีการเรียนรู้และจิตวิทยาพื้นฐานว่ามนุษย์จะเกิดการเรียนรู้ใน ๓ ด้าน คือ ด้านสติปัญญา ด้านร่างกาย และด้านจิตใจ
ทฤษฎีการรับรู้	หมายถึง การแปลความหมายผ่านการสัมผัส โดยกระบวนการรับรู้จะเริ่มจากการมีสิ่งเร้ามากระทบประสาทสัมผัสทั้ง ๕ คือ ตา หู จมูก ลิ้น ผิวหนัง ส่งผ่านกระแสประสาทไปยังสมอง เพื่อตีความให้เกิดเป็นความหมาย กระบวนการของการรับรู้ เกิดขึ้นเป็นลำดับ ดังนี้ ความรู้สึกรู้ (Sensing) → ความจำ (Memory) → การเรียนรู้ (Learning) → การตัดสินใจ (Decision Making)
ยุคดิจิทัล Digital 4.0	หมายถึง ยุคที่รวมทุกอย่างตั้งแต่ ๑.๐-๓.๐ มาไว้ด้วยกันแล้ว พัฒนาต่อด้วยการใช้เทคโนโลยีที่ก้าวหน้าขึ้นในปัจจุบันเพื่อลดบทบาทของมนุษย์ และเพิ่มศักยภาพในการใช้ความคิดของมนุษย์ โดยจะให้ชื่อยุคนี้ว่าเป็นยุค Machine-to Machine การใช้ความฉลาดของ

PMQA	หมายถึง	เทคโนโลยีทำให้อุปกรณ์ต่าง ๆ สามารถทำงานได้เอง โดยอัตโนมัติ โดยจะคำนึงถึงผู้บริโภคเป็นหลัก การพัฒนาคุณภาพการบริหารจัดการภาครัฐ (Public Sector Management Quality ward) เป็นกรอบการบริหารจัดการองค์การที่สำนักงาน ก.พ.ร. เป็น การประเมินการจัดการกระบวนการการให้บริการ และกระบวนการอื่นที่ช่วยสร้างคุณค่าแก่ผู้รับบริการ และผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย และกระบวนการสนับสนุน เพื่อให้บรรลุพันธกิจขององค์การ
SMEs	หมายถึง	Small and Medium Enterprises เป็นวิสาหกิจ ขนาดกลาง และขนาดย่อม เป็นวิสาหกิจที่มีความเหมาะสม มีความคล่องตัวในการปรับสภาพให้เข้ากับ สถานการณ์ทั่วไปของ ประเทศอีกทั้งยังเป็นวิสาหกิจ ที่ใช้เงินทุนในจำนวนที่ต่ำกว่าวิสาหกิจขนาดใหญ่ และยังคงช่วยรองรับแรงงานจากภาคเกษตรกรรม เมื่อหมดฤดูกาลเพาะปลูก

บทที่ ๒

แนวคิดและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับประเทศไทย ๔.๐

โมเดลขับเคลื่อนประเทศไทยสู่ความมั่นคง มั่งคั่ง และยั่งยืน

ในประวัติศาสตร์ประเทศไทยมีการปฏิรูปขนานใหญ่อย่างเป็นระบบเพียงครั้งเดียว สมัยล้นเกล้ารัชกาลที่ ๕ ราชอาณาจักรสยามหรือประเทศไทยในสมัยรัชกาลที่ ๔ สืบเนื่องถึงรัชกาลที่ ๕ เป็นช่วงเวลาที่ประเทศอยู่ในภาวะวิกฤต ท่ามกลางกระแสภัยคุกคามจากภายนอก อันได้แก่ การล่าอาณานิคมของประเทศตะวันตก ด้วยเหตุนี้พระมหากษัตริย์ไทยทั้งสองรัชกาลจึงต้องทรงดำเนินการปฏิรูปปรับเปลี่ยนประเทศให้เกิดความทันสมัยและทัดเทียมนานาอารยประเทศ เพื่อป้องกันมิให้ประเทศไทย ต้องถูกยึดครองเป็นดินแดนอาณานิคม การดำเนินนโยบายดังกล่าวได้เริ่มต้นขึ้นในแผ่นดินรัชกาลที่ ๔ และได้รับการสานต่ออย่างเป็นรูปธรรม ในสมัยรัชกาลที่ ๕ ผ่านการปฏิรูประบบการปกครองและระบบราชการของไทย ครั้งสำคัญโดยเปลี่ยนจากเดิมที่เคยปกครองในรูปแบบอาณาจักรโบราณ และนครรัฐ ซึ่งปราศจากศูนย์อำนาจที่ชัดเจน และขาดความเป็นเอกภาพ อันไม่ส่งเสริมต่อความมั่นคงของชาติให้เป็นการปกครองรูปแบบใหม่ที่มีลักษณะเป็น “รัฐชาติ” โดยการรวมศูนย์อำนาจเข้าสู่ส่วนกลางหรือเมืองหลวง เพื่อให้การบริหารราชการแผ่นดินสามารถดำเนินการได้ อย่างมีประสิทธิภาพ และมีเสถียรภาพ เกิดความชัดเจน ส่งเสริมให้เกิดความเป็นปึกแผ่นและความมั่นคงของประเทศได้เป็นอย่างดี

ณ ขณะนี้ประเทศไทยอยู่ในระยะ “เปลี่ยนผ่าน” วิกฤตทางเศรษฐกิจและการเมืองหลายต่อหลายครั้ง ควบคู่กับการเปลี่ยนแปลงเชิงโครงสร้างของโลกในศตวรรษที่ ๒๑ หากประเทศไทยไม่มีการกำหนดวิสัยทัศน์และยุทธศาสตร์การพัฒนาประเทศ ตลอดจนไม่ดำเนินการเพื่อขับเคลื่อนประเทศผ่านการปฏิรูป และการปรับเปลี่ยนอย่างจริงจัง ประเทศไทยอาจจะประสบกับสภาวะเสื่อมถอยจากประเทศในโลกที่สอง ในปัจจุบันเป็นประเทศในโลกที่สามในอนาคตก็เป็นได้ แต่หากดำเนินการปฏิรูปสำเร็จจะทำให้ประเทศไทยสามารถก้าวไปสู่ “ประเทศในโลกที่หนึ่ง” อันเป็นดังพระราชดำริสของพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว ที่พระราชทานไว้ว่า “เราจำต้องก้าวไปข้างหน้าเสมอ เราต้องไม่ถอยหลังเป็นอันขาด แม้ว่าหยุดอยู่กับที่ก็ได้ เพราะการหยุดก็เสมอ ด้วยการถอยหลัง” โลกมีพลวัตอยู่ตลอดเวลา พอจะจำแนกได้เป็น ๔ ยุคด้วยกัน

ยุคที่ ๑ เกิดการปฏิวัติในภาคเกษตร หรือที่เรียกกันว่า Green Evolution

ยุคที่ ๒ เกิดการปรับเปลี่ยนสู่สังคมอุตสาหกรรม ผ่าน Industrial Revolution ครั้งที่

๑ และ ๒

ยุคที่ ๓ เกิด Digital Revolution เป็นระลอก ๆ

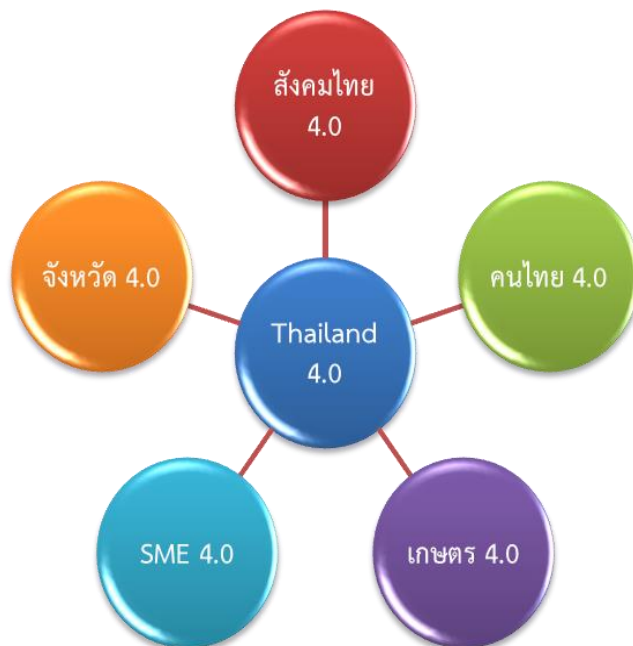
ยุคที่ ๔ คือ The Fourth Industrial Revolution หรือยุคปัจจุบัน เกิดการรวมตัวและแตกตัวของ เทคโนโลยีและนวัตกรรมใน 3 Domains หลัก ดังนี้

๑. Bio Domain เช่น Bio print, Genetic Transformation
๒. Physical Domain เช่น Autonomous Vehicle (รถที่ขับเองได้) วัสดุศาสตร์นาโน เทคโนโลยี และ 3D/4D Printing
๓. Digital Domain เช่น Internet of Thing (IoT), Digital Manufacturing จากนั้นไปนวัตกรรมและเทคโนโลยีใหม่ ๆ จะเกิดจากการรวมตัวและแตกตัวของ 3 Domains นี้

โมเดล Thailand 4.0

Thailand 4.0 เป็นโมเดลเศรษฐกิจที่จะนำพาประเทศไทยให้หลุดพ้นจากกับดักประเทศรายได้ปานกลางกับดักความเหลื่อมล้ำ และกับดักความไม่สมดุล พร้อม ๆ กับเปลี่ยนผ่านประเทศไทยไปสู่ประเทศในโลกรุ่นหนึ่ง ที่มีความมั่นคง มั่งคั่ง และยั่งยืน ในบริบทของโลกยุค The Fourth Industrial Revolution อย่างเป็นทางการตามแนวทางที่แผนยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี ได้วางไว้ด้วยการสร้างความเข้มแข็งจากภายใน ควบคู่ไปกับการเชื่อมโยงกับประชาคมโลกตามแนวคิด “ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง” โดยขับเคลื่อนผ่านกลไก “ประชารัฐ” สิ่งของคนไทยคาดว่าจะได้รับจาก Thailand 4.0 ดังแผนภาพที่ ๒ - ๑ คือ

แผนภาพที่ ๒ - ๑ Thailand 4.0

ที่มา : โมเดลขับเคลื่อนประเทศไทยสู่ความมั่นคง มั่งคั่ง และยั่งยืน, ๒๕๖๐

๑. อยู่ใน “สังคมไทย ๔.๐” ที่เป็นสังคมที่มีความหวัง (Hope) เป็นสังคมที่เปี่ยมสุข (Happiness) และเป็นสังคมที่มีความสมานฉันท์ (Harmony) เป็นสังคมที่มีความพอเพียง โดยมีคนชนชั้นกลางเป็นส่วนใหญ่ของประเทศ เกิดความเท่าเทียมในสังคม ความเหลื่อมล้ำอยู่ในระดับต่ำ มีสิ่งแวดล้อมและสุขภาพที่ดี

๒. เป็น คนไทย ๔.๐ ที่ได้รับโอกาสทางการศึกษาที่มีคุณภาพดีและได้รับสวัสดิการทางสังคมที่เหมาะสมตลอดช่วงชีวิต เป็นคนทันโลก ทันเทคโนโลยีสามารถอยู่บนเวทีโลกได้อย่างภาคภูมิใจ และสามารถมีส่วนร่วมกับนานาชาติเพื่อทำให้โลกดีขึ้นน่าอยู่ขึ้น

๓. เป็น เกษตรกร ๔.๐ ที่หลุดพ้นจากกับดักความยากจน โดยผันตัวเองจากเกษตรกรผู้ผลิต มาเป็นผู้ประกอบการทางการเกษตรสมัยใหม่ (Smart Farmers) มีการบริหารจัดการที่ดี มีต้นทุนการผลิตต่ำ สามารถเพิ่มมูลค่าสินค้าทางการเกษตรจากการแปรรูป

๔. เป็น SMEs 4.0 ที่สามารถสร้างหรือใช้นวัตกรรม เทคโนโลยี ความคิดสร้างสรรค์ ในการสร้างมูลค่าในสินค้าและบริการ มีความสามารถทางการค้าขาย สามารถเข้าถึงตลาดในประเทศ ตลาดอาเซียน และตลาดโลก ทำให้มีรายได้สูงขึ้น มีชีวิตความเป็นอยู่ดีขึ้น และมีอนาคตที่สดใส

๕. เกิด จังหวัด ๔.๐ ที่มีการกระจายความเจริญทั่วประเทศ เศรษฐกิจขยายตัว สามารถทำงานในถิ่นฐานบ้านเกิดได้โดยไม่ต้องเข้ามาทำงานในกรุงเทพฯ หรือเมืองใหญ่ เนื่องจากมีช่องทางโอกาส และงานที่ดีกระจายอยู่ในทุกจังหวัดทั่วประเทศ

การสร้างความเข้มแข็งจากภายใน และการเชื่อมโยงกับประชาคมโลก

Thailand 4.0 เป็นโมเดลที่ได้น้อมนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง มาเป็นแนวคิดหลักในการพัฒนาประเทศ ดังที่ พระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร พระราชทานพระราชดำรัสหลักปรัชญา “เศรษฐกิจพอเพียง” ครั้งแรกในงานพระราชทานปริญญาบัตร ณ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ เมื่อวันที่ ๑๘ กรกฎาคม พ.ศ.๒๕๑๗ ไว้ความตอนหนึ่งว่า

“การพัฒนาประเทศจำเป็นต้องทำตามลำดับขั้น ต้องสร้างพื้นฐาน คือ ความพอมีพอกิน พอใช้ ของประชาชนเป็นเบื้องต้นก่อน โดยใช้วิธีการและอุปกรณ์ที่ประหยัด แต่ถูกต้องตามหลักวิชา เมื่อได้พื้นฐานมั่นคงพร้อมพอควรและปฏิบัติได้แล้ว จึงค่อยสร้างค่อยเสริมความเจริญ และฐานะทางเศรษฐกิจ ขั้นที่สูงขึ้นโดยลำดับต่อไป หากมุ่งแต่จะทุ่มเทสร้างความเจริญยกฐานะทางเศรษฐกิจขึ้นได้รวดเร็ว แต่ประการเดียว โดยไม่ให้แผนปฏิบัติการสัมพันธ์กับสภาวะของประเทศ และของประชาชนโดยสอดคล้องด้วย จะเกิดความไม่สมดุลในเรื่องต่าง ๆ ได้ ซึ่งอาจกลายเป็นความยุ่งยากล้มเหลวในที่สุด”

Thailand 4.0 น้อมนำพระราชดำรัสข้างต้นของพระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร และถอดรหัสออกมาเป็น ๒ ยุทธศาสตร์สำคัญ คือ

๑. การสร้างความเข้มแข็งจากภายใน (Strength from Within)

๒. การเชื่อมโยงกับประชาคมโลก (Connect to the World)

หากการสร้างความเข้มแข็งจากภายในคือ Competitiveness การเชื่อมโยงกับโลกภายนอก ก็คือ Connectivity ซึ่งทั้ง Competitiveness และ Connectivity เป็น ๒ ปัจจัยที่จะต้องดำเนินควบคู่กันในการสร้างความมั่นคง มั่งคั่ง และยั่งยืนให้กับประเทศ

การสร้างความเข้มแข็งจากภายใน Thailand 4.0 เน้นการปรับเปลี่ยนใน ๔ ทิศทาง คือ

๑. จากการพัฒนาเศรษฐกิจโลก สู่ การสร้างความเข้มแข็งของเศรษฐกิจภายในประเทศ

๒. จากการเน้นการผลิตสินค้าโภคภัณฑ์ สู่ การผลิตสินค้าเชิงนวัตกรรม

๓. จากการเน้นเงินทุนและทุนทางกายภาพ สู่ การเน้นทุนมนุษย์และเทคโนโลยี

๔. จากการกระจุกของความมั่งคั่งและโอกาส สู่ การกระจายของความมั่งคั่งและโอกาส

การปรับเปลี่ยนใน ๔ ทิศทางดังกล่าว จะเกิดขึ้นได้ จำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องเน้น “การพัฒนาที่สมดุล” ใน ๔ มิติ อันประกอบด้วย

๑. ความมั่งคั่งทางเศรษฐกิจ (Economic Wealth)
๒. ความอยู่ดีมีสุขของผู้คนในสังคม (Social Well-beings)
๓. การรักษาสีสิ่งแวดล้อม (Environmental Wellness)
๔. การยกระดับศักยภาพและคุณค่าของมนุษย์ (Human Wisdom)

การพัฒนาที่สมดุลใน ๔ มิติของ Thailand 4.0 ตามแนวคิดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง สอดรับกับเป้าหมายการพัฒนาอย่างยั่งยืน (Sustainable Development Goals) กับสหประชาชาติ ได้อย่างแนบแน่น และลงตัว ดังแผนภาพที่ ๒ - ๒

แผนภาพที่ ๒ - ๒ การพัฒนาที่สมดุล SEP for SDGs

ที่มา : โมเดลขับเคลื่อนประเทศไทยสู่ความมั่นคง มั่งคั่ง และยั่งยืน, ๒๕๖๐

การเชื่อมโยงกับประชาคมโลก เมื่อโครงสร้างเศรษฐกิจและสังคมภายในประเทศเกิดความเข้มแข็ง ก็จะทำให้การพัฒนาขีดความสามารถ และมีภูมิคุ้มกันที่เพียงพอเมื่อเผชิญกับโอกาสและภัยคุกคามจากโลกภายนอก ในการเชื่อมโยงกับโลกภายในมี ๓ ระดับ คือ การเชื่อมโยงเศรษฐกิจภายในประเทศ (จากชุมชนสู่จังหวัด และกลุ่มจังหวัด) การเชื่อมโยงกับเศรษฐกิจภูมิภาค (อาเซียน) และการเชื่อมโยงกับเศรษฐกิจโลก ดังแผนภาพที่ ๒ - ๓

แผนภาพที่ ๒ - ๓ การเชื่อมโยงกับประชาคมโลก

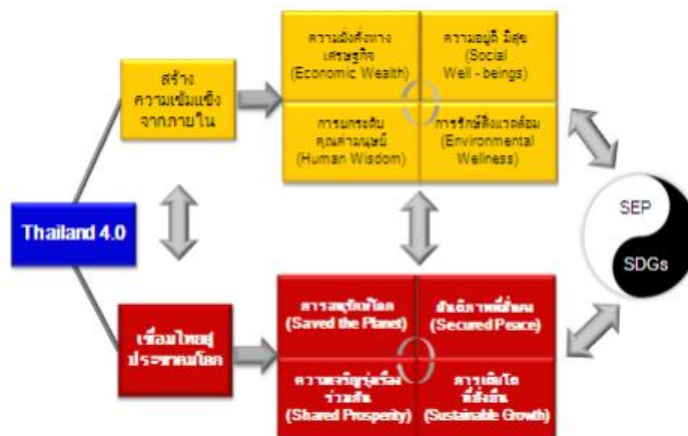
ที่มา : โมเดลขับเคลื่อนประเทศไทยสู่ความมั่นคง มั่งคั่ง และยั่งยืน, ๒๕๖๐

เพื่อให้อยู่กับประชาคมโลกอย่างเป็นปกติสุข ในการขับเคลื่อน Thailand 4.0 รัฐบาลจึงได้นำเอาปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในการเชื่อมโยงประเทศไทยกับประชาคมโลก โดยเน้น

๑. การอนุรักษ์โลก (Saved the Planet)
๒. การสร้างสันติภาพที่มั่นคง (Secured Peace)
๓. การเติบโตที่ยั่งยืน (Sustainable Growth)
๔. การสร้างความเจริญรุ่งเรืองร่วมกัน (Shared Prosperity)

อาจกล่าวได้ว่า แก่นยุทธศาสตร์ Thailand 4.0 ว่าด้วยการสร้างความเข้มแข็งจากภายใน และการเชื่อมโยงประเทศไทยกับประชาคมโลกนั้น ตั้งอยู่บนฐานความคิดจากปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงที่สอดคล้องกับ Sustainable Development Goals ของ UN ดังแผนภาพที่ ๒ - ๔

แผนภาพที่ ๒ - ๔ การสอดคล้องกันระหว่างปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงและ SDGs ใน Thailand 4.0

ที่มา : โมเดลขับเคลื่อนประเทศไทยสู่ความมั่นคง มั่งคั่ง และยั่งยืน, ๒๕๖๐

วิสัยทัศน์และกรอบยุทธศาสตร์ขับเคลื่อนประเทศไทย

๑. วิสัยทัศน์

“ประเทศไทยมีความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน เป็นประเทศพัฒนาแล้ว ด้วยการพัฒนาตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง” ทั้งนี้ วิสัยทัศน์ดังกล่าวจะต้องสนองต่อผลประโยชน์แห่งชาติ อันได้แก่ การมีเอกราช อธิปไตย และบูรณภาพแห่งเขตอำนาจรัฐ การดำรงอยู่อย่างมั่นคง ยั่งยืน ของสถาบันหลักของชาติ การดำรงอยู่อย่างมั่นคงของชาติและประชาชนจากภัยคุกคามทุกรูปแบบ การอยู่ร่วมกันในชาติอย่างสันติสุขเป็นปึกแผ่น มีความมั่นคงทางสังคมท่ามกลางพหุสังคมและการมีเกียรติและศักดิ์ศรีของความเป็นมนุษย์ ความเจริญเติบโตของชาติ ความเป็นธรรมและความยุติธรรมของประชาชน ความยั่งยืนของฐานทรัพยากรธรรมชาติสิ่งแวดล้อม ความมั่นคงทางพลังงานและอาหาร ความสามารถในการรักษาผลประโยชน์ของชาติ ภายใต้การเปลี่ยนแปลงของภาวะแวดล้อมระหว่างประเทศ และการอยู่ร่วมกันอย่างสันติ ประสานสอดคล้องกับด้านความมั่นคงในประชาคมอาเซียน และประชาคมโลก อย่างมีเกียรติและศักดิ์ศรี ไม่เป็นภาระของโลก และสามารถแก้วิกฤตประเทศที่มีศักยภาพทางเศรษฐกิจที่ด้อยกว่า

๒. ยุทธศาสตร์ชาติ

ในการที่จะบรรลุวิสัยทัศน์และทำให้ประเทศไทยพัฒนาไปสู่อนาคตที่พึงประสงค์นั้น จำเป็นจะต้องมีการวางแผนและกำหนดยุทธศาสตร์การพัฒนาในระยะยาว และกำหนดแนวทางการพัฒนา ของทุกภาคส่วนให้ขับเคลื่อนไปในทิศทางเดียวกัน ดังนั้น จึงจำเป็นต้องกำหนดยุทธศาสตร์ชาติในระยะยาว เพื่อถ่ายทอดแนวทางการพัฒนาสู่การปฏิบัติในแต่ละช่วงเวลาอย่างต่อเนื่อง และมีการบูรณาการ และสร้างความเข้าใจถึงอนาคตของประเทศไทยร่วมกัน และเกิดการรวมพลังของทุกภาคส่วนในสังคมทั้งประชาชน เอกชน ประชาสังคม ในการขับเคลื่อนการพัฒนาเพื่อการสร้างและรักษาไว้ซึ่งผลประโยชน์แห่งชาติและบรรลุวิสัยทัศน์ “ประเทศไทย มีความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน เป็นประเทศพัฒนาแล้ว ด้วยการพัฒนาตามหลักของปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง” หรือคติพจน์ประจำชาติ “มั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน” เพื่อให้ประเทศไทยมีขีดความสามารถในการแข่งขัน มีรายได้สูง อยู่ในกลุ่มประเทศพัฒนาแล้ว คนไทยมีความสุข อยู่ดี กินดี สังคมมีความมั่นคง เสมอภาค และเป็นธรรม ซึ่งยุทธศาสตร์ชาติที่จะใช้เป็นกรอบแนวทางการพัฒนาในระยะ ๒๐ ปีต่อจากนี้ไป จะประกอบด้วย ๖ ยุทธศาสตร์ ได้แก่ ๑. ยุทธศาสตร์ด้านความมั่นคง ๒. ยุทธศาสตร์ด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขัน ๓. ยุทธศาสตร์การพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพคน ๔. ยุทธศาสตร์ด้านการสร้างโอกาสความเสมอภาค และเท่าเทียมกันทางสังคม ๕. ยุทธศาสตร์ด้านการสร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม และ ๖. ยุทธศาสตร์ด้านการปรับสมดุล และพัฒนาระบบการบริหารจัดการภาครัฐ โดยมีสาระสำคัญของแต่ละยุทธศาสตร์ สรุปได้ ดังนี้

๒.๑ ยุทธศาสตร์ด้านความมั่นคง มีเป้าหมายทั้งในการสร้างเสถียรภาพภายในประเทศและช่วยลดและป้องกันภัยคุกคามจากภายนอก รวมทั้งสร้างความเชื่อมั่นในกลุ่มประเทศอาเซียน และประชาคมโลกที่มีต่อประเทศไทย กรอบแนวทางที่ต้องให้ความสำคัญ อาทิ

๒.๑.๑ การเสริมสร้างความมั่นคงของสถาบันหลักและการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข

๒.๑.๒ การปฏิรูปกลไกการบริหารประเทศและพัฒนาความมั่นคงทางการเมือง
ขจัดคอร์รัปชัน สร้างความเชื่อมั่นในกระบวนการยุติธรรม

๒.๑.๓ การรักษาความมั่นคงภายในและความสงบเรียบร้อยภายใน ตลอดจน
การบริหารจัดการความมั่นคงชายแดนและชายฝั่งทะเล

๒.๑.๔ การพัฒนาระบบ กลไก มาตรการและความร่วมมือระหว่างประเทศ
ทุกระดับ และรักษาคุณภาพความสัมพันธ์กับประเทศมหาอำนาจ เพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหา
ความมั่นคงรูปแบบใหม่

๒.๑.๕ การพัฒนาเสริมสร้างศักยภาพการฉีกกำลังป้องกันประเทศ การรักษา
ความสงบเรียบร้อยภายในประเทศ สร้างความร่วมมือกับประเทศเพื่อนบ้านและมิตรประเทศ

๒.๑.๖ การพัฒนาระบบการเตรียมพร้อมแห่งชาติ และระบบบริหารจัดการภัยพิบัติ
รักษาความมั่นคงของฐานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

๒.๑.๗ การปรับกระบวนการทำงานของกลไกที่เกี่ยวข้องจากแนวตั้งสู่แนวระนาบ
มากขึ้น

๒.๒ ยุทธศาสตร์ด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขัน เพื่อให้ประเทศไทย
สามารถพัฒนาไปสู่การเป็นประเทศพัฒนาแล้ว ซึ่งจำเป็นต้องยกระดับผลิตภาพการผลิต และการใช้
นวัตกรรมในการเพิ่มความสามารถในการแข่งขัน และการพัฒนาอย่างยั่งยืนทั้งในสาขาอุตสาหกรรม
เกษตร และบริการ การสร้างความมั่นคง และปลอดภัยด้านอาหาร การเพิ่มขีดความสามารถ
ทางการค้า และการเป็นผู้ประกอบการ รวมทั้งการพัฒนาฐานเศรษฐกิจแห่งอนาคต ทั้งนี้ภายใต้กรอบ
การปฏิรูปและพัฒนาปัจจัยเชิงยุทธศาสตร์ทุกด้าน อันได้แก่ โครงสร้างพื้นฐานและระบบโลจิสติกส์
วิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และนวัตกรรมการพัฒนาทุนมนุษย์ และการบริหารจัดการทั้งในภาครัฐ
และภาคธุรกิจเอกชน กรอบแนวทางที่ต้องให้ความสำคัญ อาทิ

๒.๒.๑ การพัฒนาสมรรถนะทางเศรษฐกิจ ได้แก่ การรักษาเสถียรภาพเศรษฐกิจ
และสร้างความเชื่อมั่นการส่งเสริมการค้าและการลงทุนที่อยู่บนการแข่งขันที่เป็นธรรม และรับผิดชอบ
ต่อสังคม ตลอดจนการพัฒนาประเทศสู่ความเป็นชาติการค้าเพื่อให้ได้ประโยชน์จากห่วงโซ่มูลค่า
ในภูมิภาค และเป็นการยกระดับไปสู่ส่วนบนของห่วงโซ่มูลค่ามากขึ้น

๒.๒.๒ การพัฒนาภาคการผลิตและบริการ บนฐานของการพัฒนานวัตกรรม
และมีความเป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม โดยมีการใช้ดิจิทัลและการค้าที่เข้มข้นเพื่อสร้างมูลค่าเพิ่ม
และขยายกิจกรรมการผลิตและบริการ โดยมุ่งสู่ความเป็นเลิศในระดับโลกและในระดับภูมิภาค
ในอุตสาหกรรมหลายสาขา และในภาคบริการที่หลากหลายตามรูปแบบการดำเนินชีวิตและ
การดำเนินธุรกิจที่เปลี่ยนไป รวมทั้งเป็นแหล่งอาหารคุณภาพ สะอาด และปลอดภัยของโลก

๒.๒.๒.๑ ภาคเกษตร โดยเสริมสร้างฐานการผลิตให้เข้มแข็งและยั่งยืน
เพิ่มขีดความสามารถ ในการแข่งขันของภาคเกษตร ส่งเสริมเกษตรกรรายย่อยให้ปรับไปสู่การทำ
การเกษตรยั่งยืน ที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม และรวมกลุ่มเกษตรกรในการพัฒนาอาชีพที่เข้มแข็ง
และการพัฒนาสินค้าเกษตรที่มีศักยภาพและอาหารคุณภาพ สะอาด และปลอดภัย

๒.๒.๒.๒ ภาคอุตสาหกรรม โดยพัฒนาอุตสาหกรรมศักยภาพ ยกกระดับการพัฒนา อุตสาหกรรมปัจจุบันที่มีศักยภาพสูง และพัฒนาอุตสาหกรรมอนาคตที่มีศักยภาพ โดยการใช้ดิจิทัล และการเข้ามาเพิ่มมูลค่า และยกระดับห่วงโซ่มูลค่าในระดับสูงขึ้น

๒.๒.๒.๓ ภาคบริการ โดยขยายฐานการบริการให้มีความหลากหลาย มีความเป็นเลิศ และเป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม โดยการยกระดับบริการที่เป็นฐานรายได้เดิม เช่น การท่องเที่ยว และพัฒนาให้ประเทศไทยเป็นศูนย์กลางการให้บริการสุขภาพ ธุรกิจบริการด้านการเงิน และธุรกิจบริการที่มีศักยภาพอื่น ๆ

๒.๒.๓ การพัฒนาผู้ประกอบการและเศรษฐกิจชุมชน พัฒนาทักษะผู้ประกอบการ ยกกระดับผลิตภาพแรงงาน และพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) สู่สากล และพัฒนาวิสาหกิจชุมชน และสถาบันเกษตรกร

๒.๒.๔ การพัฒนาพื้นที่เศรษฐกิจพิเศษและเมืองพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษ ชายแดน และพัฒนาระบบเมืองศูนย์กลางความเจริญ จัดระบบผังเมืองที่มีประสิทธิภาพและมีส่วนร่วมมีการจัดการสิ่งแวดล้อมเมือง และโครงสร้างพื้นฐานทางสังคมและเศรษฐกิจที่สอดคล้องกับศักยภาพ

๒.๒.๕ การลงทุนพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน ในด้านการขนส่ง ด้านพลังงาน ระบบเทคโนโลยี สารสนเทศและการสื่อสาร และการวิจัยและพัฒนา

๒.๒.๖ การเชื่อมโยงกับภูมิภาคและเศรษฐกิจโลก สร้างความเป็นหุ้นส่วนการพัฒนา กับนานาชาติ ส่งเสริมความร่วมมือกับนานาชาติในการสร้างความมั่นคงด้านต่าง ๆ เพิ่มบทบาทของไทยในองค์กรระหว่างประเทศ รวมถึงสร้างองค์ความรู้ด้านการต่างประเทศ

๒.๓ ยุทธศาสตร์การพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพคน เพื่อพัฒนาคนและสังคมไทยให้เป็นรากฐานที่แข็งแกร่งของประเทศ มีความพร้อมทางกาย ใจ สติปัญญา มีความเป็นสากล มีทักษะ การคิดวิเคราะห์อย่างมีเหตุผล มีระเบียบ วินัย เคารพกฎหมาย มีคุณธรรม จริยธรรม รู้คุณค่าความเป็นไทย มีครอบครัวที่มั่นคง กรอบแนวทางที่ต้องให้ความสำคัญ อาทิ

๒.๓.๑ การพัฒนาศักยภาพคนตลอดช่วงชีวิตให้สนับสนุนการเจริญเติบโตของประเทศ

๒.๓.๒ การยกระดับคุณภาพการศึกษาและการเรียนรู้ให้มีคุณภาพ เท่าเทียม และทั่วถึง

๒.๓.๓ การปลูกฝังระเบียบ วินัย คุณธรรม จริยธรรม ค่านิยมที่พึงประสงค์

๒.๓.๔ การสร้างเสริมให้คนมีสุขภาวะที่ดี

๒.๓.๕ การสร้างความอยู่ดีมีสุขของครอบครัวไทย เสริมสร้างบทบาทของสถาบันครอบครัว ในการบ่มเพาะจิตใจให้เข้มแข็ง

๒.๔ ยุทธศาสตร์ด้านการสร้างโอกาสความเสมอภาคและเท่าเทียมกันทางสังคม เพื่อเร่งกระจายโอกาสการพัฒนา และสร้างความมั่นคงให้ทั่วถึง ลดความเหลื่อมล้ำไปสู่สังคมที่เสมอภาค และเป็นธรรม กรอบแนวทางที่ต้องให้ความสำคัญ อาทิ

๒.๔.๑ การสร้างความมั่นคงและการลดความเหลื่อมล้ำทางด้านเศรษฐกิจ
และสังคม

๒.๔.๒ การพัฒนาระบบบริการและระบบบริหารจัดการสุขภาพ

๒.๔.๓ การสร้างสภาพแวดล้อมและนวัตกรรมที่เอื้อต่อการดำรงชีวิตในสังคม
สูงวัย

๒.๔.๔ การสร้างความเข้มแข็งของสถาบันทางสังคม ทูทางวัฒนธรรมและ
ความเข้มแข็ง ของชุมชน

๒.๔.๕ การพัฒนาการสื่อสารมวลชนให้เป็นกลไกในการสนับสนุนการพัฒนา

๒.๕ ยุทธศาสตร์ด้านการสร้างการเติบโตบนคุณภาพ ชีวิตที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม เพื่อ
เร่งอนุรักษ์ฟื้นฟูและสร้างความมั่นคงของฐานทรัพยากรธรรมชาติ และมีความมั่นคงด้านน้ำรวมทั้งมี
ความสามารถในการป้องกันผลกระทบ และปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ และภัยพิบัติ
ธรรมชาติ และพัฒนามุ่งสู่การเป็นสังคมสีเขียว กรอบแนวทางที่ต้องให้ความสำคัญ อาทิ

๒.๕.๑ การจัดระบบอนุรักษ์ ฟื้นฟูและป้องกันการทำลายทรัพยากรธรรมชาติ

๒.๕.๒ การวางระบบบริหารจัดการน้ำให้มีประสิทธิภาพทั้ง ๒๕ ลุ่มน้ำ เน้นการ
ปรับระบบการบริหารจัดการอุทกภัยอย่างบูรณาการ

๒.๕.๓ การพัฒนาและใช้พลังงานที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม

๒.๕.๔ การพัฒนาเมืองอุตสาหกรรมเชิงนิเวศและเมืองที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม

๒.๕.๕ การร่วมลดปัญหาโลกร้อนและปรับตัวให้พร้อมกับการเปลี่ยนแปลง
สภาพภูมิอากาศ

๒.๕.๖ การใช้เครื่องมือทางเศรษฐศาสตร์และนโยบายการคลังเพื่อสิ่งแวดล้อม

๒.๖ ยุทธศาสตร์ด้านการปรับสมดุลและพัฒนาระบบการบริหารจัดการภาครัฐ
เพื่อให้หน่วยงานภาครัฐมีขนาดที่เหมาะสมกับบทบาทภารกิจ มีสมรรถนะสูง มีประสิทธิภาพ
และประสิทธิผล กระจายบทบาทภารกิจไปสู่ท้องถิ่นอย่างเหมาะสม มีธรรมาภิบาล กรอบแนวทาง
ที่ต้องให้ความสำคัญ อาทิ

๒.๖.๑ การปรับปรุงโครงสร้าง บทบาท ภารกิจของหน่วยงานภาครัฐให้มีขนาด
ที่เหมาะสม

๒.๖.๒ การวางระบบบริหารราชการแบบบูรณาการ

๒.๖.๓ การพัฒนาระบบบริหารจัดการกำลังคนและพัฒนาบุคลากรภาครัฐ

๒.๖.๔ การต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ

๒.๖.๕ การปรับปรุงกฎหมายและระเบียบต่าง ๆ ให้ทันสมัย เป็นธรรมและ
เป็นสากล

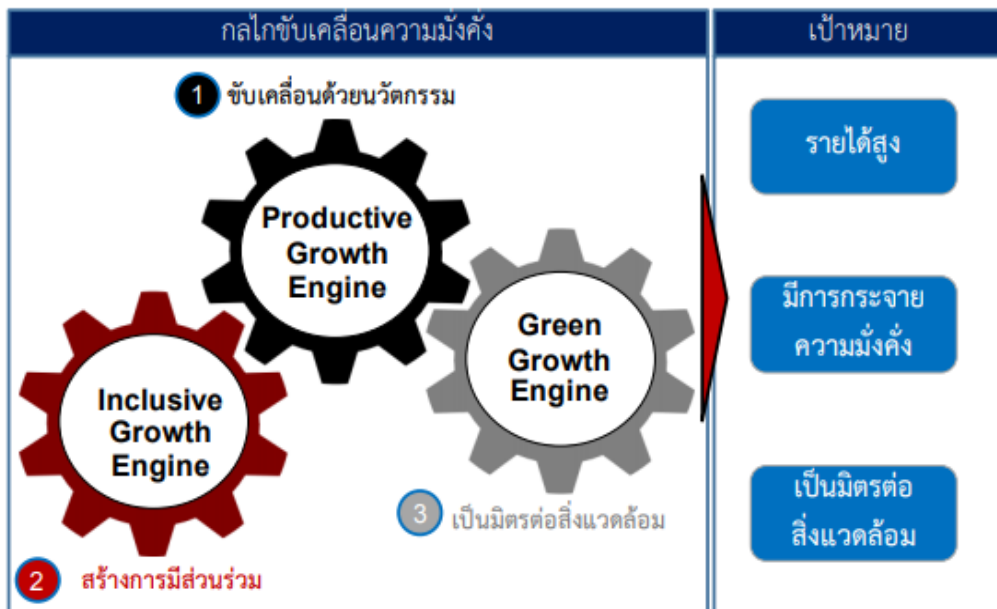
๒.๖.๖ การพัฒนาระบบการให้บริการประชาชนของหน่วยงานภาครัฐ

๒.๖.๗ การปรับปรุงการบริหารจัดการรายได้และรายจ่ายของภาครัฐ

กลไกการขับเคลื่อนประเทศไทย ๔.๐

๓ กับดักสำคัญที่ประเทศกำลังเผชิญอยู่ในปัจจุบัน อันประกอบด้วย กับดักประเทศรายได้ปานกลาง (Middle Income Trap) กับดักความเหลื่อมล้ำ (Inequality Trap) และกับดักความไม่สมดุลของการพัฒนา (Imbalance Trap) ถือเป็นอุปสรรคสำคัญในการพัฒนาประเทศ ดังนั้นจึงต้องมีการสร้างโมเดลใหม่ในการพัฒนาประเทศขึ้นมา คือ โมเดลประเทศไทย ๔.๐ ซึ่งจะสามารถพัฒนาประเทศไทยให้หลุดพ้นทั้ง ๓ กับดัก พร้อมกับการนำประเทศมุ่งสู่ความมั่นคง มั่งคั่ง และยั่งยืน อย่างเป็นรูปธรรมได้โดยโมเดลประเทศไทย ๔.๐ จะประกอบด้วยกลไกในการขับเคลื่อนความมั่งคั่ง (Engines of Growth) เพื่อสามารถพัฒนาประเทศไปสู่ ความมั่งคั่งได้ ดังต่อไปนี้

แผนภาพที่ ๒ - ๕ กลไกการขับเคลื่อนความมั่งคั่งของประเทศ

ที่มา : โมเดลขับเคลื่อนประเทศไทยสู่ความมั่นคง มั่งคั่ง และยั่งยืน, ๒๕๖๐

๑. กลไกการขับเคลื่อนด้วยนวัตกรรม

กลไกขับเคลื่อนด้วยนวัตกรรมเพื่อการยกระดับผลิตภาพ (Productive Growth Engine) มีเป้าหมายสำคัญเพื่อปรับเปลี่ยนประเทศไทยจากประเทศที่มีรายได้ปานกลาง (Middle Income Country) ไปสู่ประเทศที่มีรายได้สูง (High Income Country) ที่ขับเคลื่อนด้วยนวัตกรรม ปัญญา เทคโนโลยี และความคิดสร้างสรรค์ กลไกนี้ประกอบไปด้วย การสร้างเครือข่ายความร่วมมือในรูปแบบประชารัฐ การบริหาร จัดการสมัยใหม่ การสร้างคลัสเตอร์ทางด้านเทคโนโลยี การพัฒนาขีดความสามารถด้านการวิจัยและพัฒนา การพัฒนาโมเดลธุรกิจที่ขับเคลื่อนด้วยนวัตกรรม กิจกรรมร่วมทุนรัฐและเอกชน ในโครงการขนาดใหญ่ รวมถึงการบ่มเพาะธุรกิจด้านเทคโนโลยี กลไกขับเคลื่อนด้วยนวัตกรรม จึงเป็นการตอบโจทย์ความพยายามในการก้าวข้าม “กับดักประเทศรายได้ปานกลาง” ที่ประเทศไทยกำลังเผชิญอยู่

๒. กลไกการขับเคลื่อนด้วยการสร้างการมีส่วนร่วม

กลไกขับเคลื่อนที่คนส่วนใหญ่มีส่วนร่วมอย่างเท่าเทียมและทั่วถึง (Inclusive Growth Engine) มีเป้าหมายเพื่อให้เกิดการกระจายรายได้ การสร้างโอกาสและความมั่งคั่งอย่างเท่าเทียม เพื่อตอบโจทย์ ประเด็นปัญหาและความท้าทายทางสังคมในมิติต่าง ๆ โดยกลไกนี้ประกอบด้วย การสร้างคลัสเตอร์เศรษฐกิจระดับกลุ่มจังหวัด การพัฒนาเศรษฐกิจระดับฐานรากในชุมชน การส่งเสริมวิสาหกิจเพื่อสังคม การสร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้ออำนวยต่อการทำธุรกิจ การส่งเสริมและสนับสนุนให้วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม เข้มแข็งและสามารถแข่งขันได้ในเวทีโลก การสร้างแรงงานที่มีทักษะและความรู้ด้านเทคโนโลยีเพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงในอนาคต การยกระดับขีดความสามารถ การเสริมสร้างทักษะและการเติมเต็มศักยภาพของประชาชนให้ทันกับพลวัตการเปลี่ยนแปลงจากภายนอก และการจ่ายภาษีให้แก่ผู้ที่มีรายได้ต่ำกว่าเกณฑ์ที่กำหนดแบบมีเงื่อนไข (Negative Income Tax) เป็นต้น กลไกการขับเคลื่อนด้วยการสร้างการมีส่วนร่วมจึงเป็นการตอบโจทย์ความพยายามในการก้าวข้าม “กับดักความเหลื่อมล้ำ” ที่เกิดขึ้นในปัจจุบัน

๓. กลไกการขับเคลื่อนที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม

กลไกการขับเคลื่อนที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืน (Green Growth Engine) เนื่องจากการสร้างความมั่งคั่งของประเทศไทยในอนาคต จะต้องคำนึงถึงการพัฒนาและใช้เทคโนโลยีที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม ซึ่งกลไกนี้ประกอบไปด้วย การมุ่งเน้นการใช้พลังงานทดแทน การปรับแนวคิดจากเดิมที่คำนึงถึง ความได้เปรียบเรื่องต้นทุน (Cost Advantage) เป็นหลัก มาสู่การคำนึงถึงประโยชน์ที่ได้จากการลดความสูญเสียที่เกิดขึ้นทั้งระบบ (Lost Advantage) โดยมีหัวใจสำคัญอยู่ที่การพัฒนากระบวนการผลิตให้ส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมน้อยที่สุด อันจะเกิดประโยชน์กับประเทศและประชาคมโลกด้วย ในเวลาเดียวกัน กลไกการขับเคลื่อนที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมเป็นการตอบโจทย์การหลุดออกจาก “กับดักความไม่สมดุลของการพัฒนา” ระหว่างคนกับสภาพแวดล้อมที่กำลังเผชิญอยู่ในปัจจุบัน

ทั้ง ๓ กลไกขับเคลื่อนประเทศไทย ๔.๐ จะปรับเปลี่ยนประเทศไทยให้ก้าวไปสู่ประเทศที่มีรายได้สูง มีการกระจายความมั่งคั่งอย่างทั่วถึง ตลอดจนเป็นระบบเศรษฐกิจสีเขียวที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม อันเป็นคุณลักษณะสำคัญของการเป็น “ประเทศโลกที่หนึ่ง” ในศตวรรษที่ ๒๑ นี้

โมเดลประเทศไทย ๔.๐ เป็นการแสวงหากลไกในการขับเคลื่อนความมั่งคั่ง (Engines of Growth) ชุดใหม่ โดยการแปลงความได้เปรียบเชิงเปรียบเทียบของประเทศที่มีอยู่ ๒ ด้าน คือ ความหลากหลายเชิงชีวภาพ และความหลากหลายเชิงวัฒนธรรม ให้เป็นความได้เปรียบในเชิงแข่งขัน โดยการเติมความคิดสร้างสรรค์นวัตกรรม การวิจัยและพัฒนา เทคโนโลยี รวมถึงการบริหารจัดการ เพื่อต่อยอดความได้เปรียบเชิงเปรียบเทียบ ซึ่งหากกล่าวในบริบทของภาคอุตสาหกรรมก็คือ การปรับโครงสร้างจากกลุ่มอุตสาหกรรมดั้งเดิมสู่กลุ่มอุตสาหกรรมที่มีมูลค่า และความซับซ้อนสูงซึ่งขับเคลื่อนด้วย ๕ กลุ่มเทคโนโลยีและนวัตกรรม ได้แก่ กลุ่มอาหาร เกษตรและเทคโนโลยีชีวภาพ กลุ่มสาธารณสุข สุขภาพ และเทคโนโลยีทางการแพทย์ กลุ่มเครื่องมืออุปกรณ์อัจฉริยะ หุ่นยนต์ และระบบเครื่องกล ที่ใช้ระบบอิเล็กทรอนิกส์ควบคุม กลุ่มดิจิทัล เทคโนโลยีอินเทอร์เน็ตเชื่อมต่ออุปกรณ์ปัญญาประดิษฐ์ และเทคโนโลยีสมองกลฝังตัว และกลุ่มอุตสาหกรรมสร้างสรรค์ทุนวัฒนธรรมและบริการที่มีมูลค่าสูง

ปัญหาเชิงโครงสร้างในการก้าวไปสู่ประเทศไทย ๔.๐

ท่ามกลางบริบทโลกที่มีการเปลี่ยนแปลงอยู่ในปัจจุบัน ความซับซ้อนและการเชื่อมโยงกันทั้งมิติ ทางเศรษฐกิจการเมืองและสังคมอย่างไร้พรมแดน และแนวโน้มการเข้าสู่ยุค ๔.๐ ที่ผ่านมา เศรษฐกิจไทย มีอัตราการเติบโตอย่างต่อเนื่องและสามารถรองรับความผันผวนของเศรษฐกิจโลกที่เกิดขึ้นได้ดี ด้วยพื้นฐานเศรษฐกิจที่เข้มแข็ง ทั้งนี้เนื่องมาจากการดำเนินนโยบายของภาครัฐ และการดำเนินงานของภาคเอกชนอย่างระมัดระวัง และการเตรียมความพร้อมอย่างต่อเนื่อง หลังจากวิกฤตการณ์เศรษฐกิจต้มยำกุ้ง เมื่อปี ๒๕๔๐ ทำให้เสถียรภาพด้านเศรษฐกิจมหภาคของประเทศ อยู่ในเกณฑ์ดีอัตราการว่างงานต่ำ ระดับหนี้ของภาครัฐยังอยู่ในเกณฑ์ที่บริหารจัดการได้ แต่ขณะเดียวกัน ประเทศไทยก็ประสบปัญหาเชิงโครงสร้างหลายประการ เช่น ปัญหาความเหลื่อมล้ำ ทั้งด้านรายได้และโอกาส ปัญหาการคอร์รัปชัน ปัญหาการเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุ หรือปัญหาอื่น ๆ ที่เป็นอุปสรรคต่อการใช้เทคโนโลยี ซึ่งเป็นหัวใจสำคัญในการยกระดับศักยภาพเศรษฐกิจในยุค ๔.๐ ซึ่งปัญหาเชิงโครงสร้างของประเทศไทย ที่เผชิญอยู่ในปัจจุบัน ประกอบด้วย ๓ ปัญหาสำคัญ ดังนี้

๑. ปัญหาคุณภาพของแรงงานไทย โดยมีประเด็นที่เกี่ยวข้องในหลายมิติคือ

มิติที่หนึ่ง คุณภาพการศึกษาของประเทศไทยที่ลดต่ำลงจากข้อมูลปี ๒๕๕๙ องค์การเพื่อความร่วมมือทางเศรษฐกิจและการพัฒนา (Organization for Economic Co-operation and Development : OECD) พบว่าจากความสามารถของนักเรียนกลุ่มอายุ ๑๕ ปี ในเรื่องวิทยาศาสตร์ ทักษะการอ่าน และคณิตศาสตร์ พบว่าผลคะแนนความสามารถของนักเรียนไทยต่ำกว่าค่าเฉลี่ยมากในทุกมิติที่ทดสอบ และในภาพรวมไทยอยู่อันดับที่ ๕๔ จาก ๗๒ ประเทศ

มิติที่สอง การเผชิญปัญหาการขาดแคลนแรงงานทั้งด้านปริมาณ และทักษะ ความชำนาญ ที่ตรงกับความต้องการ (Skill Mismatch) กล่าวคือ ตลาดแรงงานต้องการแรงงานที่มีทักษะ และประสบการณ์ด้านวิชาชีพ (Vocational Skills) หรืออาชีวะ แต่ผลผลิตแรงงานส่วนใหญ่เป็นบัณฑิตที่จบการศึกษาระดับปริญญาในสาขาที่ไม่ตรงกับที่ตลาดแรงงานต้องการ และคุณภาพไม่ได้มาตรฐานตามที่ตลาดแรงงานคาดหวัง

มิติที่สาม การขาดทักษะพัฒนาตนเองของแรงงานไทยหรือคนไทย เพราะคนไทยไม่ชอบที่จะติดตามความรู้หรือความก้าวหน้าของโลก การขาดทักษะที่จะเรียนรู้ด้วยตนเอง ซึ่งการเรียนรู้ตลอดชีวิต หรือการยกระดับศักยภาพของตนเองอย่างต่อเนื่อง เป็นเงื่อนไขสำคัญที่จะช่วยให้ประสบความสำเร็จในการทำงาน

๒. ปัญหาโครงสร้างของเศรษฐกิจไทย

ปัญหาโครงสร้างของเศรษฐกิจไทย เป็นปัญหาอันเนื่องมาจากกฎหมายและกฎเกณฑ์ของภาครัฐส่วนใหญ่ซึ่งอยู่ในรูปของ Mode Analog ตามบริบทสังคมแบบดั้งเดิมมากกว่า Digital ซึ่งไม่ได้รับการแก้ไขอย่างองคร่วม โดยปัจจุบันประเทศไทยมีกฎหมายและกฎเกณฑ์ที่ธุรกิจไทยและคนไทยต้องปฏิบัติตามนับแสนฉบับ มีใบอนุญาตมากกว่า ๓,๕๐๐ ประเภท ซึ่งกฎหมายดังกล่าวส่วนใหญ่ยังไม่ได้มีการปรับปรุงให้ทันสมัย ส่งผลต่อความสามารถในการแข่งขัน และการปรับตัวของภาคธุรกิจ นอกจากนี้ยังส่งผลให้การบังคับใช้กฎหมายไม่มีประสิทธิภาพ ทำให้เกิดปัญหาการคอร์รัปชัน

๓. ปัญหาความสามารถในการสร้างและประยุกต์ใช้องค์ความรู้ใหม่ของธุรกิจไทย ค่อนข้างต่ำ

ความสามารถในการใช้และการสร้างองค์ความรู้พบว่า ความรู้ยังกระจุกตัวอยู่กับธุรกิจขนาดใหญ่ งบประมาณด้านการวิจัยและพัฒนาของภาคเอกชนไทยค่อนข้างต่ำเมื่อเปรียบเทียบกับประเทศอื่น ธุรกิจขนาดกลางและขนาดเล็ก (SMEs) และภาคการเกษตรของคนไทยไม่สามารถใช้ประโยชน์จากงานวิจัย และพัฒนาได้อย่างเต็มที่ ผลที่ได้ คือ ต้องผลิตสินค้าที่มีการแข่งขันสูง อัตราผลกำไรต่ำ ขณะที่ภาคเกษตรกรยังคงทำการเกษตรแบบเดิม พืชหลายชนิดมีผลผลิตต่อไร่อยู่ในระดับต่ำ การเผชิญกับภาวะตึงตัวของตลาดแรงงานในภาคการเกษตร และการเผชิญความไม่แน่นอนของสภาพภูมิอากาศที่มีความแปรปรวน

ขับเคลื่อนประเทศไทย ๔.๐ ผ่านพลังประชารัฐ

ยุทธศาสตร์สำคัญภายใต้การนำของท่านนายกรัฐมนตรี พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา เน้นในเรื่องการพัฒนาสู่ความมั่นคง มั่งคั่ง และยั่งยืน ด้วยการสร้างความเข้มแข็งภายใน (Strength from Within) ขับเคลื่อนตามแนวคิด “ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง” ผ่านกลไกประชารัฐ ประชาธิปไตย เป็นการผนึกกำลังของ ๓ ภาคส่วน ระหว่างภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาชน ในลักษณะ “การร่วมรังสรรค์ (Co-Creation)” ครอบคลุมทั้งการร่วมรังสรรค์ทางเศรษฐกิจ และการร่วมรังสรรค์ทางสังคม

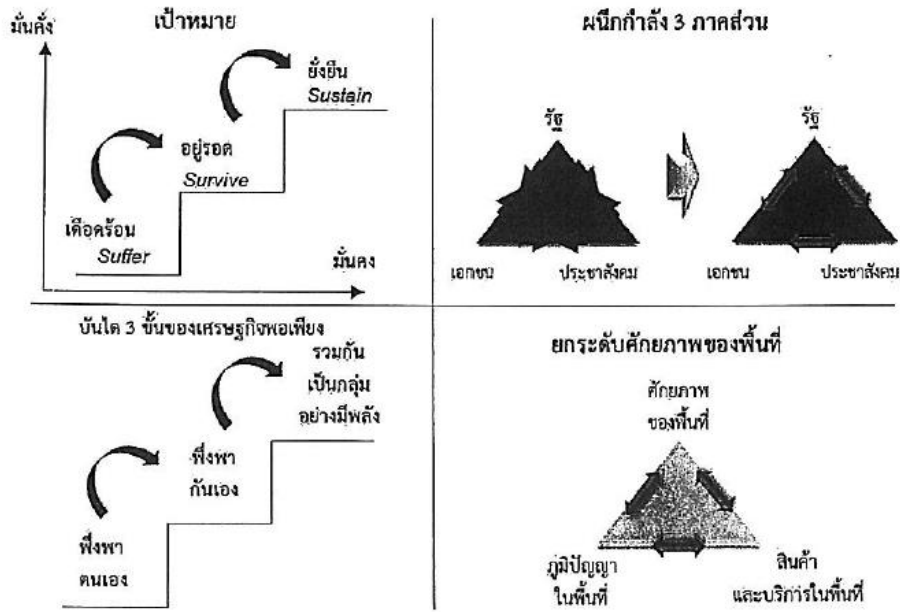
ในขณะที่ ประชาชนนิยม เปลี่ยนประชาชนที่เดือดร้อน เป็นอยู่รอด และจากอยู่รอด เป็นยั่งยืน (Sustain) โดยการดำเนินการของประชาชนนิยม มุ่งเน้นการแก้ไขปัญหาเฉพาะหน้า ส่วนประชารัฐ เป็นการดำเนินการ ที่เป็นบันได ๓ ขั้นของปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

ขั้นที่หนึ่ง คือ พึ่งพาตนเอง

ขั้นที่สอง คือ พึ่งพากันเอง

ขั้นที่สาม คือ รวมกันเป็นกลุ่มอย่างมีพลัง

แผนภาพที่ ๒ - ๖ รูปแบบ ๔ หลักคิดกระบวนการ ประชาธิปไตย

ที่มา : การปฏิรูประบบราชการเพื่อรองรับ Thailand 4.0, ๒๕๖๐

สำนักคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ

รัฐบาลได้ให้ความสำคัญเป็นอย่างมากในการขับเคลื่อนเศรษฐกิจโดยอาศัยพลังประชารัฐ เพราะความร่วมมือกัน จะสามารถสร้างความได้เปรียบเชิงการแข่งขันได้ โดยอาศัยศักยภาพที่แตกต่างกันของแต่ละฝ่าย สนับสนุน ผสานประโยชน์ซึ่งกันและกัน ด้วยเป้าหมายของการขับเคลื่อนไปสู่ประชาชนที่มีฐานเศรษฐกิจที่สูงขึ้น และมีความยั่งยืน อันที่จริงแล้วแต่ละท้องถิ่นมีวัฒนธรรมเอกลักษณ์ของท้องถิ่นที่เป็นจุดเด่น และสามารถนำมาเป็นจุดขายของท้องถิ่นได้ สิ่งที่ทำหาย คือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องเรียนรู้ ค้นหาและเข้าใจวัฒนธรรมของตนอย่างดี และมีการจัดการที่ดี เพื่อดึงจุดเด่นนั้น ออกมาได้อย่างชัดเจน และดึงเอาภาคส่วนต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องเข้ามาเพิ่มเติม ให้มีความน่าสนใจ

การขับเคลื่อนประเทศไทย ๔.๐ ให้สำเร็จ ได้ใช้แนวทางพลังประชารัฐ โดยมุ่งเน้นการมีส่วนร่วมของภาครัฐ ภาคเอกชน การค้า-อุตสาหกรรม การเกษตร ธนาकार ประชาชน ชุมชน จังหวัด สถาบันการศึกษา และสถาบันวิจัยต่างๆ ประกอบกับการส่งเสริม SME และ Startup เพื่อขับเคลื่อนไปในทิศทางเดียวกัน นอกจากนี้แล้วยังต้องมีโครงสร้างโทรคมนาคมและการสื่อสารที่มีประสิทธิภาพ รวมถึงมีอินเทอร์เน็ตที่ครอบคลุมในทุกพื้นที่ให้มากที่สุด เพื่อให้สามารถเชื่อมโยงเครือข่ายได้ทุกพื้นที่ในประเทศไทยแบบไม่มีสะดุด ในปัจจุบัน นับว่าผู้คนส่วนใหญ่สามารถเข้าถึงอินเทอร์เน็ตจนเรียกได้ว่าอินเทอร์เน็ตเป็นส่วนหนึ่งของการใช้ชีวิตประจำวันไปแล้ว ผู้คนสามารถติดต่อสื่อสารกันได้อย่างไร้พรมแดน ส่งข้อมูลได้อย่างรวดเร็วภายในหนึ่งวินาทีข้อมูลก็จะสามารถ

ส่งถึงผู้รับได้ทั่วโลกความห่างไกลนั้นไม่เป็นอุปสรรคอีกต่อไป เนื่องจากอินเทอร์เน็ตทำให้คนที่แม้ว่าจะอยู่ไกลกันแค่ไหน ก็รู้สึกใกล้กันได้ ยุคของประเทศไทย ๓.๐ ในปัจจุบัน ยังมีผู้คนที่ไม่สามารถเข้าถึงอินเทอร์เน็ตอีกเป็นจำนวนมาก เช่น กลุ่มคนที่อยู่ห่างไกลเมืองหรือชนบท ทำให้พวกเขาไม่สามารถรับรู้ข่าวสารได้อย่างทั่วถึง หรือแม้แต่เรื่องของการเมืองที่ไม่สามารถแสดงความคิดเห็นได้ในสังคมออนไลน์ ประเทศไทย ๔.๐ จะสามารถช่วยให้ประชาชนเข้าถึงอินเทอร์เน็ตและทำให้ชุมชนมีความก้าวหน้ามากยิ่งขึ้น เนื่องจากอินเทอร์เน็ตทำให้รับรู้ข่าวสารที่ทันสมัย สามารถติดต่อหรือส่งข่าวสารต่างๆ ให้กับผู้คนได้หลากหลาย และสะดวกมากขึ้น ที่สำคัญ เราสามารถเห็นชีวิตที่แตกต่างจากการถ่ายทอดความเป็นอยู่ผ่านสื่อทางสังคม สามารถมองเห็นโลกอื่นทั้ง ๆ ที่ยังยืนอยู่ในโลกของตัวเอง ทำให้มีความคิดที่เปิดกว้าง และสร้างสรรค์มากขึ้น

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

หนังสือ Samsung Way : Transformational Management Strategies From The World Leader in Innovation and Design โดย Jaeyong Song และ Kyungmook Lee (2014) เป็นการนำเสนอความสำเร็จของบริษัท Samsung ซึ่งเป็นบริษัทชั้นนำระดับโลกในด้านนวัตกรรมและเทคโนโลยีดิจิทัล เนื้อหาของหนังสือ ให้ความสำคัญเกี่ยวกับประวัติ การก่อตั้ง บริษัทฯ พัฒนาการในยุคต่าง ๆ ของบริษัท รวมทั้งค่านิยมของบริษัทที่มีส่วนผลักดันให้ Samsung สามารถวาง Brand Positioning ในระดับประเทศและในระดับโลกได้ โดยใช้ ประโยชน์ของแนวคิด Disruption เพื่อผลิตสินค้าและบริการ รวมทั้งสร้าง New Management Initiatives ในการบริหารองค์กรขนาดใหญ่ ในระดับบริษัทข้ามชาติ อย่างมีประสิทธิภาพ

หนังสือ Connectography : Mapping The Future of Global Civilization โดย Parag Khanna (2016) เป็นการนำเสนอแนวโน้มการเปลี่ยนแปลงในระดับโลก ระดับภูมิภาคและระดับประเทศ ในมิติด้านการเมือง เศรษฐกิจ และสังคม โดยนำเสนอผ่านเครือข่ายที่เชื่อมโยงทั้งในด้านภูมิศาสตร์ โลจิสติกส์ ไซเบอร์ อินเทอร์เน็ต ประชากร ทรัพยากรธรรมชาติ และการอพยพ ส่งผลให้เกิดมุมมองใหม่ต่อการเปลี่ยนแปลงที่กำลังจะเกิดขึ้นในอนาคตอันไกล

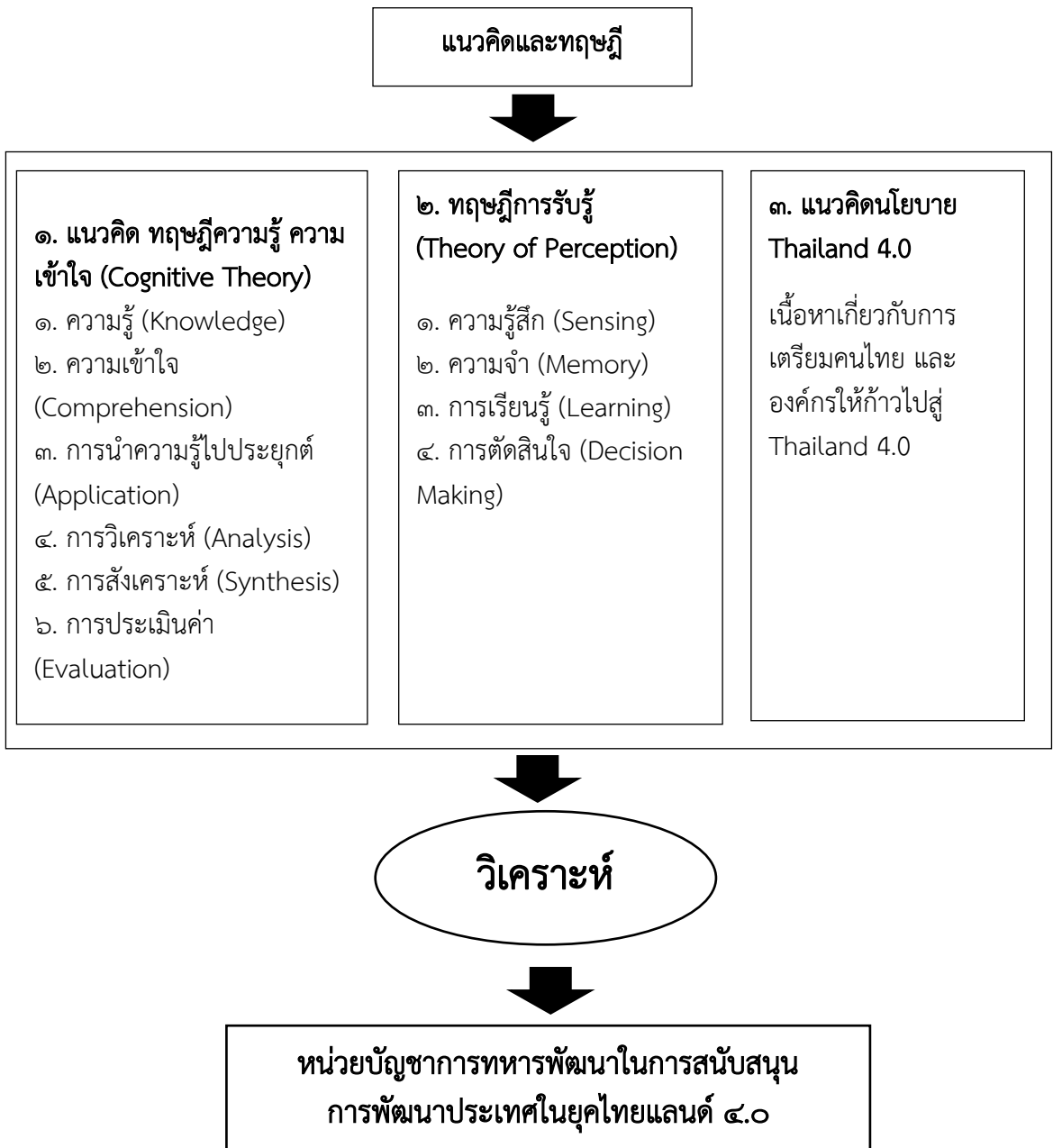
ร่างแผนแม่บท ระยะ ๒๐ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๑ – ๒๕๘๐) เป็นกรอบการดำเนินการตามประเด็นยุทธศาสตร์ชาติ ๖ ด้าน ได้แก่ ด้านความมั่นคง ด้านความสามารถในการแข่งขัน ด้านพัฒนา ศักยภาพทรัพยากรมนุษย์ ด้านความเสมอภาคทางสังคม ด้านคุณภาพชีวิต และสิ่งแวดล้อม ด้านการปรับสมดุลและการบริหารภาครัฐ

ร่างแผนยุทธศาสตร์รายภูมิภาค พ.ศ. ๒๕๖๑-๒๕๖๕ เป็นกรอบการดำเนินการตาม ๕ ประเด็นหลัก อันได้แก่ ความมั่นคง (Security) ความมั่นคงยั่งยืน (Sustainability) มีมาตรฐานสากล (Standard) มีสถานะและเกียรติภูมิ (Status) และมีพลัง (Synergy) รวมทั้งเป้าหมายเชิงยุทธศาสตร์ และกลยุทธ์รายภูมิภาค

แนวคิดประเทศไทย ๔.๐ (Thailand 4.0) มีแนวคิดใช้หลัก ๓ ตัวในการขับเคลื่อน คือ การสร้างสรรค์ (Creativity) ธุรกิจ (Business) และเทคโนโลยี (Technology) เพื่อสร้างตัวขับเคลื่อนการเติบโตใหม่ (New Growth Engines) และธุรกิจของวิสาหกิจเริ่มต้นใหม่ (New Startups) โดยใช้ความได้เปรียบเชิงเปรียบเทียบ (Comparative Advantage) ของประเทศไทยที่มีอยู่ด้านต่าง ๆ

ขับเคลื่อนเศรษฐกิจและได้จัดกลุ่มอุตสาหกรรมใหม่ ซึ่งให้ความสำคัญกับกลุ่มอาหาร (Food) ผลิตภัณฑ์เกษตร และเทคโนโลยีชีวภาพ (Agricultural Products & Bio-Tech) และใช้แนวคิดธุรกิจ New Startups กับกลุ่มธุรกิจเทคโนโลยีด้านเกษตรและอาหาร (Agritech & Foodtech) เพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันทางธุรกิจของวิสาหกิจเริ่มต้น (Startup) ร่วมขับเคลื่อนโดยที่องค์กรวิสาหกิจเริ่มต้นที่เกิดจากการวิจัยนี้จะต้องมีคุณสมบัติสำคัญ เช่น เป็นโมเดลธุรกิจใหม่ การใช้ประโยชน์ได้จริงของสินค้านวัตกรรมรวมถึงการตอบรับของตลาดดี โอกาสเติบโตสูงและเป็นประโยชน์เชิงเศรษฐกิจต่อชุมชนพื้นที่ และประเทศชาติอย่างแท้จริง

กรอบแนวคิดของการวิจัย

สรุป

จากกระแสบริบทโลกที่มีการเปลี่ยนแปลงและมีความผันผวนอยู่ตลอดเวลา ส่งผลให้แต่ละประเทศ ต้องกำหนดแนวทางในการรักษาระดับความมั่นคงทางเศรษฐกิจให้กับประเทศของตน ประเทศไทยก็เช่นเดียวกัน โดยในปัจจุบันเศรษฐกิจไทยกำลังเผชิญกับปัญหาเชิงโครงสร้างในหลายมิติ ซึ่งเหนียวรั้งและส่งผลกระทบต่อศักยภาพของเศรษฐกิจของประเทศ และทำให้ประเทศไทยเผชิญกับปัญหากับดักประเทศรายได้ปานกลาง ซึ่งโมเดลทางเศรษฐกิจที่ประเทศไทยใช้ปัจจุบันไม่สามารถตอบโจทย์ในการแก้ไขปัญหาดังกล่าวได้ นอกจากนี้ยังไม่สามารถ นำประเทศให้ก้าวตามกระแสโลกที่เปลี่ยนแปลงได้ทัน ส่งผลให้ประเทศไทยสูญเสียความสามารถในการแข่งขันในตลาดโลก การนำโมเดล “ประเทศไทย ๔.๐” ซึ่งเป็นนโยบายของรัฐบาล พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา มาใช้ในการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศไทยโดยการเปลี่ยนโครงสร้างเศรษฐกิจของประเทศไทยไปสู่ “เศรษฐกิจ ที่ขับเคลื่อนด้วยนวัตกรรม” เพื่อนำประเทศไทยก้าวข้ามกับดักปัญหาประเทศที่มีรายได้ปานกลางไปสู่ประเทศที่มีรายได้สูงพร้อมทั้งเสริมสร้างเศรษฐกิจไทยให้มีความเข้มแข็งและเติบโตได้อย่างมั่นคง มั่งคั่ง และยั่งยืน อย่างเป็นรูปธรรม “หัวใจ” สำคัญ คือ การปรับโครงสร้างเศรษฐกิจของประเทศ ทุกด้านให้พร้อม ซึ่งระบบเศรษฐกิจอาจเปรียบได้กับร่างกายของมนุษย์ การที่เศรษฐกิจจะเดินไปข้างหน้าได้อย่างมีความมั่นคง ร่างกายอันประกอบด้วย สมอง โครงกระดูก เส้นเลือด กล้ามเนื้อ และเซลล์ จะต้องมีความแข็งแรงและสมบูรณ์ เฉกเช่นเดียวกับเศรษฐกิจไทย จะสามารถก้าวไปสู่ยุค ๔.๐ อย่างมั่นคงได้ ต้องมีความทันทานและมีภูมิคุ้มกัน สามารถบริหารจัดการความเสี่ยง และความผันผวน ที่เกิดขึ้นได้ การมีกรอบกฎหมาย หรือระเบียบที่เอื้อ และส่งเสริมให้ทุกภาคส่วนปรับตัวได้อย่างรวดเร็วในบริบทที่เปลี่ยนแปลง การกำกับดูแลโดยระบบตลาดที่สามารถสร้างพลวัตการเปลี่ยนแปลงอย่างต่อเนื่อง การเพิ่มผลิตภาพโดยใช้นวัตกรรม การวิจัยและการพัฒนา การสร้างและการประยุกต์ใช้ความรู้จะต้องมีทุกในระดับในสังคม และที่สำคัญประชาชนจะต้องมีวินัยที่จะเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต และมีทัศนคติในการดำเนินชีวิตอย่างถูกต้อง คือ การรู้จักพอประมาณ มีเหตุผล รู้วิธีการสร้างภูมิคุ้มกัน มีคุณธรรม และรู้จักการทำหน้าที่พลเมืองที่ดี ซึ่งการเข้าสู่ประเทศไทย ๔.๐ นั้น การปฏิรูปเฉพาะด้านโครงสร้างเศรษฐกิจแต่เพียงอย่างเดียว ยังไม่เพียงพอ ประเทศไทยยังจำเป็นต้องปฏิรูปโครงสร้างด้านสังคม การศึกษา กฎหมาย และความมั่นคงของประเทศเพิ่มเติมด้วย ซึ่งจะสำเร็จได้ต้องอาศัยความร่วมมือจากทุกภาคส่วนของไทย ทั้งจากภาครัฐและภาคเอกชน โดยการทำตามหน้าที่บทบาทของตนเอง เพื่อนำพาประเทศไทยให้สามารถรองรับความเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น และขับเคลื่อนประเทศไทยไปสู่ความมั่นคง มั่งคั่ง และยั่งยืนได้อย่างแท้จริง

บทที่ ๓
ปัจจัยที่นำไปสู่ความสำเร็จและแนวทางในการพัฒนา
ของหน่วยบัญชาการทหารพัฒนาในการสนับสนุน
การพัฒนาประเทศ

จากการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลสำคัญจำนวน ๔๐ ท่าน สามารถแสดงผลการสัมภาษณ์
ในภาพรวมได้ดังต่อไปนี้

ข้อมูลข้อคิดเห็นปัจจัยที่นำไปสู่ความสำเร็จของหน่วยบัญชาการทหารพัฒนา
ในการสนับสนุนการพัฒนาประเทศไทยแลนด์ ๔.๐

สามารถจำแนกข้อคิดเห็นของผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ในเรื่อง ปัจจัยที่นำไปสู่ความสำเร็จ
ของหน่วยบัญชาการทหารพัฒนาในการสนับสนุนการพัฒนาประเทศไทยแลนด์ ๔.๐ โดยนำ
ชุดข้อความที่เหมือนกันมาเป็นข้อคิดเห็นเดียวกัน และระบุนวามถี่ของข้อคิดเห็นดังกล่าว ซึ่งสามารถ
แสดงได้ดังตารางดังต่อไปนี้

ตารางที่ ๓ - ๑ แสดงการจำแนกข้อคิดเห็นปัจจัยที่นำไปสู่ความสำเร็จของหน่วยบัญชาการทหารพัฒนา
ในการสนับสนุนการพัฒนาประเทศไทยแลนด์ ๔.๐

ลำดับ	ข้อคิดเห็น	ความถี่
๑	ยุทธโศปกรณ์ที่เพียงพอและทันสมัยสำหรับการปฏิบัติงาน	๒๘
๒	การพัฒนาเจ้าหน้าที่ในการมีจิตวิญญาณ อุทิศตน ของนักพัฒนา	๒๕
๓	การพัฒนาระบบการสื่อสารและระบบการวิเคราะห์ข่าวกรองที่ทันสมัย	๒๕
๔	การวิเคราะห์สภาพปัญหาที่ถูกต้อง	๒๒
๕	การจัดทำฐานข้อมูล เพื่อนำไปสู่การวิเคราะห์สภาพปัญหาและการพัฒนา ให้ตรงกับความต้องการในพื้นที่เป้าหมาย	๒๑
๖	การกำหนดแนวทางการดำเนินการแก้ไขปัญหา/พัฒนา ในแต่ละประเด็น ที่ชัดเจนสอดคล้องกับสภาพแวดล้อมในพื้นที่เน้นการแก้ปัญหาด้วยข้อมูล	๒๐
๗	ยึดหลักวิธีการพัฒนาที่มีประสิทธิภาพ ตามแนวพระราชดำริในการพัฒนา	๒๐
๘	วางระบบการทำงานที่มีลักษณะเป็นบูรณาการ	๒๐
๙	การสร้างความร่วมมือจากทุกภาคส่วนสนับสนุนในการพัฒนาประเทศ และช่วยเหลือประชาชนอย่างมีส่วนร่วม	๒๐
๑๐	การกำกับดูแลจากส่วนกลางอย่างต่อเนื่องและเพียงพอ	๑๙

ตารางที่ ๓ - ๑ แสดงการจำแนกข้อคิดเห็นปัจจัยที่นำไปสู่ความสำเร็จของหน่วยบัญชาการทหารพัฒนา
ในการสนับสนุนการพัฒนาประเทศในยุคไทยแลนด์ ๔.๐ (ต่อ)

ลำดับ	ข้อคิดเห็น	ความถี่
๑๑	การสร้างวัฒนธรรมองค์กรให้มืองค์ประกอบเอื้อต่อการพัฒนา	๑๘
๑๒	ความพร้อมของกำลังพลทั้งร่างกาย จิตใจและความรู้ มีขีดความสามารถในการปฏิบัติงาน	๑๘
๑๓	การพิจารณาบรรจุกำลังพลที่เหมาะสมกับประเภทของงาน	๑๗
๑๔	มีหลักเกณฑ์การปรับย้ายและแนวทางรับราชการที่ทำให้กำลังพลมีความเชื่อมั่น	๑๕
๑๕	ความมุ่งมั่น ทุ่มเท และเสียสละ ของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการขับเคลื่อนประเทศไทย	๑๕
๑๖	ระบบควบคุมบังคับบัญชาที่ทันสมัย รวดเร็ว	๑๕
๑๗	การสื่อให้ประชาชนได้รับทราบข้อเท็จจริงในกิจการทหารอย่างกว้างขวางและรวดเร็ว เกิดทัศนคติที่ดี เชื่อมั่นและศรัทธาต่อหน่วยบัญชาการทหารพัฒนาและกองทัพไทย	๑๔
๑๘	การดำเนินการด้านงบประมาณให้รวดเร็ว ประหยัด โปร่งใส คุ่มค่าตรวจสอบได้	๑๔
๑๙	การปรับปรุงและพัฒนาคุณภาพงานตรวจสอบภายในให้ได้มาตรฐานตามเกณฑ์การประกันคุณภาพงานตรวจสอบภายในภาครัฐ	๑๑
๒๐	ประเด็นยุทธศาสตร์ของหน่วย มีการกำหนดทิศทางในการทำงานที่ชัดเจน	๑๑
๒๑	มีการจัดส่วนราชการหลายหน่วยงาน ในลักษณะการจัดเฉพาะกิจที่สามารถปฏิบัติภารกิจ ได้หลายรูปแบบและหลายมิติ	๑๐
๒๒	มีการจัดวางกำลังครอบคลุมทุกพื้นที่และสามารถเข้าถึงพื้นที่ได้อย่างรวดเร็ว	๙
๒๓	ระบบองค์กร เป็นหน่วยงานที่มีระเบียบวินัย	๘
๒๔	กำลังพลมีความรักและผูกพันในองค์กร มีความเสียสละในการทำงานให้บรรลุผลสำเร็จ	๗
๒๕	การเปลี่ยนแปลง ระบบการผลิตจากเดิมไปสู่การผลิตโดยการใช้ นวัตกรรม	๗
๒๖	การพัฒนาการบริหารจัดการ	๖
๒๗	ภาวะความเป็นผู้นำที่มีวิสัยทัศน์	๕
๒๘	กำลังพลที่เพียงพอเพื่อรองรับภารกิจที่เพิ่มมากขึ้น	๕
๒๙	สนับสนุนให้มีการแสดงความคิดเห็นต่อสิ่งใหม่ๆ รวมทั้งการยอมรับต่อความคิดเห็นนั้น ๆ	๓

ตารางที่ ๓ - ๑ แสดงการจำแนกข้อคิดเห็นปัจจัยที่นำไปสู่ความสำเร็จของหน่วยบัญชาการทหารพัฒนา
ในการสนับสนุนการพัฒนาประเทศในยุคไทยแลนด์ ๔.๐ (ต่อ)

ลำดับ	ข้อคิดเห็น	ความถี่
๓๐	การตระหนักถึงเป้าหมายร่วมกัน	๒
๓๑	การสร้างเชื่อมั่นให้กับกำลังพล ให้มีความยึดมั่นต่อนโยบายและเป้าหมายของหน่วยอย่างเคร่งครัด	๒
๓๒	การทำงานเป็นทีมและการประเมินความสำเร็จระบบทีมการทำงาน	๒
๓๓	การส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์นวัตกรรม วิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี ขยายต่อไปสู่สังคม ชุมชน	๒
๓๔	การฝึกอบรมและการปฏิบัติงานร่วมกับหน่วยงานภาครัฐและเอกชนอย่างต่อเนื่อง	๒
๓๕	หลักสูตรการฝึกอบรมเพื่อพัฒนาบุคลากร	๑

ที่มา : ประมวลผลโดยผู้วิจัย, ๒๕๖๒

จากตารางที่ ๓ - ๑ พบว่ามีผู้ให้คำตอบความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่นำไปสู่ความสำเร็จของหน่วยบัญชาการทหารพัฒนาในการสนับสนุนการพัฒนาประเทศในยุคไทยแลนด์ ๔.๐ จำนวนโดยรวม ๓๕ ข้อคิดเห็น โดยความคิดเห็นที่มีความถี่มากที่สุดได้แก่ ยุทธวิธีที่เพียงพอและทันสมัยสำหรับการปฏิบัติงาน มีผู้คิดเห็นในประเด็นนี้จำนวน ๒๘ ท่าน และความคิดเห็นที่มีความถี่น้อยที่สุด ได้แก่ การมีหลักสูตรการฝึกอบรมเพื่อพัฒนาบุคลากร มีผู้คิดเห็นในประเด็นนี้จำนวน ๑ ท่าน

ข้อมูลข้อคิดเห็นแนวทางการพัฒนากำลังพลและระบบงานของหน่วยบัญชาการทหารพัฒนาในการสนับสนุนการพัฒนาประเทศในยุคไทยแลนด์ ๔.๐

๑. การพัฒนาในด้านกำลังพลให้สนับสนุนต่อการพัฒนาของประเทศในยุคไทยแลนด์ ๔.๐

สามารถจำแนกข้อคิดเห็นของผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ในเรื่อง การพัฒนาในด้านกำลังพลให้สนับสนุน ต่อการพัฒนาของประเทศในยุคไทยแลนด์ ๔.๐ โดยนำชุดข้อความที่เหมือนกันมาเป็นข้อคิดเห็นเดียวกันและระบุความถี่ของข้อคิดเห็นดังกล่าว ซึ่งสามารถแสดงได้ดังตารางดังต่อไปนี้

ตารางที่ ๓ - ๒ แสดงการจำแนกข้อคิดเห็น การพัฒนาในด้านกำลังพลให้สนับสนุนต่อการพัฒนา
ของประเทศไทยยุคไทยแลนด์ ๔.๐

ลำดับ	ข้อคิดเห็น	ความถี่
๑	การฝึกเพิ่มทักษะด้านสารสนเทศ เทคโนโลยี และนวัตกรรมใหม่ ๆ	๓๒
๒	กำลังพลมีความรู้ความเข้าใจพื้นฐานเกี่ยวกับโมเดลไทยแลนด์ ๔.๐ และระบบราชการไทยในบริบทไทยแลนด์ ๔.๐	๓๑
๓	การบ่มเพาะให้กำลังพลมีธรรมาภิบาล และเน้นการบริหารราชการแบบธรรมาภิบาล	๒๘
๔	การปรับทัศนคติของกำลังพลให้ยอมรับเทคโนโลยีและนวัตกรรมใหม่ ๆ	๒๖
๕	การปรับทัศนคติและพฤติกรรมในการสร้างจิตสำนึกและความรับผิดชอบในการปฏิบัติหน้าที่	๒๒
๖	ขับเคลื่อนการดำเนินงานหลักสูตรนายทหารนักพัฒนา ทั้งด้านงานช่างและการพัฒนาคุณภาพชีวิตในชนบท	๒๑
๗	พัฒนาระบบการจัดการความรู้ ระบบเครือข่ายคอมพิวเตอร์ ระบบสารสนเทศ	๑๗
๘	การทบทวนและการแก้ไขกฎระเบียบขั้นตอนต่าง ๆ ให้สามารถปฏิบัติได้อย่างรวดเร็ว ไม่ยุ่งยาก ซับซ้อน	๑๗
๙	การพัฒนาความรู้ความสามารถทั้งหลักสูตรตามแนวทางรับราชการและหลักสูตรเพิ่มพูนความรู้อย่างต่อเนื่อง	๑๓
๑๐	การเพิ่มบุคลากร ในส่วนด้านเทคนิค โดยคัดบรรจุเฉพาะผู้ที่มีความรู้ความสามารถ พร้อมสามารถปฏิบัติงานได้ทันทีตั้งแต่เริ่มงาน	๑๒
๑๑	การปรับปรุงการประเมินผลการปฏิบัติราชการใหม่ โดยให้ความสำคัญกับผลลัพธ์	๑๐
๑๒	การกำหนดเป้าหมายร่วมกัน มีการเชื่อมโยงกลไก กระบวนการทำงาน รวมถึงการบริหารทรัพยากรของหน่วยงานต่าง ๆ ให้เป็นกระบวนการเดียวกันทุกขั้นตอน	๑๐
๑๓	กำลังพลต้องมีความรู้ความเข้าใจในการใช้งานคอมพิวเตอร์ และหุ่นยนต์ และ ภาษาทั้งภาษาอังกฤษ และภาษา ต่างประเทศอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงานของตน	๙
๑๔	ความรู้เรื่องการบริหารจัดการและเทคโนโลยีทั้ง เทคโนโลยีด้านวิศวกรรมและเทคโนโลยี ด้านการเกษตร	๘

ตารางที่ ๓ - ๒ แสดงการจำแนกข้อคิดเห็น การพัฒนาในด้านกำลังพลให้สนับสนุนต่อการพัฒนา
ของประเทศไทยแลนด์ ๔.๐ (ต่อ)

ลำดับ	ข้อคิดเห็น	ความถี่
๑๕	ควรจัดทำแผนพัฒนาบุคลากรระยะสั้น ระยะกลาง และระยะยาว เพื่อ ตอบสนองต่อภารกิจ และพันธกิจที่เปลี่ยนแปลงไปจากเดิม	๓
๑๖	ควรส่งเสริมให้มีการดูงานในทุกระดับเพื่อพัฒนาองค์ความรู้และวิสัยทัศน์ เพื่อนำไปสู่การปฏิบัติงานอย่างมีประสิทธิภาพ	๓
๑๗	คนเข้าถึงการเรียนรู้และการทำงานด้วยเทคโนโลยี การจัดการ DATA	๒
๑๘	คนต้องมีทักษะที่เป็น Muti – skill	๒
๑๙	ควรให้ทุนการศึกษาแก่กำลังพลในสาขาที่จำเป็นต้องได้รับการพัฒนาองค์ ความรู้อย่างต่อเนื่องทั้งระดับ ปวส. ปริญญาตรี ปริญญาโท และปริญญา เอก ทั้งในและต่างประเทศ	๑

ที่มา : ประมวลผลโดยผู้วิจัย, ๒๕๖๒

จากตารางที่ ๓ - ๒ พบว่ามีผู้ให้คำตอบ ความคิดเห็นเกี่ยวกับการพัฒนาในด้าน
กำลังพลให้สนับสนุนต่อการพัฒนาของประเทศไทยแลนด์ ๔.๐ จำนวนโดยรวม ๑๙ ข้อคิดเห็น
โดยความคิดเห็นที่มีความถี่มากที่สุด ได้แก่ การฝึกเพิ่มทักษะด้านสารสนเทศ เทคโนโลยี และ
นวัตกรรมใหม่ ๆ มีผู้คิดเห็นในประเด็นนี้จำนวน ๓๒ ท่าน และความคิดเห็นที่มีความถี่น้อยที่สุด ได้แก่
ควรให้ทุนการศึกษาแก่กำลังพลในสาขาที่จำเป็นต้องได้รับการพัฒนาองค์ความรู้อย่างต่อเนื่อง
ทั้งระดับ ปวส. ปริญญาตรี ปริญญาโท และปริญญาเอก ทั้งในและต่างประเทศ จำนวน ๑ ท่าน

๒. แนวทางการพัฒนา ในด้านเครื่องมือ เครื่องจักรและยุทธโปกรณ์ ให้ สนับสนุนต่อการพัฒนาของประเทศไทยแลนด์ ๔.๐

สามารถจำแนกข้อคิดเห็นของผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ในเรื่องการพัฒนา ในด้านเครื่องมือ
เครื่องจักรและยุทธโปกรณ์ ให้สนับสนุนต่อการพัฒนาของประเทศไทยแลนด์ ๔.๐ โดยนำชุด
ข้อความที่เหมือนกันมาเป็นข้อคิดเห็นเดียวกันและระบุความถี่ของข้อคิดเห็นดังกล่าว ซึ่งสามารถ
แสดงได้ตามตารางที่ ๓ - ๓

ตารางที่ ๓ - ๓ แสดงการจำแนกข้อคิดเห็น การพัฒนา ในด้านเครื่องมือ เครื่องจักรและยูทิลิตี้โปรแกรม
ให้สนับสนุนต่อการพัฒนาของประเทศในยุคไทยแลนด์ ๔.๐

ลำดับ	ข้อคิดเห็น	ความถี่
๑	พัฒนาเครื่องมือจัดการระบบฐานข้อมูล (Database)	๒๘
๒	พัฒนาระบบการควบคุมบังคับบัญชาผ่านระบบ C4I	๑๗
๓	พัฒนาระบบโครงข่าย Big Data สำหรับผู้บังคับบัญชา	๑๓
๔	เพิ่มศักยภาพในการช่วยเหลือผู้ประสบภัย	๘
๕	เพิ่มขีดความสามารถยูทิลิตี้โปรแกรมสายช่าง	๘
๖	พัฒนาขีดความสามารถด้านการเกษตรและปศุสัตว์ด้วยเครื่องจักร	๘
๗	เพิ่มศักยภาพในการขุดเจาะบ่อน้ำบาดาล	๘
๘	นำระบบการควบคุมยูทิลิตี้โปรแกรมที่ทันสมัยมาใช้เช่น Bar Code, GPS	๖
๙	การเช่าเครื่องจักรกล เช่นเดียวกับการเช่ายานพาหนะสายขนส่ง	๕
๑๐	ฝึกและนำหน่วยเข้าร่วมปฏิบัติงานแก้ไขปัญหาสำคัญเร่งด่วนของชาติ	๓
๑๑	ควรที่จะนำเทคโนโลยีใหม่ๆ โดยเน้นเครื่องจักรที่มีเทคโนโลยีที่ช่วยให้การทำงานสามารถทำงานได้ รวดเร็ว ใช้กำลังพลน้อย	๒
๑๒	การพัฒนาเครื่องมือและโปรแกรม ให้รองรับเทคโนโลยี การควบคุม การปฏิบัติงาน การติดตามข่าวสาร ระบบการรายงานที่ทันทั่วถึง	๒
๑๓	ยูทิลิตี้โปรแกรมควรที่จะมีแจกจ่ายถึงหน่วยปฏิบัติระดับหน่วยพัฒนาการเคลื่อนที่	๒
๑๔	เปลี่ยนจากระบบ manual ให้เป็นระบบ Digital ลดการใช้คนเพิ่มการใช้เทคโนโลยีเข้ามาช่วย	๑

ที่มา : ประมวลผลโดยผู้วิจัย, ๒๕๖๒

จากตารางที่ ๓ - ๓ พบว่ามีผู้ให้คำตอบ ในด้านเครื่องมือ เครื่องจักรและยูทิลิตี้โปรแกรม ให้สนับสนุนต่อการพัฒนาของประเทศในยุคไทยแลนด์ ๔.๐ จำนวนโดยรวม ๑๔ ข้อคิดเห็น โดยความคิดเห็นที่มีความถี่มากที่สุด ได้แก่ พัฒนาเครื่องมือจัดการระบบฐานข้อมูล (Database) จำนวน ๒๘ ท่าน และความคิดเห็นที่มีความถี่น้อยที่สุด ได้แก่ เปลี่ยนจากระบบ manual ให้เป็นระบบ Digital ลดการใช้คนเพิ่มการใช้เทคโนโลยีเข้ามาช่วย จำนวน ๑ ท่าน

๓. แนวทางการพัฒนาในด้านการบริหารงานให้สนับสนุนต่อการพัฒนา ของประเทศในยุคไทยแลนด์ ๔.๐

สามารถจำแนกข้อคิดเห็นของผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ในเรื่อง การพัฒนาในด้านการบริหารงานให้สนับสนุนต่อการพัฒนาของประเทศในยุคไทยแลนด์ ๔.๐ โดยนำชุดข้อความที่เหมือนกันมาเป็นข้อคิดเห็นเดียวกันและระบุความถี่ของข้อคิดเห็นดังกล่าว ซึ่งสามารถแสดงได้ดังตารางดังต่อไปนี้

ตารางที่ ๓ - ๔ แสดงการจำแนกข้อคิดเห็น การพัฒนาในด้านการบริหารงานให้สนับสนุนต่อ
การพัฒนาของประเทศในยุคไทยแลนด์ ๔.๐

ลำดับ	ข้อคิดเห็น	ความถี่
๑	ให้ความสำคัญกับการกำหนดวิสัยทัศน์ ประเด็นยุทธศาสตร์และ วัตถุประสงค์ในการทำงานให้มีความชัดเจน และมีความเป็นไปได้	๑๓
๒	บริหารงานโดยยึดหลัก “ธรรมาภิบาล”	๑๑
๓	วางระบบและวิธีการทำงานใหม่	๗
๔	การปรับเปลี่ยนวัฒนธรรมการทำงานใหม่	๗
๕	จัดระเบียบโครงสร้างใหม่	๗
๖	ระบบเครือข่ายคอมพิวเตอร์และสารสนเทศของหน่วยบัญชาการทหาร พัฒนาต้องสามารถเชื่อมโยงเครือข่ายกับระบบ C4I	๖
๗	ระบบปฏิบัติการที่ใช้เครือข่ายเป็นศูนย์กลาง (NCO) ของกองบัญชาการกองทัพไทย	๖
๘	เน้นการทบทวนหลังการปฏิบัติงานหรือการถอดบทเรียน	๖
๙	นำระบบการบริหารผลงานมาใช้เต็มรูปแบบในการพัฒนากำลังพล	๖
๑๐	การจัดสรรสิ่งจูงใจให้สอดคล้องกับระบบบริหารผลการปฏิบัติงาน	๕
๑๑	ผลักดันให้เกิดการพัฒนาบุคลากรของหน่วย การเปลี่ยนแปลงความคิด ของกำลังพลรุ่นใหม่ ด้วยยุคความคิด Mindset	๕
๑๒	ให้นำ PMQA 4.0 มาเป็นเครื่องมือในการบริหารของหน่วยบัญชาการ ทหารพัฒนาในเชิงบูรณาการ	๓
๑๓	นโยบายที่เน้นการเปลี่ยนจากการเกษตรแบบดั้งเดิม ไปสู่การเกษตร สมัยใหม่ ที่เน้นการบริหารจัดการและเทคโนโลยี (Smart Farming)	๒
๑๔	ควรจัดให้มีการวิจัยเพื่อสามารถพัฒนานโยบายให้สอดคล้องกับ สถานการณ์ปัจจุบันในทุกพื้นที่	๒
๑๕	ควรเน้นการบูรณาการ ทั้งด้านการข่าวและการปฏิบัติงานร่วมกับ องค์กรภาครัฐและเอกชนอื่น ๆ อย่างใกล้ชิด	๒
๑๖	เปลี่ยนนโยบายการเกษตรกรแบบเป็นผู้ประกอบการ (Entrepreneur) จาก Traditional SMEs หรือ SMEs ไปสู่การเป็น Smart Enterprises และ Startups	๑
๑๗	การบริหารงานเปลี่ยนระบบจาก KPI เป็นระบบ PMS	๑

ที่มา : ประมวลผลโดยผู้วิจัย, ๒๕๖๒

จากตารางที่ ๓ - ๔ พบว่ามีผู้ให้คำตอบ ในด้านเครื่องมือ เครื่องจักรและยูทิลิตี้โปรแกรม ให้สนับสนุนต่อการพัฒนาของประเทศไทยแลนด์ ๔.๐ จำนวนโดยรวม ๑๗ ข้อคิดเห็น โดยความคิดเห็นที่มีความถี่มากที่สุด ได้แก่ พัฒนาเครื่องมือจัดการระบบฐานข้อมูล (Database) จำนวน ๑๓ ท่าน และความคิดเห็นที่มีความถี่น้อยที่สุด ได้แก่ เปลี่ยนนโยบายการเกษตรกรรมแบบเป็นผู้ประกอบการ (Entrepreneur) จาก Traditional SMEs หรือ SMEs ไปสู่การเป็น Smart Enterprises และ Startups และการบริหารงานเปลี่ยนระบบจาก KPI เป็นระบบ PMS จำนวนความคิดเห็นละ ๑ ท่าน

๔. ข้อคิดเห็นเพิ่มเติมในด้านอื่น นอกเหนือจากด้านกำลังพล ด้านเครื่องมือ เครื่องจักร และยูทิลิตี้โปรแกรม และด้านการบริหารงาน

สามารถจำแนกข้อคิดเห็นของผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ในข้อคิดเห็นเพิ่มเติมในด้านอื่น นอกเหนือจากด้านกำลังพล ด้านเครื่องมือ เครื่องจักร และยูทิลิตี้โปรแกรม และด้านการบริหารงาน โดยนำชุดข้อความที่เหมือนกันมาเป็นข้อคิดเห็นเดียวกันและระบุความถี่ของข้อคิดเห็นดังกล่าว ซึ่งสามารถแสดงได้ดังตารางดังต่อไปนี้

ตารางที่ ๓ - ๕ แสดงการจำแนกข้อคิดเห็น ข้อคิดเห็นเพิ่มเติมในด้านอื่น นอกเหนือจากด้านกำลังพล ด้านเครื่องมือ เครื่องจักร และยูทิลิตี้โปรแกรม และด้านการบริหารงาน

ลำดับ	ข้อคิดเห็น	ความถี่
๑	หน่วยบัญชาการทหารพัฒนาต้องดำเนินการบูรณาการความร่วมมือในงานพัฒนา และช่วยเหลือประชาชนด้วยกระบวนการประชารัฐ	๒๑
๒	การนำกระบวนการประชารัฐมาประยุกต์ใช้ในการส่งเสริมและพัฒนาโครงการให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น	๑๔
๓	พัฒนาหน่วยระดับฝ่าย/แผนกให้เป็น Digital Office	๘
๔	ส่งเสริมการศึกษาวิจัยและพัฒนาการทหารให้สามารถให้ประโยชน์ได้จริงโดยบูรณาการความร่วมมือกับสถาบันการศึกษา หน่วยงานภาครัฐและเอกชน เพื่อสนับสนุนการสร้างนวัตกรรมใหม่ ๆ	๑
๕	เน้นเรื่องของโครงสร้างการจัดของหน่วยงานที่จะต้องมีการจัดตั้งแผนก / กอง ที่ทำหน้าที่ในการกำหนดหน้าที่ในการกำหนดนโยบาย ๔.๐ ในระดับกอง เพื่อเป็นพื้นฐานของการปรับเปลี่ยนองค์กรไปสู่ความเป็นมาตรฐานสากล	๑

ที่มา : ประมวลผลโดยผู้วิจัย, ๒๕๖๒

จากตารางที่ ๓ - ๕ พบว่า มีผู้ให้คำตอบ ในด้านอื่น นอกเหนือจากด้านกำลังพล ด้านเครื่องมือ เครื่องจักร และยุทธโศปกรณ์ และด้านการบริหารงาน จำนวนโดยรวม ๕ ข้อคิดเห็น โดยความคิดเห็นที่มีความถี่มากที่สุด ได้แก่ หน่วยบัญชาการทหารพัฒนาต้องดำเนินการบูรณาการความร่วมมือในงานพัฒนาและช่วยเหลือประชาชนด้วยกระบวนการประชารัฐ จำนวน ๒๑ ท่าน และความคิดเห็นที่มีความถี่น้อยที่สุด ได้แก่ ส่งเสริมการศึกษาวิจัยและพัฒนาการทหารให้สามารถให้ประโยชน์ได้จริงโดยบูรณาการความร่วมมือกับสถาบันการศึกษา หน่วยงานภาครัฐและเอกชน เพื่อสนับสนุนการสร้างนวัตกรรมใหม่ ๆ และเน้นเรื่องของโครงสร้าง การจัดของหน่วยงานที่จะต้องมีการจัดตั้ง แผนก/กอง ที่ทำหน้าที่ในการกำหนดหน้าที่ในการกำหนดนโยบาย ๔.๐ ในระดับกอง เพื่อเป็นพื้นฐานของการปรับเปลี่ยนองค์กรไปสู่ความเป็นมาตรฐานสากล จำนวนความคิดเห็นละ ๑ ท่าน

จากข้อมูลจากแบบสอบถามข้างต้น สามารถนำมาขยายความเพื่อความเข้าใจในแต่ละประเด็น และสรุปเป็นการรับรู้ของกำลังพล และปัจจัยที่นำไปสู่ความสำเร็จ ของหน่วยบัญชาการทหารพัฒนา ในการสนับสนุนการพัฒนาประเทศ ได้ดังต่อไปนี้

ปัจจัยที่นำไปสู่ความสำเร็จของหน่วยบัญชาการทหารพัฒนาในการสนับสนุนการพัฒนาประเทศไทยแลนด์ ๔.๐

๑. ความมุ่งมั่น ทุ่มเท และเสียสละ ของหน่วยงานด้านความมั่นคงและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการขับเคลื่อนประเทศไทย เพื่อให้พี่น้องประชาชนมีความมั่นคง ปลอดภัย และมีความสุข ตลอดจนเป็นการสนับสนุนทางอ้อมให้แก่หน่วยงานอื่น ๆ สามารถขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศ โดยเฉพาะ ด้านเศรษฐกิจให้ดำเนินการพัฒนาไปได้อย่างต่อเนื่อง โดยมีเป้าหมายร่วมกันคือ “การพัฒนาสู่ความมั่นคง มั่งคั่ง และยั่งยืน” สำหรับปัจจัยข้อนี้เป็นเรื่องของการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ในเรื่องของจิตใจ การมีจิตวิญญาณ อุทิศการณ และ การปรับเปลี่ยนชุดความคิด (Mindset) ของนักพัฒนา

๒. การวิเคราะห์สภาพปัญหาที่ถูกต้อง ตรงประเด็น และชัดเจน ด้วยการศึกษา พัฒนา และจัดทำฐานข้อมูล เพื่อวิเคราะห์สภาพปัญหาในพื้นที่เป้าหมายและความต้องการที่แท้จริงของประชาชน ซึ่งเป็นการกำหนดเป้าหมายที่ชัดเจน เพื่อประโยชน์ในการวางแผนบริหารจัดการแก้ไขปัญหา/พัฒนา และเป็นข้อมูลประกอบการตัดสินใจของผู้บังคับบัญชา

๓. การกำหนดแนวทางการดำเนินการแก้ไขปัญหา/พัฒนา ในแต่ละประเด็นที่ชัดเจน สอดคล้องกับสภาพแวดล้อมในพื้นที่เน้นการแก้ปัญหาด้วยข้อมูล

๔. ยึดหลักวิธีการพัฒนาที่มีประสิทธิภาพ ตามแนวพระราชดำริในการพัฒนาการเกษตร

๕. การสร้างความร่วมมือจากทุกภาคส่วนตามนโยบายประชารัฐในการพัฒนาประเทศ และช่วยเหลือประชาชน ตามกรอบนโยบาย “ประชารัฐ” และแนวทางพัฒนาเศรษฐกิจ “ไทยแลนด์ ๔.๐” ส่งผลให้เกิดงานและโครงการต่าง ๆ ที่สำคัญ ได้แก่ สนับสนุนการพัฒนาประเทศและช่วยเหลือประชาชนอย่างมีส่วนร่วม สนับสนุนรัฐบาลในการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำให้เป็นเอกภาพในทุกมิติ พัฒนาขีดความสามารถด้านการให้ความช่วยเหลือด้านมนุษยธรรมและการบรรเทาภัยพิบัติ โดยให้ความสำคัญกับการเสริมสร้างศูนย์ฝึกบรรเทาสาธารณภัยให้มีมาตรฐานสากล

๖. มีกำลังพลที่เพียงพอเพื่อรองรับภารกิจที่เพิ่มมากขึ้น (ปัจจุบันกำลังพลได้รับการบรรจุประมาณร้อยละ ๔๕ - ๕๐ ของอัตราเต็ม ซึ่งควรได้รับการบรรจุประมาณร้อยละ ๗๕ - ๘๕ ของอัตราเต็ม) กำลังพลมีความพร้อมทั้งร่างกาย จิตใจและความรู้ มีขีดความสามารถในการปฏิบัติงานได้ตามตำแหน่งและปฏิบัติงานในตำแหน่งที่สูงขึ้นอย่างน้อย ๑ ระดับ และมีกำลังพลที่เหมาะสมกับประเภทของงาน มีหลักเกณฑ์การปรับย้ายและแนวทางรับราชการที่ทำให้กำลังพลมีความเชื่อมั่น

๗. มียุทธโศปกรณ์ที่เพียงพอและทันสมัยสำหรับใช้ในการปฏิบัติงานด้านการสนับสนุนการพัฒนาประเทศ

๘. มีระบบควบคุมบังคับบัญชาที่ทันสมัย รวดเร็ว และครอบคลุมสามารถติดตามสถานการณ์ Real Time ได้

๙. การดำเนินการด้านงบประมาณให้รวดเร็ว ประหยัด โปร่งใส คุ่มค่า ตรวจสอบได้ และให้มีการปรับปรุงและพัฒนาคุณภาพงานตรวจสอบภายในให้ได้มาตรฐานตามเกณฑ์การประกันคุณภาพงานตรวจสอบภายในภาครัฐ

๑๐. ประเด็นยุทธศาสตร์ของหน่วย ได้กำหนดบทบาทหน้าที่ไว้ชัดเจน ให้มีหน้าที่ในการเตรียมกำลังพลและเตรียมความพร้อมของกำลังพล โดยมีทิศทางในการทำงานที่ชัดเจน

๑๑. โครงสร้างมีการจัดโครงสร้างที่สามารถควบคุมและอำนวยความสะดวก มีการจัดส่วนราชการหลายหน่วยงานในลักษณะการจัดเฉพาะกิจที่สามารถปฏิบัติภารกิจ ได้หลายรูปแบบและหลายมิติ มีการจัดวางกำลังครอบคลุมทุกพื้นที่และสามารถเข้าถึงพื้นที่ได้อย่างรวดเร็ว

๑๒. ระบบองค์กร เป็นหน่วยงานที่มีระเบียบวินัยและปฏิบัติตามแบบธรรมเนียมทหาร ทำให้เป็นองค์กรที่มีแบบอย่างอันเดียวกันโดยสร้างคุณค่าร่วมในองค์กร ให้กำลังพลมีความรักและผูกพันในองค์กร มีความเสียสละในการทำงานให้บรรลุผลสำเร็จ

๑๓. ทักษะของบุคลากร มีการพัฒนาขีดความสามารถกำลังพลให้มีการฝึกทบทวนในตำแหน่งหน้าที่ในทุกระดับอย่างต่อเนื่อง โดยบุคลากรส่วนใหญ่ มีความรับผิดชอบและทุ่มเทในการทำงานที่รับผิดชอบ มีอุดมการณ์ยึดมั่นในเกียรติ และศักดิ์ศรี มีความเป็นทหารอาชีพ พร้อมมุ่งมั่นในการปฏิบัติหน้าที่อย่างเต็มกำลังความสามารถ มีทัศนคติต่อวิชาชีพที่ดีเนื่องจากเป็นวิชาชีพที่มีความมั่นคง

๑๔. มีการเปลี่ยนแปลง ระบบการผลิตจากเดิมไปสู่ยุคของประเทศที่มีการผลิตโดยการใช้นวัตกรรม เพื่อให้ประเทศไทยมีรายได้สูงจากเดิม “ทำมาก ได้น้อย” เป็น “ทำน้อย ได้มาก”

๑๕. การบริหารจัดการ ทั้งนี้ในการดำเนินการใช้หลักการ 9M นอกเหนือจากหลักการบริหารเดิม (4M) ซึ่งประกอบด้วย การบริหารคน การบริหารวัสดุ การบริหารงานทั่วไป การบริการให้ประชาชน การบริหารคุณธรรม การบริหารข้อมูลข่าวสาร การบริหารเวลาและการบริหารวัดผล

๑๖. ภาวะความเป็นผู้นำที่มีวิสัยทัศน์ เข้าใจยุทธศาสตร์ชาติ ระยะ ๒๐ ปี แผนพัฒนาเศรษฐกิจ ฉบับที่ ๑๒ และนโยบาย Thailand 4.0 ส่งผลให้หน่วยมีความสำเร็จในการสนับสนุนการดำเนินงาน โดยนโยบายรัฐบาล ที่ได้มอบหมายให้หน่วยดำเนินการ ถือว่าเป็นปัจจัยที่มีความสำคัญ

๑๗. ความสนใจต่อสิ่งใหม่ ๆ เป็นพื้นฐานของแนวความคิด ที่ตอบสนองต่อนวัตกรรม และเทคโนโลยีใหม่ ๆ ซึ่งจะส่งผลต่อความคิดสร้างสรรค์ที่จะเกิดขึ้นและพัฒนาการเข้าสู่ยุคแห่งนวัตกรรม ดังนั้น จึงควรสร้างบรรยากาศที่เอื้อต่อการคิดเชิงวิพากษ์ ที่สนับสนุนในมีการแสดงความคิดเห็นต่อสิ่งใหม่ ๆ รวมทั้งการยอมรับต่อความคิดเห็นนั้น ๆ อันนำไปสู่การทดลองเพื่อให้ได้นวัตกรรมใหม่ ๆ สิ่งใหม่ ๆ ที่จะก่อให้เกิดการพัฒนาเท่าทันกันสังคมปัจจุบัน

๑๘. การสร้างความเชื่อมั่นต่อกำลังพล เนื่องจากการเปลี่ยนแปลงที่รวดเร็ว ในสภาพปัจจัยแวดล้อมต่าง ๆ ทั้งภายในและภายนอก อีกทั้งการพัฒนาาระบบการสื่อสารที่ทันสมัย Real Time ทำให้การตอบรับข้อมูลที่ได้รับทั้งจริงและเท็จเป็นไปได้รวดเร็ว ซึ่งเป็นความละเอียดอ่อนอย่างมาก ดังนั้น จึงต้องสร้างความเชื่อมั่นให้กับกำลังพลให้มีความยึดมั่นต่อนโยบายและเป้าหมายของหน่วยอย่างเคร่งครัด เพื่อให้สามารถปรับตัวเมื่อมีปัญหาเกิดขึ้นได้ และเลือกที่จะพิจารณาข่าวสารต่าง ๆ ได้อย่างถูกต้องอันนำไปสู่การปฏิบัติงานได้ตรงต่อเป้าหมายและวัตถุประสงค์ของหน่วย

๑๙. การทำงานเป็นทีม มีความสำคัญเนื่องจาก ปัจจุบันการแข่งขันในสังคมค่อนข้างสูง เนื่องจากจำนวนของกำลังพลมีมาก แต่ตำแหน่งที่จะรองรับมีน้อย จึงเกิดการแข่งขันกันมากขึ้น โดยเฉพาะกำลังพลที่อยู่ในหน่วยเดียวกัน เพื่อให้ได้มาซึ่งการประสบความสำเร็จจึงทำให้ระบบการทำงานเป็นทีมหายไป ดังนั้น จึงต้องเน้นที่การทำงาน โดยใช้เกณฑ์กำหนดความสำเร็จและล้มเหลวในรูปแบบของทีม เมื่อทีมงานมีความเข้มแข็ง การเปลี่ยนแปลงของสภาพแวดล้อมภายนอกก็จะมีผลกระทบน้อยลง ในทางกลับกันทีมจะสามารถนำแนวความคิดของสมาชิกในทีมมารวมกันนำการเปลี่ยนแปลงสภาพแวดล้อมดังกล่าวมาใช้ให้เกิดประโยชน์ในการพัฒนาอีกด้วย

๒๐. ด้านบุคลากร หน่วยบัญชาการทหารพัฒนาที่บุคลากรที่มีความรู้ ความเข้าใจ ในการปฏิบัติหน้าที่ตามภารกิจได้อย่างมีประสิทธิภาพ

๒๑. ด้านการฝึกอบรม หน่วยบัญชาการทหารพัฒนา มีหลักสูตรการฝึกอบรม เพื่อพัฒนาบุคลากรให้มีความรู้ความสามารถตามห้วงระยะเวลาที่เหมาะสม

๒๒. ด้านยุทธโศปกรณ์ หน่วยบัญชาการทหารพัฒนา มีเครื่องมือที่มีประสิทธิภาพ และทันสมัย ตลอดจนมีการพัฒนายุทธโศปกรณ์อย่างต่อเนื่อง เพื่อให้สามารถตอบสนองต่อการปฏิบัติการได้อย่างมีประสิทธิภาพ

๒๓. ด้านงบประมาณ หน่วยบัญชาการทหารพัฒนา ได้รับความไว้วางใจอย่างสูงจากรัฐบาลในการสนับสนุนงบประมาณประจำปีอย่างสม่ำเสมอและงบประมาณเพิ่มเติม เพื่อตอบสนองต่อการพัฒนาประเทศตามนโยบายเฉพาะด้านของรัฐบาลหรือในกรณีเร่งด่วน

๒๔. ด้านระบบการบริหารจัดการภายในองค์กร หน่วยบัญชาการทหารพัฒนา มีการบริหารจัดการภายในองค์กรอย่างเป็นระบบส่งผลให้การปฏิบัติงานมีประสิทธิภาพ

๒๕. ด้านนโยบายและแผน หน่วยบัญชาการทหารพัฒนา มีการกำหนดแนวทางในการปฏิบัติการที่สอดคล้องกับแผนแม่บทในการพัฒนาประเทศ พร้อมทั้งมีความอ่อนตัวในการปรับแผนให้เข้ากับสภาพพื้นที่ต่าง ๆ เพื่อให้การดำเนินงานไปสู่เป้าหมายโดยมุ่งหวังให้ประชาชนได้รับผลประโยชน์สูงสุด

๒๖. ด้านการบริหารจัดการองค์ความรู้ หน่วยบัญชาการทหารพัฒนา ได้มีการฝึกอบรมที่สำคัญร่วมกับหน่วยงานภายนอก ส่งบุคลากรไปศึกษาดูงานจากหน่วยงานชั้นนำที่มีความเชี่ยวชาญเฉพาะด้าน ร่วมปฏิบัติภารกิจสำคัญในระดับประเทศหรือนานาชาติ โดยนำบทเรียนที่ได้จากการปฏิบัติภารกิจดังกล่าวมาปรับปรุงองค์ความรู้ขององค์กร และถ่ายทอดแก่บุคลากรภายในองค์กร

๒๗. ด้านการตรวจสอบภายใน หน่วยบัญชาการทหารพัฒนามีกระบวนการตรวจสอบภายในที่เข้มแข็งในทุกขั้นตอนสำคัญ ตั้งแต่ระดับหน่วยจนถึงระดับนโยบาย โครงการที่ได้รับอนุมัติจึงเป็นโครงการที่จำเป็นและเป็นประโยชน์ต่อประชาชนในพื้นที่โดยแท้จริง สอดคล้องกับแผนแม่บทในการพัฒนาประเทศ และได้รับการยอมรับในด้านมาตรฐานจากหน่วยตรวจสอบคุณภาพงานภายนอกและประชาชนผู้รับประโยชน์ในท้องถิ่น

๒๘. การขับเคลื่อนเศรษฐกิจด้วย New Engines of Growth โดยการส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์นวัตกรรม วิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี ต้องเริ่มต้นจากตัวคน และขยายต่อไปสู่สังคม ชุมชน และระดับประเทศ โดยภาครัฐต้องเตรียมความพร้อมให้กับคนในประเทศ ซึ่งครอบคลุมทั้งโครงสร้างพื้นฐานทางกายภาพ เช่น การคมนาคมขนส่ง การสื่อสารโทรคมนาคม การแบ่ง Zoning ระดับภาค จังหวัด การวางผังเมือง การศึกษาที่เน้น STEM การส่งเสริมสิ่งแวดล้อมที่เหมาะสมกับสภาพเศรษฐกิจ

๒๙. เพื่อให้เกิดการแข่งขันได้ ชุมชนและชาวบ้าน ต้องตระหนักถึงความสำคัญให้ได้ ต้องส่งเสริมให้ “เข้าใจ เข้าถึง พัฒนา” โดยนำไปสู่ Thailand 4.0 ด้วย Creatirity และ Inncvatiaw เป็น Smart Thailand

แนวทางการพัฒนาของหน่วยบัญชาการทหารพัฒนา

๑. แนวทางการพัฒนาในด้านกำลังพล ให้สนับสนุนต่อการพัฒนาของประเทศในยุคไทยแลนด์ ๔.๐

การที่จะพัฒนากำลังพล เพื่อให้หน่วยบัญชาการทหารพัฒนา สามารถให้การสนับสนุนต่อการพัฒนาประเทศไทยแลนด์ ๔.๐ ได้นั้น สิ่งสำคัญ คือ การบริหารราชการเกิดธรรมาภิบาล ประชาชนมีความสุขจากการได้รับบริการจากภาครัฐ โดยมีการนำนวัตกรรมและเทคโนโลยีมาใช้ในการบริการประชาชน ก่อนอื่นต้องให้กำลังพลมีความรู้ความเข้าใจพื้นฐานเกี่ยวกับโมเดลไทยแลนด์ ๔.๐ และระบบราชการไทยในบริบทไทยแลนด์ ๔.๐ เสียก่อน เพื่อเป็นการเตรียมความพร้อมเบื้องต้นให้สามารถตอบสนองนโยบายรัฐบาลในฐานะผู้ปฏิบัติได้อย่างมีประสิทธิภาพ ตามมาด้วยการฝึกอบรมความรู้และทักษะด้านสารสนเทศ ข้อมูลที่เป็นระบบและมีระบบฐานข้อมูล (Database) ให้ผู้บังคับบัญชาตกลงใจได้อย่างเหมาะสม และสุดท้าย คือ การปรับทัศนคติและพฤติกรรมในการทำงานเสียใหม่โดยการสร้างจิตสำนึก และความรับผิดชอบในการปฏิบัติหน้าที่ มุ่งเน้นความซื่อสัตย์สุจริตและประโยชน์ส่วนรวม ปรับเปลี่ยน Mindset ด้วยการจัดอบรมเพิ่มทักษะสมรรถนะที่จำเป็น และบริหารการเปลี่ยนแปลงด้วย ๕ ปัจจัยหลัก ประกอบด้วยวิสัยทัศน์ ทักษะแรงจูงใจ ทรัพยากร และแผนปฏิบัติการ รวมทั้งคิดเสมอว่าทำไปแล้วประชาชนได้ประโยชน์อะไร และจะอย่างไรให้ได้ประโยชน์ตามที่ตั้งเป้าหมายไว้ กล่าวโดยสรุป คือ ให้ความสำคัญกับการพัฒนาขีดความสามารถกำลังพลในหน่วยทุกระดับ เพื่อเพิ่มพูนความรู้และทักษะให้กับกำลังพลทุกนาย

มีความสามารถเพิ่มขึ้นรวมทั้งขับเคลื่อนการดำเนินงานหลักสูตรนายทหารนักพัฒนา ทั้งด้านงานช่าง และการพัฒนาคุณภาพชีวิตในชนบท ให้สอดคล้องกับบริบทการพัฒนาและเป้าหมายตาม ยุทธศาสตร์ชาติในประเด็นการลดความเหลื่อมล้ำ เพื่อให้การยกระดับรายได้ช่วยเสริมและสนับสนุน การแก้ปัญหาความมั่นคงในระดับพื้นที่

๑.๑ การพัฒนาความรู้ความสามารถทั้งหลักสูตรตามแนวทางรับราชการ และหลักสูตรเพิ่มพูนความรู้อย่างต่อเนื่อง โดยเฉพาะหลักสูตรด้านการพัฒนาชุมชน ด้านการเกษตร ปศุสัตว์ ด้านการส่งเสริมกลุ่มอาชีพ ด้านการช่าง และทักษะภาษาอังกฤษ

๑.๒ ควรสรรหาบุคลากรที่มีคุณวุฒิการศึกษา/มีความรู้ความสามารถด้านงานช่าง ด้านการเกษตร ด้านปศุสัตว์ ด้านคอมพิวเตอร์ อย่างมีประสิทธิภาพและเพียงพอต่อภารกิจที่เพิ่มขึ้น ในปัจจุบัน

๑.๓ กำลังพลในฐานะกลไกขับเคลื่อนงานหลักของหน่วยบัญชาการทหารพัฒนา ควรมีการพัฒนา ๔ ด้าน ไปพร้อม ๆ กัน ดังนี้

๑.๓.๑ การพัฒนาองค์ความรู้ของกำลังพลให้รู้รอบและรู้สึก และมีการ เพิ่มพูนความรู้อย่างต่อเนื่อง

๑.๓.๒ การบ่มเพาะให้กำลังพลมีธรรมาภิบาล กล้าตัดสินใจกระทำในสิ่ง ที่ถูกต้อง เพื่อผลประโยชน์ส่วนรวม

๑.๓.๓ การปรับปรุงกฎระเบียบและวิธีปฏิบัติราชการจากการทำงานตาม กฎเกณฑ์ เป็นการสร้างนวัตกรรมที่อำนวยความสะดวกแก่กำลังพล

๑.๓.๔ การปรับปรุงการประเมินผลการปฏิบัติราชการใหม่ โดยให้ความสำคัญ กับผลลัพธ์แทนความครบถ้วนของกระบวนการและจำนวนผลผลิต

๑.๔ ตัวชี้วัดความสำเร็จในการพัฒนาองค์ความรู้ของกำลังพลในยุทธศาสตร์ ๔.๐ นี้ ควรอย่างยิ่งที่จะเปลี่ยนจากตัวชี้เชิงปริมาณ คือ “จำนวนครั้ง” “จำนวนผู้เข้าร่วม” หรือ “จำนวน ผู้สอบผ่าน” ในการฝึกอบรมหรือสัมมนาอย่างที่เป็นอยู่แต่เดิมไปเป็นตัวชี้วัดเชิงคุณภาพ คือ องค์ความรู้ที่มีการถ่ายทอดให้แก่กำลังพลด้วยกันสามารถนำไปประยุกต์ใช้ให้เกิดประโยชน์ ในการทำงานให้นำไปใช้ประโยชน์มากที่สุด

๑.๕ ในการทำงาน จะต้องมีการกำหนดเป้าหมายร่วมกัน มีการเชื่อมโยงกลไก กระบวนการทำงาน รวมถึงการบริหารทรัพยากรของหน่วยงานต่าง ๆ ให้เป็นเสมือนกระบวนการ เดียวกันตั้งแต่ต้นจนจบ มีการประสานและทำงานไปด้วยกัน เพื่อผลสำเร็จของงานร่วมกันโดยไม่ แบ่งแยก ว่าเป็นงานใคร หน้าที่ใคร มีการแบ่งปันและใช้ทรัพยากรร่วมกัน มีการพูดคุยหารือ เปิดรับ ความคิดรวมทั้งร่วมแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นด้วยความแน่วแน่ ตั้งใจและไว้วางใจซึ่งกันและกัน พร้อมรับ ความเสี่ยงและรับผิดชอบต่อผลลัพธ์ร่วมกัน และมีการพัฒนา ๔ ด้านที่กล่าวข้างต้นไปพร้อม ๆ กัน

๑.๖ การพัฒนาในด้านทัศนคติของกำลังพล เป็นจุดเริ่มในการปรับตัวให้สามารถ สนับสนุน ต่อการเปลี่ยนแปลงที่จะเกิดขึ้น คือ การยอมรับต่อการเปลี่ยนแปลง ซึ่งจะก่อให้เกิด การยอมรับที่จะปรับตนเองให้สามารถอยู่ในสังคม ๔.๐ ได้อย่างสง่างาม ดังนั้น หน่วยควรที่จะมีการ ทำความเข้าใจในเรื่องของยุทธศาสตร์ ๔.๐ ให้กำลังพลรับทราบและมีความคิดเห็นไปในแนวทาง เดียวกันที่จะพัฒนาตนเองให้พร้อมรับการเปลี่ยนแปลง

๑.๗ การพัฒนาด้านขีดความสามารถของกำลังพล เพื่อให้สอดคล้องกับนวัตกรรมและเทคโนโลยีใหม่ ๆ ที่จะต้องนำมาประยุกต์ใช้ร่วมกับการทำงานในปัจจุบัน ดังนั้น พื้นฐานที่ากำลังพลทุกคนจะต้องปรับ คือ ๑. ความรู้ความเข้าใจในการใช้งานคอมพิวเตอร์ และหุ่นยนต์ ๒. ความรู้เรื่องภาษา ได้แก่ ภาษาอังกฤษ และภาษาต่างประเทศอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงานของตน เช่น ภาษาเมียนมา เขมร ลาว จีน ๓. ความรู้เรื่องการบริหารจัดการและเทคโนโลยีทั้งเทคโนโลยีด้านวิศวกรรมและเทคโนโลยีด้านการเกษตร

๑.๘ ควรจัดทำแผนพัฒนาบุคลากรระยะสั้น ระยะกลาง และระยะยาว เพื่อตอบสนองต่อภารกิจ และพันธกิจที่เปลี่ยนแปลงไปจากเดิม

๑.๙ ควรบรรจุกำลังพลที่เชี่ยวชาญเฉพาะด้านให้เหมาะสมกับภารกิจที่ต้องใช้ความรู้ หรือศักยภาพที่เพิ่มขึ้นในภาวะปัจจุบัน เพื่อเป็นฝ่ายกิจการพิเศษในการให้คำปรึกษา วางแผน ประสาน และกำกับดูแล หรือฝ่ายวิจัย ตลอดจนให้ความรู้ในการปฏิบัติแก่กำลังพลของหน่วย เช่น การบรรจุ Cyber Security Officer, Data Scientist, Data Engineer หรือ Programmer ให้หน่วยบัญชาการทหารพัฒนา

๑.๑๐ ควรส่งเสริมให้มีการจัดการอบรมบุคลากรในทุกระดับให้มีความรู้ความสามารถ เพื่อนำไปสู่การปฏิบัติงานอย่างมีประสิทธิภาพโดยดำเนินการทั้งในส่วนของภายในองค์กร และแสวงความร่วมมือจากภายนอกองค์กรทั้งภาครัฐและเอกชน

๑.๑๑ ควรส่งเสริมให้มีการดูงานในทุกระดับเพื่อพัฒนาองค์ความรู้และวิสัยทัศน์ เพื่อนำไปสู่การปฏิบัติงานอย่างมีประสิทธิภาพโดยดำเนินการทั้งในส่วนของภายในองค์กรและแสวงหาความร่วมมือจากภายนอกองค์กรทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน สถานศึกษา สถาบันวิจัยทั้งในและต่างประเทศ เช่น การนำอากาศยานไร้คนขับมาใช้ในการทำเกษตรแปลงใหญ่

๑.๑๒ ควรพัฒนากำลังพลทุกระดับให้มีความรู้ความสามารถในการเทคโนโลยีสารสนเทศมาประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ เช่น การมีส่วนร่วมในการจัดทำ Big Data ในทุกระดับขององค์กร การนำโปรแกรมสำเร็จรูปมาสนับสนุนใช้ในการปฏิบัติการกิจการพัฒนา Application การใช้งานยุทธโปกรณ์ที่มีความทันสมัย

๑.๑๓ ควรปลูกฝังอุดมการณ์ให้แก่กำลังพลให้มีความเสียสละ ทุมเท ภาคภูมิใจ ในอาชีพ หน้าที่ และความรับผิดชอบ

๑.๑๔ ควรพัฒนาขวัญ กำลังใจ กำลังพลโดยเพิ่มสวัสดิการให้ใกล้เคียงกับภาคเอกชนในทุกด้าน

๑.๑๕ ให้ทุนการศึกษาแก่กำลังพลในสาขาที่จำเป็นต้องได้รับการพัฒนาองค์ความรู้อย่างต่อเนื่องทั้งระดับ ปวส. ปริญญาตรี ปริญญาโท และปริญญาเอก ทั้งในและต่างประเทศ

๑.๑๖ ด้วยเทคโนโลยีที่พัฒนาในทุก ๆ ด้าน Thailand 4.0 ที่ถูกขับเคลื่อนด้วย Creatinty และ Innovation จนเกิดเป็นวิกฤตการณ์ Disruptive Technology ส่งผลกระทบให้คนต้องพัฒนาอย่างต่อเนื่องให้เท่ากับเทคโนโลยี การทำงาน Routine จะไม่เพียงพอ คนต้องมีทักษะ

ที่เป็น Muti – skill มากขึ้น การตอบสนอง และสนับสนุน Thailand 4.0 ต้องทำให้คนเข้าถึง การเรียนรู้และการทำงานด้วยเทคโนโลยี การจัดการ DATA การใช้ Data Analysis ซึ่งเป็นการทำงานแบบเดิม ๆ ต้องหมดไป

๒. แนวทางการพัฒนาในด้านเครื่องมือ เครื่องจักร และยุทธโศปกรณ์อย่างไร ให้สนับสนุนต่อการพัฒนาของประเทศในยุคไทยแลนด์ ๔.๐

๒.๑ หน่วยบัญชาการทหารพัฒนา ได้กำหนดเป้าหมายและโครงการที่สอดคล้องกับ ทิศทางและแนวทางการจัดทำแผนพัฒนาขีดความสามารถ กองบัญชาการกองทัพไทย ๒๐ ปี ได้แก่ โครงการเพิ่มขีดความสามารถยุทธโศปกรณ์สายช่าง โครงการเพิ่มศักยภาพในการช่วยเหลือผู้ประสบภัย โครงการจัดตั้งศูนย์ฝึกบรรเทาภัยพิบัติกองทัพไทย โครงการเพิ่มศักยภาพในการขุดเจาะบ่อน้ำบาดาล และโครงการพัฒนาขีดความสามารถด้านการเกษตรและปศุสัตว์ โดยกิจกรรมย่อยของการดำเนินงาน ในโครงการเหล่านี้ ได้แก่ ๑. การควบคุมบังคับบัญชาผ่านระบบ C4I ๒. ระบบฐานข้อมูล (Database) เพื่อให้ผู้บังคับบัญชาตกลงใจเหมาะสม ทั้งการบริหารจัดการภายในหน่วย (ด้านกำลังพล ด้านยุทธโศปกรณ์ และด้านงบประมาณ) และการบริหารจัดการพื้นที่ โดยจัดตั้งคณะทำงานระดับ มั่นสมองขององค์กร (Think Tank) เพื่อทำการเชื่อมโยงข้อมูล Big Data จากภายนอกหรือหน่วยงาน หลักของรัฐบาล มาประยุกต์ใช้กับการวางแผนงานและแก้ไขปัญหาของหน่วยบัญชาการทหารพัฒนา ๓. ระบบโครงข่าย Big Data สำหรับผู้บังคับบัญชา เพื่อประกอบการตัดสินใจในการบริหารจัดการหน่วย และการบริหารจัดการพื้นที่ ทั้งนี้เพื่อให้การบริหารงบประมาณ เกิดความคุ้มค่า และเกิดประโยชน์ต่อประชาชนอย่างแท้จริง

๒.๒ นำระบบการควบคุมยุทธโศปกรณ์ที่ทันสมัยมาใช้ เช่น Bar Code, ติดตั้งระบบ GPS ยานพาหนะและเครื่องจักรกลทุกคัน

๒.๓ การเช่าเครื่องจักรกล สายช่าง ใช้ในการปฏิบัติงานทดแทนเครื่องจักรกลเดิม ที่ชำรุดเสื่อมสภาพและล้าสมัย เพื่อลดความเสี่ยงน้ำมัน ลดเวลาและค่าใช้จ่ายในการ ปรนนิบัติ และซ่อมบำรุง เช่น รถขุดตัก รถเกี่ย รถยนต์บรรทุกทุกเท้าย เป็นต้น เช่นเดียวกับวิธีการเช่ายานพาหนะ สายขนส่งที่ใช้ในปัจจุบัน

๒.๔ ควรมีการพัฒนาโดยการเตรียมความพร้อมของกำลังพล ยุทธโศปกรณ์ และนำศักยภาพที่มีอยู่เข้าร่วมปฏิบัติงานในการแก้ไขปัญหาสำคัญเร่งด่วนของชาติ การสนับสนุน ส่วนราชการอื่น อาทิ การสนับสนุนการแก้ไขปัญหาเสพติด การสนับสนุนการปฏิบัติงาน ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม การบริหารจัดการน้ำเพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหาอุทกภัย และภัยแล้ง โดยสนับสนุนให้เกิดการถ่ายทอดและปรับเปลี่ยนเทคโนโลยีสู่ไทยแลนด์ ๔.๐ โดยการนำ เทคโนโลยีสารสนเทศเข้ามาใช้ในการทำงานมีความเป็นอัตโนมัติ ถูกต้องแม่นยำ มีความโปร่งใส สะดวก รวดเร็ว และประหยัด

๒.๕ นทพ. เป็นหน่วยงานที่ถูกจัดตั้งขึ้นเพื่อการพัฒนาพื้นที่เพื่อความมั่นคง การช่วยเหลือบรรเทาสาธารณภัย และการปฏิบัติงานตามภารกิจที่ได้รับมอบหมาย งานส่วนใหญ่เป็นงาน การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน เพื่อให้ประชาชนมีชีวิตความเป็นอยู่ที่ดี ฉะนั้น ในด้านเครื่องมือ เครื่องจักรหรือยุทธโศปกรณ์ จะต้องใช้หลักเกณฑ์ในการพิจารณา ได้แก่ ประสิทธิภาพ คุณภาพ

ขีดความสามารถของเครื่องจักรกลประเภทต่าง ๆ เพื่อให้งานที่ได้ดำเนินการจัดสร้างหรือจัดทำมีประสิทธิภาพ ส่งผลให้เกิดการพัฒนาประเทศแบบองค์รวมในยุค ๔.๐

๒.๖ การพัฒนา ด้านเครื่องมือ เครื่องจักร และยูทิลิตี้โปรแกรม ที่จะนำเทคโนโลยีใหม่ ๆ โดยเน้นเครื่องจักรที่มีเทคโนโลยีที่ช่วยให้การทำงานสามารถทำงานได้รวดเร็ว ใช้กำลังพลน้อย แต่ได้ปริมาณงานเยอะ เนื่องจากปัจจุบันปริมาณงานนั้นมีมากแต่หน่วยยังคงมีจำนวนกำลังพลเท่าเดิม

๒.๗ การพัฒนาเครื่องมือและโปรแกรม Soft Ware ใหม่ ๆ ให้รองรับเทคโนโลยีด้านการควบคุมการปฏิบัติงาน การติดตามข่าวสาร ระบบการรายงานที่ทันสมัย ก็เป็นสิ่งสำคัญ ที่ควรจะต้องปรับปรุงให้ทันสมัยตอบสนองต่อความต้องการทางข้อมูลที่รวดเร็วได้

๒.๘ สำหรับการพัฒนายูทิลิตี้โปรแกรม ที่ควรเน้นได้แก่ การพัฒนายูทิลิตี้โปรแกรมด้านการบรรเทาสาธารณภัย และภัยพิบัติ ซึ่งยูทิลิตี้โปรแกรมดังกล่าวจะมีการปรับปรุงให้ทันสมัย และรองรับต่อภัยประเภทต่าง ๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพและปลอดภัยต่อกำลังพล โดยยูทิลิตี้โปรแกรมดังกล่าวควรที่จะมีแจกจ่าย ถึงหน่วยปฏิบัติระดับหน่วยพัฒนาการเคลื่อนที่ เนื่องจากภัยธรรมชาติปัจจุบันเริ่มมีความรุนแรงและเกิดบ่อยมากขึ้น รวมทั้งเกิดหลายพื้นที่

๒.๙ เครื่องมือที่มีอยู่เดิมมาปรับปรุงแก้ไขโดยการนำเทคโนโลยีใหม่ ๆ เข้ามาควบคุมระบบการทำงาน หรือซ่อมปรับปรุงให้สามารถนำกลับมาใช้งานได้ดีและเหมาะสมกับงานที่ได้รับมอบหมาย

๒.๑๐ จัดหาเครื่องมือ เครื่องจักรและยูทิลิตี้โปรแกรมที่ทันสมัยเพิ่มเติมให้เพียงพอต่อความต้องการในปัจจุบันและอนาคต เช่น อากาศยานไร้คนขับ ดาวเทียมขนาดเล็กระบบปฏิบัติการที่ทันสมัย

๒.๑๑ พัฒนาสำนักงานทหารพัฒนา และศูนย์ฝึกบรรเทาสาธารณภัยให้เป็นศูนย์ฝึกอบรม/ศูนย์วิจัยที่มีความเชี่ยวชาญเฉพาะด้านตามภารกิจที่ระดับชาติและระดับอาเซียน โดยแท้จริงโดยมีการพัฒนาสถานที่ให้มีความพร้อมและจัดหาอุปกรณ์ เครื่องมือ เครื่องจักรและยูทิลิตี้โปรแกรมที่ทันสมัยเพิ่มเติม

๒.๑๒ เปลี่ยนจากระบบ Manual ให้เป็นระบบ Digital ลดการใช้คนเพิ่มการใช้เทคโนโลยีเข้ามาช่วยให้การทำงานง่ายและมีประสิทธิภาพมากขึ้น การจัดทำข้อมูลการทำงาน Big data ต้องถูกนำมาช่วยในการพัฒนาองค์กร Data Analysis ต้องถูกนำมาช่วยในการพัฒนาองค์กร Data Analysis บุคลากรต้องเพิ่มความสามารถด้าน Data Engineering และ Data Scientist ตลอดจนเครื่องมือต้องพร้อมและเหมาะสม อาจจะไม่ต้องดีที่สุดแต่ต้องใช้ได้เต็มสมรรถนะ

๓. แนวทางการพัฒนาในด้านการบริหารงานอย่างไรให้สนับสนุนต่อการพัฒนาของประเทศในยุคไทยแลนด์ ๔.๐

๓.๑ ให้นำ PMQA 4.0 มาเป็นเครื่องมือในการบริหารของหน่วยบัญชาการทหารพัฒนาในเชิงบูรณาการ เพื่อเชื่อมโยงยุทธศาสตร์ของหน่วยบัญชาการทหารพัฒนากับเป้าหมายและทิศทางการพัฒนาของประเทศ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อยกระดับหน่วยบัญชาการทหารพัฒนาสู่ระบบราชการ ๔.๐ ทั้งนี้เนื่องจากการปฏิรูประบบราชการเพื่อรองรับไทยแลนด์ ๔.๐ ภาครัฐหรือระบบราชการจะต้องทำงาน โดยยึดหลัก “ธรรมาภิบาล เพื่อประโยชน์สุขของประชาชน” ดังนั้น จึงต้องมีการวางระบบและวิธีการทำงานใหม่ การปรับเปลี่ยนวัฒนธรรมการทำงานใหม่ และการจัดระเบียบ

โครงสร้างใหม่ เพื่อให้บรรลุเป้าหมายระบบราชการ ๔.๐ นั่นคือ ภาครัฐที่เปิดกว้างและเชื่อมโยงกัน ภาครัฐที่ยึดประชาชนเป็นศูนย์กลาง และภาครัฐที่มีขีดสมรรถนะสูงและทันสมัย PMQA 4.0 ประเมินโดยยึดเป้าหมายระบบราชการ ๔.๐ เป็นตัวตั้งต้น โดย กพร.นทพ. ต้องเข้าใจความท้าทาย ทั้งของหน่วยบัญชาการทหารพัฒนาและของประเทศ เพื่อตั้งเป้าหมายยุทธศาสตร์ที่ท้าทายและเชื่อมโยงสู่การพัฒนาประเทศด้วยการยึดปัจจัยความสำเร็จ ๓ ประการของระบบราชการ ๔.๐ ในการขับเคลื่อน ซึ่งได้แก่ การสานพลังระหว่างหน่วยบัญชาการทหารพัฒนา และภาคส่วนอื่น ๆ การสร้างนวัตกรรม และการปรับเข้าสู่ความเป็นดิจิทัล Focus PMQA ๓ กลุ่มงาน คือ กลุ่มการนำองค์กร (หมวด ๑ การนำองค์กร หมวด ๒ การวางแผนเชิงยุทธศาสตร์ หมวด ๓ การให้ความสำคัญกับผู้รับบริการและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย) กลุ่มปฏิบัติการ (หมวด ๕ การมุ่งเน้นทรัพยากรบุคคล, หมวด ๖ การจัดการกระบวนการ) และกลุ่มพื้นฐานของระบบ (หมวด ๔ การวัด การวิเคราะห์ และการจัดการความรู้) เพื่อให้เกิดผลลัพธ์การดำเนินงานที่มุ่งประโยชน์ต่อประชาชน (หมวด ๗ ผลลัพธ์ การดำเนินการ)

๓.๒ ระบบเครือข่ายคอมพิวเตอร์และสารสนเทศของหน่วยบัญชาการทหารพัฒนา ต้องสามารถเชื่อมโยงเครือข่ายกับระบบ C4I และระบบปฏิบัติการที่ใช้เครือข่ายเป็นศูนย์กลาง (NCO) ของกองบัญชาการกองทัพไทย เพื่อให้การอำนวยความสะดวกและสั่งการเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

๓.๓ เน้นการทบทวนหลังการปฏิบัติงานหรือการถอดบทเรียน (After Action Review : AAR) เพื่อปรับปรุงและแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ ให้เกิดการพัฒนาที่ดีขึ้น

๓.๔ นำระบบการบริหารผลงานมาใช้อย่างเต็มรูปแบบในเชิงการพัฒนากำลังพล พร้อมกับปรับปรุงหลักเกณฑ์การเลื่อนตำแหน่ง การปรับย้าย แนวทางการรับราชการและการจัดสรรสิ่งจูงใจให้สอดคล้องกับระบบบริหารผลการปฏิบัติงาน

๓.๕ ควรมีการพัฒนาในด้านการบริหารงาน โดยยึดหลักธรรมาภิบาลโดยมีการนำนวัตกรรมและเทคโนโลยีมาปรับใช้ร่วมด้วย เพื่อให้หน่วยงานสามารถตอบสนองต่อความต้องการ และปัญหาต่าง ๆ ได้อย่างรวดเร็ว และเป็นเสาหลักในการเคลื่อนประเทศแบบเชิงรุกให้เท่าทันกับการเปลี่ยนแปลงของโลกในอนาคตได้

๓.๖ การผลักดันให้เกิดการพัฒนาบุคลากรของหน่วย การเปลี่ยนแปลงความคิดของกำลังพลรุ่นใหม่ ด้วยยุคความคิด Mindset ในการนำความรู้ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ในระบบงาน เพื่อเป็นการสร้างผลผลิตของงานให้เพิ่มมากยิ่งขึ้น ทั้งนี้ การดำเนินการดังกล่าวในระดับผู้บริหาร ต้องชี้แนะและดำเนินการด้วยการปรับปรุงทีละเล็กทีละน้อย และสร้างการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานจากทุกคนในองค์กร

๓.๗ การเน้นให้ความสำคัญกับการกำหนดวิสัยทัศน์ ประเด็นยุทธศาสตร์ และวัตถุประสงค์ในการทำงานให้มีความชัดเจน และมีความเป็นไปได้ เนื่องจากสถานการณ์ต่าง ๆ มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว ดังนั้น ความเข้าใจของคนในองค์กรเป็นสิ่งที่สำคัญ ซึ่งหากมีกำหนดที่ชัดเจน กำลังพลในหน่วยจะไม่สับสนต่อการปฏิบัติ และเมื่อเกิดปัญหาจะสามารถแก้ปัญหาด้วยวิธีการต่าง ๆ โดยคงความสำเร็จตามเป้าหมายที่กำหนดไว้

๓.๘ การปรับปรุงเทคนิคในการทำงานก็มีความจำเป็น โดยเฉพาะการปรับปรุงเทคนิคให้สอดคล้องกับนโยบายไทยแลนด์ ๔.๐ เช่น นโยบายที่เน้นการเปลี่ยนจากการเกษตรแบบดั้งเดิมในปัจจุบัน ไปสู่การเกษตรสมัยใหม่ ที่เน้นการบริหารจัดการและเทคโนโลยี (Smart Farming)

โดยเกษตรกรต้องร่ำรวยขึ้น และเป็นเกษตรกรแบบเป็นผู้ประกอบการ (Entrepreneur) เปลี่ยนจาก Traditional SMEs หรือ SMEs ที่มีอยู่ และรัฐต้องให้ความช่วยเหลืออยู่ตลอดเวลา ไปสู่การเป็น Smart Enterprises และ Startups ดังนั้น นโยบายของหน่วยบัญชาการทหารพัฒนา ก็ควรที่จะมีการปรับเปลี่ยนจากการแจกจ่ายวัสดุการเกษตร เป็นการสนับสนุนเทคโนโลยีด้านการเกษตร ควบคู่กับการให้ความรู้ด้านการบริหารจัดการ หรือการเปลี่ยนจากการให้เป็นวัสดุ เปลี่ยนเป็นการลงทุนร่วมโดยหาแหล่งเงินทุนมารองรับ ทั้งนี้ ควรที่จะมีการจัดประชุมเชิงสัมมนา เพื่อให้เกิดนโยบายในการปฏิบัติงานที่สอดคล้องกับไทยแลนด์ ๔.๐

๓.๙ นำระบบเทคโนโลยีสารสนเทศเข้ามาใช้ในการบริหารงานเพื่อให้การดำเนินงานสะดวกรวดเร็วและมีประสิทธิภาพ เช่น ฐานข้อมูลขนาดใหญ่ Big Data การตลาดออนไลน์ แอปพลิเคชันสำเร็จรูป

๓.๑๐ ควรบูรณาการร่วมกับองค์กรภาครัฐและเอกชนอื่น ๆ อย่างใกล้ชิด เพื่อที่จะได้ข้อมูลที่แท้จริง และนำไปสู่ความร่วมมือจากทุกฝ่ายจะทำให้งานที่ได้รับมอบหมายประสบความสำเร็จ มีความยั่งยืนโดยอาศัยเครื่องมือในพื้นที่ เช่น ศูนย์ดิจิทัลชุมชนทั่วประเทศ

๓.๑๑ ควรจัดให้มีการวิจัยเพื่อสามารถพัฒนานโยบายให้สอดคล้องกับสถานการณ์ปัจจุบันในทุกพื้นที่ ซึ่งแต่ละพื้นที่จะมีสภาพความเป็นอยู่ของประชาชนและการดำเนินชีวิตที่แตกต่างกัน

๓.๑๒ การที่เทคโนโลยีเข้ามาแทนที่คนมากขึ้น โครงสร้าง คือ คำตอบการบริหารงานต้องมุ่งเน้นที่ผลลัพธ์ และผลผลิตมากกว่าการสนใจในกระบวนการให้ได้มา ผลงานของบุคลากรต้องวัดไปถึงการดำเนินการที่ตอบสนององค์กรให้ได้ เช่น นทพ. เป็นหน่วยงานด้านการพัฒนาเพิ่มความมั่นคง วิสัยทัศน์ เพราะฉะนั้น งานต้องมีผลให้เกิดความมั่นคง ผลงานต้องวัดความต้องมั่นคง การบริหารงานให้สามารถบรรลุวิสัยทัศน์ขององค์กรให้ได้ เปลี่ยนระบบ KPI เป็นระบบ PMS ที่ประเทศสากลใช้กัน

๔. แนวทางการพัฒนาในด้านอื่น นอกเหนือจากด้านกำลังพล ด้านเครื่องมือเครื่องจักร และยุทธโธปกรณ์ และด้านการบริหารงาน

๔.๑ ตามที่รัฐบาลมีนโยบายในการนำโมเดลไทยแลนด์ ๔.๐ มาใช้ในการพัฒนาประเทศ ภาพที่รัฐบาล ต้องการมองเห็น คือ “เศรษฐกิจที่ขับเคลื่อนด้วยนวัตกรรม” และจากบริบทพื้นที่เป้าหมาย/กลุ่มเป้าหมายทั้ง ๓ กลุ่มของหน่วยบัญชาการทหารพัฒนาได้แก่ กลุ่มเกษตรกร กลุ่มผู้มีรายได้น้อย และกลุ่มผู้สูงอายุนั้นหมายถึงหน่วยบัญชาการทหารพัฒนาต้องคำนึง การเปลี่ยนผ่านทั้งระบบใน ๔ องค์กรประกอบที่สำคัญ คือ ๑. เปลี่ยนจากการเกษตรแบบดั้งเดิมไปสู่การเกษตรสมัยใหม่ที่เน้นการบริหารจัดการและเทคโนโลยี ๒. เปลี่ยนจาก SMEs ที่รัฐต้องให้ความช่วยเหลืออยู่ตลอดเวลาไปสู่การเป็น Startups ที่มีศักยภาพสูง ๓. เปลี่ยนจาก Traditional Services ซึ่งมีการสร้างมูลค่าค่อนข้างต่ำ ไปสู่ High Value Services และ ๔. เปลี่ยนจากแรงงานทักษะต่ำไปสู่แรงงานที่มีความรู้ ความเชี่ยวชาญและทักษะสูง โดยกิจกรรมที่หน่วยบัญชาการทหารพัฒนาต้องดำเนินการเพื่อให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนผ่านดังกล่าวคือ การสร้างตัวแบบห่วงโซ่คุณค่า (Value Chain) ในระดับต้นน้ำ กลางน้ำ ปลายน้ำ และการบูรณาการความร่วมมือ ในงานพัฒนาและช่วยเหลือประชาชน ด้วยกระบวนการประชารัฐ : เริ่มต้นจากหน่วยบัญชาการทหารพัฒนาเป็นผู้นำพาความร่วมมือ

จากภาคส่วนต่าง ๆ ได้แก่ ภาครัฐ ภาคเอกชน ภาคการศึกษา และภาคการเงินการธนาคาร เพื่อบูรณาการการทำงานร่วมกันอย่างเป็นระบบและครบวงจร รวมทั้ง การสร้างแผนและกลไก การดำเนินงานที่ชัดเจนร่วมกันตามศักยภาพของแต่ละภาคส่วน นั่นคือ การนำกระบวนการประชารัฐ มาประยุกต์ใช้ในการส่งเสริมและพัฒนาโครงการให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น สามารถช่วยยกระดับ ให้เกษตรกรมีรายได้ที่มั่นคงและสร้างความมั่นคงให้เกษตรกรอย่างยั่งยืนได้ ทั้งนี้เพื่อเป็นการสนับสนุนการพัฒนาประเทศไทยแลนด์ ๔.๐ อย่างแท้จริง

๔.๒ ภารกิจของหน่วยบัญชาการทหารพัฒนาล้วนสนับสนุนการพัฒนาประเทศ ในระดับเศรษฐกิจฐานรากด้วยกันทั้งสิ้น โดยเฉพาะอย่างยิ่ง “การยกระดับและพัฒนาคุณภาพชีวิต ด้วยการส่งเสริมอาชีพให้กับประชาชน” ซึ่งจากนี้ไปจะเป็นงานที่ถือได้ว่าเข้ากับกระแสการพัฒนา ของประเทศไทยเพื่อเข้าสู่ยุคไทยแลนด์ ๔.๐ อย่างแท้จริง เชื่อได้ว่าหากผู้บริหาร ผู้บังคับหน่วย และผู้ปฏิบัติงานของหน่วยบัญชาการทหารพัฒนาให้ความสำคัญและดำเนินการจนเกิดผลสัมฤทธิ์ อย่างเป็นรูปธรรม จนกระทั่งประชาชนในพื้นที่การพัฒนาของหน่วยบัญชาการทหารพัฒนาสามารถ พัฒนาได้จนถึงขั้นการเป็นผู้ประกอบการ Smart Farmer, SMEs Startups และแรงงานที่มีความรู้ มีทักษะสูงแล้ว ผลการดำเนินงานของหน่วยบัญชาการทหารพัฒนาก็ย่อมจะสร้าง “ความมั่นคง มั่งคั่ง และยั่งยืน” ด้วยการสร้าง “ความเข้มแข็งจากภายใน” ขับเคลื่อนตามแนวคิด “ปรัชญาของเศรษฐกิจ พอเพียง” ด้วยวิธีการพัฒนาตามแนวพระราชดำริ ๗ ข้อ โดยผ่าน “กลไกประชารัฐ”

๔.๓ พัฒนาหน่วยระดับฝ่าย/แผนกให้เป็น Digital Office

๔.๔ การสนับสนุนให้มีการวิจัยและพัฒนา นอกจากด้านเทคโนโลยีแล้วด้าน องค์ความรู้ต่าง ๆ ก็ควรที่จะนำมาวิจัย พัฒนาให้ทันสมัยและก่อให้เกิดประโยชน์ รวมทั้งมีการจัดเก็บ องค์ความรู้ต่าง ๆ ทั้งหมดให้เป็นระเบียบ สามารถให้กำลังพลเข้าถึงองค์ความรู้ที่มีอยู่ได้ง่าย เพื่อนำไปใช้ในการพัฒนาปรับปรุงให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น โดยเฉพาะด้านนวัตกรรม หรือเทคโนโลยี ด้านการเกษตรใหม่ ๆ ที่หน่วยมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานเพื่อพัฒนาประเทศ ได้แก่ ในกลุ่มอาหาร เกษตร และเทคโนโลยีชีวภาพ (Food, Agriculture & Bio-Tech) และในกลุ่มอุตสาหกรรมสร้างสรรค์ วัฒนธรรม และบริการที่มีมูลค่าสูง (Creative, Culture & High Value Services)

๔.๕ เน้นเรื่องของการสร้างการจัดของหน่วยงานที่จะต้องมีการจัดตั้ง แผนก/กอง ที่ทำหน้าที่ในการกำหนดหน้าที่ในการกำหนดนโยบาย ๔.๐ ในระดับกอง เพื่อเป็นพื้นฐานของ การปรับเปลี่ยนองค์กรไปสู่ความเป็นมาตรฐานสากล

บทที่ ๔

การพัฒนาหน่วยบัญชาการทหารพัฒนาในการสนับสนุน การพัฒนาประเทศ ยุคไทยแลนด์ ๔.๐

การพัฒนาหน่วยบัญชาการทหารพัฒนาในการสนับสนุนการพัฒนาประเทศไทยยุคไทยแลนด์ ๔.๐ เป็นการรวบรวมแนวความคิดจากบทที่ ๓ และจากการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลสำคัญมาวิเคราะห์เพื่อให้ได้บริบทของการพัฒนาหน่วยบัญชาการทหารพัฒนา ซึ่งมีองค์ประกอบดังต่อไปนี้

๑. เป้าหมายและกลไกขับเคลื่อนของหน่วยบัญชาการทหารพัฒนาภายใต้ไทยแลนด์ ๔.๐
๒. ความท้าทายของหน่วยบัญชาการทหารพัฒนาในยุคไทยแลนด์ ๔.๐
๓. นวัตกรรมการพัฒนาประเทศของหน่วยบัญชาการทหารพัฒนาในยุคไทยแลนด์ ๔.๐
๔. แนวทางการพัฒนาประเทศของหน่วยบัญชาการทหารพัฒนาในยุคไทยแลนด์ ๔.๐
๕. สรุป

เป้าหมายและกลไกขับเคลื่อนของหน่วยบัญชาการทหารพัฒนาภายใต้ไทยแลนด์ ๔.๐

หน่วยบัญชาการทหารพัฒนา เป็นหน่วยงานในส่วนปฏิบัติการของกองบัญชาการกองทัพไทย มีการดำเนินงานพัฒนาช่วยเหลือประชาชนในท้องถิ่นตาม ๘ แผนงานหลัก ได้แก่ ๑. แผนงานสร้างเส้นทางคมนาคม ๒. แผนงานส่งเสริมการเกษตรและสหกรณ์ ๓. แผนงานพัฒนาแหล่งน้ำ ๔. แผนงานพัฒนาชุมชนและสาธารณสุข ๕. แผนงานสาธารณสุข ๖. แผนงานการศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ๗. แผนงานการประชาสัมพันธ์และจิตวิทยา และ ๘. แผนงานสังคม สงเคราะห์ ซึ่งเราจะเห็นได้ว่าหน่วยบัญชาการทหารพัฒนา ได้เข้ามามีบทบาทในชีวิตประจำวันของประชาชนในแทบจะทุกด้าน ซึ่งทำให้ผู้วิจัยมีความมุ่งหวังที่จะพัฒนาบทบาทหน้าที่และสมรรถนะของบุคลากรในหน่วยบัญชาการทหารพัฒนา เพื่อรองรับไทยแลนด์ ๔.๐ ซึ่งในที่นี่ผู้วิจัยได้เลือกกรณีศึกษา คือ หน่วยบัญชาการทหารพัฒนา กองบัญชาการกองทัพไทย

หน่วยบัญชาการทหารพัฒนา มีหน้าที่พิจารณาเสนอความเห็นเกี่ยวกับนโยบาย วางแผนอำนวยการ ประสานงาน และดำเนินการพัฒนาประเทศเพื่อเสริมสร้างความมั่นคงของชาติ สนับสนุนภารกิจของรัฐในการพัฒนาชาติ การป้องกัน และแก้ไขปัญหาจากภัยพิบัติ และการช่วยเหลือประชาชน รวมทั้งการพัฒนาบุคลากรให้กับกำลังพลของทหารและบุคคลอื่น ๆ เพื่อผลด้านความมั่นคง และการพัฒนาประเทศ การสนับสนุนการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมตลอดจนปฏิบัติการกิจอื่นใดตามที่ได้รับมอบหมาย มีผู้บัญชาการหน่วยบัญชาการทหารพัฒนา เป็นผู้บังคับบัญชารับผิดชอบ

ฉะนั้น ถ้าเราสามารถพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ หน่วยบัญชาการทหารพัฒนา ให้มีความรู้ และทักษะ การศึกษาการฝึกอบรมที่มีระบบและสมรรถนะที่ดีแล้ว ก็จะก่อให้เกิดประสิทธิภาพ ในการปฏิบัติงาน ซึ่งจะก่อให้เกิดผลสำเร็จตามเป้าหมายขององค์กร ตามแนวทางแผนยุทธศาสตร์ชาติ ไทยแลนด์ ๔.๐ ซึ่งเป็นโมเดลเศรษฐกิจที่จะนำพาประเทศไทยให้หลุดพ้นจากกับดักประเทศรายได้ ปานกลาง กับดักความเหลื่อมล้ำ และกับดักความไม่สมดุลพร้อม ๆ กับเปลี่ยนผ่านประเทศไปสู่ ประเทศในโลกที่ ๑ ที่มีความมั่นคง มั่งคั่ง และยั่งยืนในบริบทของโลกยุค The Fourth Industrial Revolution อย่างเป็นรูปธรรม ดังนั้น เพื่อให้การพัฒนาเป็นไปได้อย่างเป็นรูปธรรมและสามารถ กำหนดแผนงานได้อย่างมีประสิทธิภาพจึงแบ่งเป้าหมายการพัฒนาออกเป็น ๒ ห้วง ได้แก่ ห้วงระยะสั้น (ภายในเวลา ๑ - ๒ ปี) และระยะยาว (ภายในเวลา ๓ - ๑๐ ปี)

การสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ

๑. เป้าหมายขององค์กรหน่วยบัญชาการทหารพัฒนาต่อสายงานในระยะสั้น (ภายในเวลา ๑-๒ ปี)

สามารถจำแนกข้อคิดเห็นของผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ในเรื่อง เป้าหมายขององค์กร หน่วยบัญชาการทหารพัฒนาต่อสายงานในระยะสั้น โดยผู้ให้การสัมภาษณ์มีความคิดเห็นในแนวทาง เดียวกันว่าองค์กรหน่วยบัญชาการทหารพัฒนา จะต้องเป็นหน่วยงานที่สามารถปฏิบัติงานได้อย่าง มีมาตรฐานทันเวลา สามารถสนับสนุนงานตามบทบาทหน้าที่ ตามแผนงาน และตามนโยบายของ ผู้บังคับบัญชา รวมถึงสามารถถ่ายทอดนโยบาย และเทคนิคต่าง ๆ ให้แก่กำลังพลระดับปฏิบัติการ ทุกนาย เพื่อให้รับทราบถึงนโยบายและสามารถปฏิบัติงานได้ตามนโยบายของผู้บังคับบัญชา ให้งาน มีคุณภาพและประสิทธิภาพที่ดีขึ้น สามารถวัดผลได้ นำไปต่อยอดเพื่อพัฒนาอาชีพได้ และได้รับความไว้วางใจจากผู้บังคับบัญชา อีกทั้งในการปฏิบัติงานนั้นจะต้องมีความทันสมัยในเรื่องการใช้เครื่องมือ และสื่อต่าง ๆ ด้วย

๒. เป้าหมายขององค์กรหน่วยบัญชาการทหารพัฒนาต่อสายงานในระยะยาว (ภายในเวลา ๓-๑๐ ปี)

ผู้ให้การสัมภาษณ์มีความเห็นว่า องค์กรหน่วยบัญชาการทหารพัฒนาจะต้อง มีความเป็นเลิศด้านการพัฒนาอาชีพ ส่งเสริมและสนับสนุนด้านการเกษตรและสหกรณ์ ด้านช่างฝีมือ ให้กับกำลังพลหน่วยทหาร ประชาชน และส่วนราชการ รวมถึงการดำเนินการเกี่ยวกับการผลิต การเก็บรักษา การส่งเสริมการตลาดด้านการเกษตร งานวิจัยพัฒนา ส่งเสริมและสนับสนุน ด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม อีกทั้งกำลังพลจะต้องมีการพัฒนาทั้งความรู้ ทักษะ ทักษะศตวรรษที่ ๒๑ และความเชี่ยวชาญต่องานในหน้าที่ มีความทันสมัยเพิ่มขึ้น กำลังพล หนึ่งนายจะต้องมีความรู้ ทักษะ และความสามารถในงานมากกว่าหนึ่งประเภท รู้รอบด้าน สามารถ ทำงานแทนกันได้อย่างบูรณาการ เหมือนเป็น One Stop Service คือ ตั้งแต่การคิดแผน การจัดทำแผน การประสานงาน การดำเนินการ การสรุป และการประเมินผลให้อยู่ในบุคคลเดียวกัน สามารถทำงาน ได้ครบวงจร และมีการพัฒนาตนเองอย่างสม่ำเสมอ โดยกำลังพลที่บรรจุเข้ามาใหม่จะต้อง มีการหมุนเวียนเพื่อให้มีประสบการณ์และเรียนรู้ในงานประเภทต่าง ๆ จนรู้งานที่ตัวเองชอบและถนัด

ที่สุดและผู้บังคับบัญชา จะเป็นผู้เลือกกำลังพลที่มีความเหมาะสมกับงานนั้น ๆ ลงบรรจุในงานที่เหมาะสมกับความรู้ ความถนัด และตรงตามคุณวุฒิของกำลังพล

ในปัจจุบันภารกิจต่าง ๆ มีจำนวนมากขึ้น แต่ด้วยจำนวนของกำลังพลที่ไม่สามารถเพิ่มขึ้นได้เนื่องจากข้อจำกัดในเรื่องโครงสร้างกำลังพลขององค์การ ดังนั้นกำลังพลจึงควรมีการพัฒนาความรู้ความสามารถในงานให้มากขึ้น โดยหนึ่งคนควรมีความรู้ ทักษะ ความสามารถได้มากกว่าหนึ่งประเภท นอกจากนี้ผู้ให้กำหนดยังได้กล่าวถึงการวางแผนงานในระยะยาวของสำนักงานทหารพัฒนาให้สอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ และแผนยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี โดยนำเป้าหมายของหน่วยเหนือใน ๘ แผนงานหลัก ซึ่งได้รับมาจากรัฐบาล จะต้องมีการรองรับอย่างชัดเจนโดยนำมาแตกเป็นกลยุทธ์เพื่อมุ่งสู่เป้าหมายในระยะยาว มุ่งเน้นไปทางเกษตร ๔.๐ เน้นการใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่มาใช้ในการปฏิบัติงานตามนโยบายของรัฐบาล

จากการที่ผู้วิจัยต้องการหาความจำเป็นในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ด้วยการวิเคราะห์เป้าหมายขององค์การ ซึ่งจากคำสัมภาษณ์ข้างต้นมีความคิดเห็นตรงกันในประเด็นต่างๆ ดังนี้ ในเป้าหมายระยะสั้นนั้น ภารกิจในงานพัฒนาอาชีพด้านการเกษตรและสหกรณ์ ด้านช่างฝีมือ การวิจัยพัฒนา ส่งเสริมและสนับสนุน ด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม มีความสำคัญจะต้องมีมาตรฐาน ทันเวลา สามารถสนับสนุนงานตามบทบาทหน้าที่ ตามแผนงาน และตามนโยบายของผู้บังคับบัญชา รวมถึงสามารถถ่ายทอดนโยบาย และเทคนิคต่าง ๆ ให้แก่กำลังพลระดับปฏิบัติการทุกคน เพื่อให้รับทราบถึงนโยบายและสามารถปฏิบัติงานได้ตามนโยบายของสำนักงานทหารพัฒนา หรือผู้บังคับบัญชาให้งานมีคุณภาพและประสิทธิภาพที่ดีขึ้น สามารถวัดผลนำไปต่อยอดเพื่อพัฒนาอาชีพได้ และได้รับความไว้วางใจจากผู้บังคับบัญชา อีกทั้งในการปฏิบัติงานนั้นจะต้องมีความทันสมัยในเรื่องการใช้เครื่องมือและสื่อต่าง ๆ

ความท้าทายของหน่วยบัญชาการทหารพัฒนาในยุคไทยแลนด์ ๔.๐

สภาพแวดล้อมทั้งภายในและภายนอกที่มีผลต่อการเปลี่ยนแปลงภารกิจหรือปริมาณงานของหน่วยบัญชาการทหารพัฒนา

๑. สภาพแวดล้อมภายนอกองค์การ

ด้านเทคโนโลยี ปัจจุบันเทคโนโลยีมีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว ด้านงานในหน่วยบัญชาการทหารพัฒนา ก็เช่นกัน มีเครื่องมือและอุปกรณ์ที่ทันสมัย สามารถลดเวลาในการทำงานได้มากขึ้น รวมถึงสามารถทำให้คุณภาพของงานดีขึ้นได้ การติดต่อสื่อสารกันก็เป็นไปได้อย่างรวดเร็ว มีการใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่มาช่วยในการทำงานด้านธุรการ การเรียนการสอน การเกษตรและสหกรณ์ ด้านการผลิตน้ำเชื้อผสมเทียมจัดหาพ่อพันธุ์แม่พันธุ์สัตว์ เพื่อสนับสนุนการขยายพันธุ์สัตว์ ด้านการผลิต การเก็บรักษา การส่งเสริมการตลาดด้านการเกษตร เป็นต้น โดยเฉพาะปัจจุบันนโยบายของรัฐบาล ที่ส่งเสริมให้มีการใช้อินเทอร์เน็ตเข้าไปถึงหมู่บ้านทำให้เป็นช่องทางในการพัฒนาต่าง ๆ เป็นไปได้ดีและรวดเร็วมากขึ้น เช่น ส่งเสริมการตลาดด้านการเกษตรออนไลน์

ด้านสังคม ในด้านสังคมไม่มีผลต่องานในหน่วยบัญชาการทหารพัฒนา ถึงแม้ในปัจจุบันสถานการณ์ทางสังคมมีปัญหาเกี่ยวกับด้านยาเสพติด แต่ไม่มีผลต่อกำลังพลที่เข้าบรรจุในหน่วยบัญชาการทหารพัฒนา เพราะว่ามี การสอบคัดเลือก ทดสอบสมรรถภาพของร่างกาย ดังนั้น ด้านสังคมภายนอก จึงไม่มีผลต่อภารกิจด้านงานของหน่วยบัญชาการทหารพัฒนาโดยตรง แต่อาจส่งผลทางอ้อม เช่น หากสังคมประสบกับปัญหาด้านยาเสพติดและความมั่นคง กำลังพลหน่วยบัญชาการทหารพัฒนา ส่วนหนึ่งจะต้องออกปฏิบัติหน้าที่ตั้งด่านร่วมกับเจ้าหน้าที่ตำรวจและทหารในพื้นที่เพื่อรักษาความสงบ ส่งผลต่อการปฏิบัติงานในพื้นที่ที่อาจจะไม่เต็มเม็ดเต็มหน่วยเท่าที่ควร

ด้านการเมือง/รัฐบาล จากการสัมภาษณ์พบว่า การทำงานของหน่วยบัญชาการทหารพัฒนา ต้องอ้างอิงในเรื่องของนโยบายของรัฐบาล จะเห็นได้จากการเปลี่ยนแปลง MOTTO ของหน่วยเพื่อให้สอดคล้องกับนโยบายของรัฐบาลคือ “เทิดทูนสถาบัน มุ่งมั่นพัฒนา ประชาธิปไตยมั่นคง” ตัวอย่างเช่น “โครงการไทยนิยมยั่งยืน” แผนพัฒนาประเทศโครงการใหม่จากรัฐบาล หน่วยบัญชาการทหารพัฒนา ก็มีส่วนร่วมในการพัฒนา เนื่องด้วยหน่วยงานมีความสามารถเข้าถึงประชาชนในระดับรากหญ้ามากกว่าหน่วยงานอื่น ๆ และมีศักยภาพในการพัฒนาสูง จึงได้รับความไว้วางใจจากผู้บังคับบัญชาระดับสูงให้ดำเนินการพัฒนา และในบางงานเป็นงานใหม่ ๆ ซึ่งผู้บังคับบัญชารับนโยบายมาจากรัฐบาล หน่วยไม่เคยดำเนินการมาก่อน ทำให้หน่วยต้องมีการฝึกเพิ่มขึ้นจากที่มีอยู่เดิม อาจส่งผลบ้างในงานภารกิจหลักในเรื่องความล่าช้าเนื่องจากต้องทำงานนโยบายควบคู่กันไปด้วย

ด้านเศรษฐกิจ จากการสัมภาษณ์พบว่า เศรษฐกิจมีผลต่อปริมาณงานในหน่วยบัญชาการทหารพัฒนา กล่าวคือ ถ้าเศรษฐกิจไม่ดี การทำงานของเจ้าหน้าที่จะต้องทำงานหนักขึ้นกว่าเดิม ปริมาณงานมากขึ้นกว่าเดิม เพราะเป็นความรับผิดชอบโดยตรงที่หน่วยบัญชาการทหารพัฒนาจะต้องเข้าไปช่วยเหลือ ไปพัฒนาให้คุณภาพชีวิตความเป็นอยู่ของประชาชนดีขึ้น สามารถเลี้ยงตัวเองได้ไม่ละทิ้งถิ่นฐาน ไม่ว่าจะเป็นการฝึกอบรมอาชีพให้ราษฎรมีรายได้เพิ่มมากขึ้น งานเกษตรผสมผสานของหน่วยบัญชาการทหารพัฒนาก็มีจุดมุ่งหมาย คือ ลดรายจ่ายภาคครัวเรือนของประชาชนนอกจากนี้ ยังมีการร่วมมือกันกับภาคเอกชน (MOU) ในการพัฒนาร่วมกันในหลาย ๆ ด้าน เช่น ด้านช่องทางการตลาดเพื่อให้ประชาชนมีช่องทางการจำหน่ายสินค้าของตนเองได้เพิ่มขึ้น เพิ่มความสะดวกรวดเร็ว และทันสมัยมากขึ้น ซึ่งถ้าเศรษฐกิจไม่ดีเจ้าหน้าที่จะต้องทำงานหนักขึ้นอย่างแน่นอน

๒. สภาพแวดล้อมภายในองค์การ

ค่านิยมของกำลังพลในการทำงาน จากการสัมภาษณ์พบว่า การปลูกฝังค่านิยมในการทำงานเป็นสิ่งสำคัญมากในชีวิตการรับราชการ เริ่มปลูกฝังตั้งแต่เมื่อบรรจุเข้ามารับราชการในหน่วยบัญชาการทหารพัฒนา ผู้บังคับบัญชาต้องเป็นตัวอย่างที่ดีในเรื่องค่านิยมและทัศนคติที่ดีในการทำงาน อย่าคิดว่าการทำงานต้องได้ผลตอบแทน ต้องเปลี่ยนว่าเราทำงานเพื่อคุณค่าในตัวของเราเอง ไม่ใช่หวังเพื่อประโยชน์ในเรื่องลาภยศหรือเงินเดือน ต้องคิดว่าเราทำงานเพื่อให้เกิดงานให้หน่วยงานมีงาน ต้องเปลี่ยนความคิดแบบนี้ ซึ่งก็มีปัจจัยของบุคคลเข้ามาเกี่ยวข้องด้วย เช่น การศึกษา ฐานะทางครอบครัวพร้อมหรือไม่ มีปัญหาหรือเปล่า ซึ่งก็เป็นหน้าที่ของผู้บังคับบัญชาที่ต้องดูแลผู้ใต้บังคับบัญชาของตนเองด้วย ว่าแต่ละคนมีความพร้อมในการทำงานหรือไม่ต้องมอบหมายงานให้มีความเหมาะสมกับกำลังพล พร้อมทั้งให้กำลังใจและคำชื่นชมเมื่อทำดี เพื่อเป็นขวัญและ

กำลังใจให้มีการพัฒนางานไปด้วย พยายามมอบหมายงานให้มีความหลากหลายสิ่งไหนทำไม่ได้ไม่ถูกต้องก็
ต้องค่อยๆ บอกค่อยๆ สอนไปเรื่อยๆ การทำซ้ำๆ จะทำให้กำลังพลพัฒนาด้านทักษะของตัวเองขึ้นได้

รูปแบบในการทำงาน จากการสัมภาษณ์พบว่า หน่วยบัญชาการทหารพัฒนา
เป็นผู้มีอำนาจหลักในการตัดสินใจ ในบางภารกิจอาจมีการมอบหมายให้กับหัวหน้าหน่วยขึ้นตรง
ในการตัดสินใจ ดังนั้น หัวหน้าหน่วยขึ้นตรงจะต้องมีความรู้ที่ครอบคลุม มีความชำนาญและมีทักษะ
ในสายงาน รูปแบบการทำงานจึงจำเป็นอย่างยิ่งที่ทางทีมงานจะต้องมีความรู้ ความเชี่ยวชาญในสายงาน
โดยเฉพาะกำลังพลที่บรรจุมาจากคุณวุฒิปริญญาจะต้องให้คำปรึกษาด้านเทคนิคต่าง ๆ แก่
ผู้บังคับบัญชาอย่างรอบด้าน เพื่อให้ท่านมีข้อมูลในการตัดสินใจ ในเรื่องสายการบังคับบัญชา
ความตรงตามสายงาน ส่วนในเรื่องการนำเทคโนโลยีมาใช้ในการทำงาน ในขั้นต้นข้าราชการที่มีอายุน้อย
มีทักษะในการใช้งานดี ส่วนข้าราชการที่มีอายุมากจะมีทักษะในการใช้งานน้อย ฉะนั้น จึงเน้นด้านการใช้
ทรัพยากรบุคคลที่มีความรู้ความสามารถ ความชำนาญในงานมาใช้ให้ตรงกับภารกิจมากที่สุด
พยายามเพิ่มทักษะให้กับบุคลากร โดยการฝึกอบรมด้านต่าง ๆ

ด้านกำลังพล จากการสัมภาษณ์พบว่า ปริมาณงานทั้งงานตามภารกิจหลักและ
งานด้านนโยบายมีค่อนข้างมากขึ้น ไม่เหมาะสมกับกำลังพลที่มี แต่สำนักงานทหารพัฒนาไม่สามารถ
เปิดรับบรรจุกำลังพลเพิ่มเติมได้เท่าที่ควร เนื่องจากข้อจำกัดด้านโครงสร้างกำลังพล ดังนั้น ถ้าภารกิจ
ของหน่วยบัญชาการทหารพัฒนาเพิ่มขึ้น ก็จะต้องมีการพัฒนากำลังพลเพิ่มขึ้น ทั้งในด้านความรู้
ความสามารถ ทักษะ ประสบการณ์และทัศนคติที่ดีในการทำงาน หนึ่งคนสามารถทำงานได้
หลากหลายมากขึ้น และสามารถทำงานแทนกันได้อย่างบูรณาการ ส่งเสริมให้มีการเรียนต่อในระดับ
ที่สูงขึ้น หรือส่งกำลังพลเข้าไปอบรมตามหน่วยงานต่างๆ ที่มีความเชี่ยวชาญและตรงตามสายงาน

ด้านทักษะของกำลังพล จากการสัมภาษณ์พบว่า หากกล่าวถึงภารกิจหลักแล้ว
กำลังพลที่บรรจุเข้ามาในองค์กรมีความพร้อมในด้านทักษะเพียงพอ แต่หากกล่าวถึงงานด้านนโยบาย
และงานด้านธุรการแล้วยังต้องมีการฝึกฝน เพราะงานนโยบายเป็นงานที่มีความเร่งด่วนเป็นอันดับ
ต้น ๆ และในบางครั้งอาจส่งผลต่อภารกิจหลักของหน่วย อาจทำให้ล่าช้าลงไปบ้างแต่ก็ไม่ถึงกับ
เสียหาย กำลังพลที่บรรจุเข้ามาใหม่ มีความรู้ในด้านเทคโนโลยีเป็นอย่างดี อีกทั้งยังมีพี่เลี้ยงคอยสอน
งานให้เกิดทักษะขึ้นได้ กำลังพลที่มีอายุมากอาจจะมีปัญหาเรื่องการใช้เทคโนโลยีบ้างอาจจะต้องใช้
สายการบังคับบัญชาช่วยปรับทัศนคติให้เกิดการเรียนรู้ว่าเป็นสิ่งที่จำเป็นและต้องยอมรับในการ
เปลี่ยนแปลงที่จะเกิดขึ้นในอนาคต อย่างไรก็ตามทักษะที่ดีย่อมเกิดจากการฝึกบ่อยๆ นั่นเอง

๓. ปัญหาข้อขัดข้องในการปฏิบัติงาน

๓.๑ การนำเทคโนโลยีด้านฐานข้อมูล (Database) มาใช้ยังไม่แพร่หลายการบันทึก
ทางสถิติต่างๆ ยังอยู่ในรูปแบบของเอกสารเป็นหลัก เช่น ประมงหมู่บ้าน หรือ สถานีผสมเทียมที่ต้อง
ส่งข้อมูลเข้ามาส่วนกลาง ส่วนใหญ่เป็นเอกสาร บางทีข้อมูลสูญหายระหว่างทาง หากมีการใช้
เทคโนโลยีด้านฐานข้อมูลที่ทันสมัยก็จะสามารถรายงานผลต่อที่ประชุมได้ในทันที

๓.๒ การนำเทคโนโลยีสมัยใหม่ ๆ มาใช้ในด้านเกษตรและสหกรณ์การปศุสัตว์
และการประมง เพื่อตอบสนองต่อภารกิจของรัฐบาลยังไม่แพร่หลายเท่าที่ควร อีกทั้งรูปแบบการเก็บ
ข้อมูลยังไม่ชัดเจน ข้อมูลมีจำนวนมากแต่การนำข้อมูลมาใช้มีจำนวนน้อย

๓.๓ ในบางครั้งการทำงานไม่ตรงกับตำแหน่งและความรู้ความสามารถของบุคลากร

๔. ปัญหาของกำลังพลในการปฏิบัติงาน

จากการสัมภาษณ์นายทหารชั้นสัญญาบัตรในเรื่องที่ต้องพัฒนาให้กับกำลังพลพบว่า กำลังพลมีความรู้ ความเข้าใจ ความชำนาญ ยังไม่เพียงพอในการพัฒนาและการใช้งานระบบเทคโนโลยีสารสนเทศด้านต่างๆ เช่น ฐานข้อมูล Big Data มาใช้ในการปฏิบัติงานที่รับผิดชอบ ยังต้องการการฝึกอบรม การเพิ่มพูนความรู้และทักษะ ดังนั้นจึงสามารถสรุปปัญหาที่แก้ไขได้จากการฝึกอบรม และปัญหาที่ไม่สามารถ แก้ไขได้โดยการฝึกอบรม ซึ่งมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

๔.๑ ปัญหาที่สามารถแก้ไขได้โดยการฝึกอบรม ได้แก่ ปัญหาในความชำนาญการ การใช้เครื่องมือยุทธโปกรณ์และเทคโนโลยีต่างๆ ปัญหาด้านความรู้ ความเข้าใจ ทักษะ ทักษะคนดี และประสบการณ์ในสายงานที่รับผิดชอบ โดยเฉพาะการปลูกฝังด้านค่านิยมและทัศนคติในการปฏิบัติงานที่ดีควรมาเป็นอันดับแรก ผู้บังคับบัญชาต้องเป็นตัวอย่างที่ดีในเรื่องค่านิยมและทัศนคติที่ดีในการทำงาน

๔.๒ ปัญหาที่ไม่สามารถแก้ไขได้โดยการฝึกอบรม ได้แก่ ปัญหาส่วนตัวของกำลังพล เช่น ปัญหาครอบครัว ปัญหาเรื่องหนี้สิน ปัญหาเหล่านี้ส่งผลต่อการปฏิบัติงานและการพัฒนาความรู้ความสามารถ ทักษะและประสบการณ์ในงาน ปัญหาเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมลมฟ้าอากาศ เช่น การปฏิบัติงานในช่วงฤดูฝน ส่งผลต่องาน ทำให้งานขาดคุณภาพและอาจเกิดอุบัติเหตุในการทำงานได้

๔.๓ ปัญหาที่สามารถแก้ไขโดยวิธีการฝึกอบรมร่วมกับวิธีอื่นๆ ได้แก่ ด้านความร่วมมือกับหน่วยงานที่รับผิดชอบโดยตรง เช่น กรมปศุสัตว์ กรมประมง หรือกรมวิชาการเกษตร ฯลฯ โดยมีการทำ MOU กับหน่วยงานเหล่านี้ จะช่วยในการทำงานมากขึ้น ส่วนปัญหาเรื่องทักษะก็สามารถเรียนรู้จากเทคโนโลยีช่วยสอนได้ เช่น YouTube หนังสือออนไลน์ EBook และสื่อออนไลน์ต่างๆ นอกจากนี้ ยังสามารถสอบถามจากผู้รู้ ผู้มีประสบการณ์โดยตรง หรือผู้บังคับบัญชาได้

๕. การเปลี่ยนแปลงด้านงานขององค์กร ในอดีต ปัจจุบัน และในอนาคต

จากการสัมภาษณ์ถึงการเปลี่ยนแปลงด้านงานของหน่วยบัญชาการทหารพัฒนา ตั้งแต่ในอดีต ปัจจุบัน และในอนาคต สามารถสรุปได้ดังนี้

๕.๑ ลักษณะของงานในอดีต ในด้านวัสดุและเครื่องมือยุทธโปกรณ์ในอดีตเน้นการใช้แรงงานมากกว่า ในด้านธุรการก็จะใช้เอกสารเป็นหลัก มีเครื่องมือยุทธโปกรณ์ที่ช่วยอำนวยความสะดวกในการปฏิบัติงานน้อย ในด้านปริมาณงานในอดีตมีปริมาณงานอยู่ในระดับที่ไม่สูงมาก

๕.๒ ลักษณะของงานในปัจจุบัน มีการพัฒนาในด้านวัสดุและเครื่องมือยุทธโปกรณ์ ส่งผลให้การปฏิบัติงานมีความสะดวกและรวดเร็วมากขึ้น ด้านปริมาณงานในปัจจุบันที่ได้รับมอบหมาย มีทั้งงาน ในด้านภารกิจของหน่วย และงานด้านนโยบายของผู้บังคับบัญชาและรัฐบาล ทำให้ปริมาณงานอยู่ในระดับที่สูงขึ้น

๕.๓ ลักษณะของงานในอนาคต เทคโนโลยีจะเข้ามามีบทบาทในการอำนวยความสะดวก ในการปฏิบัติงานอย่างเต็มที่ ทำให้การปฏิบัติงานมีความสะดวก รวดเร็ว และมีมาตรฐาน ตรงเวลามากขึ้น ด้านปริมาณงานในอนาคต ด้วยศักยภาพของสำนักงานทหารพัฒนา ที่มีมากขึ้น ทำให้มีปริมาณงานสูงขึ้น ด้วยผลงานที่ผ่านมาในทุกโครงการอยู่ในเกณฑ์ที่ดี ได้รับความไว้วางใจจากผู้บังคับบัญชาระดับสูง และหน่วยงานราชการต่างๆ

๖. การวางแผนในด้านการฝึกอบรมเพื่อเป็นการพัฒนาความรู้ ทักษะ ทักษะทัศนคติและประสพการณ์ของกำลังพล

การฝึกอบรมในปัจจุบัน มีการฝึกอบรมโดยเพิ่มความรู้และทักษะให้กับกำลังพล แต่ประเด็นในการฝึกอบรมนั้นยังไม่ครอบคลุมในความจำเป็นของการฝึกอบรมทั้งหมด ดังนั้นงานวิจัยของผู้วิจัยครั้งนี้จะสามารถนำประเด็นเพื่อเป็นแนวทางของการฝึกอบรม

๗. ประเด็นการฝึกอบรมที่จะเป็นประโยชน์ต่อองค์การทั้งใน ปัจจุบันและในอนาคต

จากการสัมภาษณ์พบว่า ประเด็นในการฝึกอบรมให้กับกำลังพลในหน่วยบัญชาการทหารพัฒนา ยังมีน้อยและไม่ครอบคลุม เนื่องจากหน่วยเน้นเป้าหมายของการฝึกอบรมไปที่ทหารประจำการ ทหารกองประจำการ และประชาชนในพื้นที่เป้าหมายมากกว่า เพื่อให้การฝึกอบรมเป็นไปอย่างครอบคลุมมากขึ้น ผู้วิจัยจึงได้นำเสนอประเด็นที่สำคัญในการฝึกอบรม ซึ่งได้บทรูปจากการสัมภาษณ์นายทหารชั้นสัญญาบัตรได้อย่างครอบคลุม ดังนี้ ความรู้ในการพัฒนาอาชีพด้านการเกษตรและสหกรณ์ ด้านช่างฝีมือ การพัฒนาบุคลากรตลอดจนการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ความรู้ในการจัดทำโครงการเกี่ยวกับการส่งเสริมและสนับสนุนด้านการเกษตรและสหกรณ์ ด้านช่างฝีมือ ความรู้ในการผลิตน้ำเชื้อผสมเทียมจัดหาพ่อพันธุ์แม่พันธุ์สัตว์เพื่อสนับสนุนการขยายพันธุ์สัตว์ ความรู้ ในการดำเนินการเกี่ยวกับการผลิต การเก็บรักษา การส่งเสริม และการตลาดด้านการเกษตร ทักษะ และความชำนาญในการดำเนินการฝึกอบรมส่งเสริม สนับสนุน ด้านพัฒนาอาชีพ ทักษะ และความชำนาญในการวิจัย ประเมินผล และพัฒนาเกี่ยวกับการส่งเสริมและสนับสนุนด้านการเกษตรและสหกรณ์ ตลอดจนพัฒนาหลักสูตรการฝึกอบรม ทักษะและความชำนาญในการประสานงานกับส่วนราชการอื่น ที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริมและสนับสนุนด้านการเกษตรและสหกรณ์ ทักษะและความชำนาญในการวิจัย พัฒนา ส่งเสริมและสนับสนุนด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมเพื่อความมั่นคง รวมทั้งโครงการพระราชดำริ และโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ ความรู้ในเรื่องการใช้โปรแกรมสำนักงานไมโครซอฟท์ออฟฟิศ (Word, Excel, PowerPoint) ความรู้ในเรื่องทักษะและความชำนาญในการพิมพ์, ความรู้ในเรื่องการปรนนิบัติบำรุงเครื่องใช้สำนักงาน เช่น เครื่องคอมพิวเตอร์ เครื่องพิมพ์ เครื่องแฟกซ์ เครื่องโทรศัพท์ อุปกรณ์ด้านเครือข่าย ฯลฯ ความรู้ในเรื่องระบบฐานข้อมูลและโปรแกรมที่เกี่ยวข้อง เช่น Access, Oracle, MySQL และความรู้ในเรื่องการพัฒนาโปรแกรมในระบบสารสนเทศมาใช้ในสายงานที่รับผิดชอบ (เขียนโปรแกรม) เป็นการพัฒนาความรู้ทักษะทัศนคติและประสพการณ์ของกำลังพลในสำนักงานทหารพัฒนาเพื่อมุ่งสู่ ไทยแลนด์ ๔.๐ อย่างยั่งยืนต่อไป

นวัตกรรมการพัฒนาประเทศของหน่วยบัญชาการทหารพัฒนาในยุคไทยแลนด์ ๔.๐

องค์กรแห่งนวัตกรรม เป็นแนวคิดในการบริหารจัดการองค์กรแนวใหม่ในการปรับเปลี่ยนคุณลักษณะองค์กรหรือปรับเปลี่ยนพฤติกรรมองค์กร โดยแนวคิดพื้นฐานที่สำคัญของการพัฒนาไปสู่องค์กรแห่งนวัตกรรม คือ องค์กรจะต้องมีการเชื่อมโยงระหว่างทีมงาน และองค์ความรู้ต่างๆ ทั้งภายใน และภายนอกองค์กรเข้าด้วยกัน พร้อมทั้งมีการกำหนดเป้าหมาย ทิศทาง รูปแบบองค์กร และวิธีการปฏิบัติงานขององค์กร ให้ชัดเจนและมีประสิทธิภาพ รวมถึงมีการกระตุ้นและจูงใจบุคลากรในแต่ละส่วนงานให้เกิดความมุ่งมั่นที่จะทำงานในส่วนของตนให้สอดคล้องและเกิดการประสานงาน

กับหน่วยงานอื่นๆ ทั้งภายในและภายนอกองค์กรเพื่อให้บรรลุเป้าหมายขององค์กร ในการเป็นองค์กรแห่งนวัตกรรมต้องอาศัยผู้นำที่มีวิสัยทัศน์ที่จะสนับสนุนให้เกิดการเปลี่ยนแปลง มีการวางแผนกลยุทธ์ที่สอดคล้องกับนวัตกรรม และส่งเสริมให้บุคลากรมีความกล้าที่จะคิดนอกกรอบ กล้าทำ ในสิ่งแปลกใหม่ มีคุณลักษณะที่พร้อมจะเรียนรู้และพัฒนาอย่างต่อเนื่อง

การที่หน่วยบัญชาการทหารพัฒนา จะไปถึงองค์กรแห่งนวัตกรรมนั้นจะต้องมีการวางแผนระยะยาวว่า องค์กรของเราจะเป็นองค์กรแห่งนวัตกรรมภายในระยะเวลาที่ปี เพื่อให้ องค์กรมีการปรับปรุง พัฒนาอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง มีบุคลากรที่มีคุณภาพ เพียงพอที่จะเปลี่ยน องค์กรให้กลายเป็นองค์กรแห่งนวัตกรรม และที่สำคัญบุคลากรในองค์กรต้องมีความรู้และความเข้าใจ ที่ตรงกันว่า องค์กรแห่งนวัตกรรม จะเกิดขึ้นจากความร่วมมือของบุคลากรในทุกระดับผ่านทาง การวิจัยและพัฒนา (R&D-based Innovation) และการสร้างนวัตกรรมผ่านงานประจำ (Routine work-based Innovation) โดยองค์กรแห่งนวัตกรรม มีพัฒนาการมาจากการนำ ความรู้ (Knowledge) ที่มีอยู่ทั้งที่เป็นองค์ความรู้เฉพาะตัว (Tacit Knowledge) และความรู้ที่มีการจัดเก็บบนสื่อในรูปแบบ ต่างๆ (Explicit Knowledge) มารวบรวมและเปลี่ยนแนวคิด ในการพัฒนาบุคลากร จากการพัฒนา ที่จะส่งเสริมให้บุคลากรมีความรู้มาก เปลี่ยนมาเป็นการหาวิธีว่าทำอย่างไรที่คนในองค์กร จะเรียนรู้ด้วยกัน โดยการบริหารจัดการความรู้ในองค์กรให้เป็นระบบด้วยกระบวนการจัดการความรู้ (Knowledge Management) สร้างบรรยากาศการเรียนรู้ให้เกิดขึ้นภายในองค์กร จนเกิดเป็นองค์กร แห่งการเรียนรู้ (Learning Organization) และพัฒนาเครือข่ายเชื่อมโยงระหว่างทีมงานและ องค์กรความรู้ต่างๆ จากทั้งภายในและภายนอกองค์กรเข้าด้วยกัน จนเป็นองค์กรแห่งนวัตกรรม

จากมุมมองบุคลากรของหน่วยบัญชาการทหารพัฒนาถึงปัจจัยสนับสนุนความเป็น องค์กรนวัตกรรมในยุคไทยแลนด์ ๔.๐ ว่าผู้บริหารทุกระดับของหน่วยบัญชาการทหารพัฒนา ให้ความสำคัญกับปัจจัยที่เป็นตัวพยากรณ์ระดับความเป็นองค์กรนวัตกรรม ๕ ด้าน กล่าวคือ

๑. ด้านโครงสร้างองค์กร หน่วยบัญชาการทหารพัฒนา ควรมีการกระจายอำนาจ การตัดสินใจไปสู่ระดับปฏิบัติการมีโครงสร้างยืดหยุ่นและสอดคล้องกับสถานการณ์ปัจจุบัน มีการพัฒนาโครงสร้างและกลไกที่เอื้อต่อการสร้างนวัตกรรม และมีการปรับเปลี่ยนกระบวนการ ทำงานได้อย่างคล่องแคล่วและรวดเร็ว ส่งผลให้ทุกฝ่ายได้รับประโยชน์ร่วมกัน

๒. ด้านวัฒนธรรม หน่วยบัญชาการทหารพัฒนาควรมีการสร้างบรรยากาศที่ช่วย ส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์มีการกระตุ้นให้บุคลากรมีความผูกพันและเห็นความสำคัญของการคิดค้น วิธีการใหม่ ๆ ในการทำงานอย่างต่อเนื่อง และจัดให้มีกิจกรรมเพื่อปลูกฝังทัศนคติที่ดีต่อสถาบัน และเพื่อนร่วมงาน

๓. ด้านการสื่อสารระหว่างบุคคลภายในองค์กร หน่วยบัญชาการทหารพัฒนาควรมี การสื่อสารเกี่ยวกับแผนงานและนโยบายที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับงานในหน้าที่ ข้อมูลข่าวสารใหม่ ๆ ที่มีประโยชน์ในการสร้างสรรค์นวัตกรรม และเปิดโอกาสให้บุคลากรได้ให้ข้อมูลย้อนกลับเกี่ยวกับ นวัตกรรมและความคิดใหม่ ๆ ให้กับผู้บริหารอย่างสม่ำเสมอ

๔. ด้านเครื่องมือและเทคโนโลยี ควรจัดเตรียมอุปกรณ์ต่าง ๆ และเทคโนโลยี ที่เหมาะสมและทันสมัย เช่น การมีระบบอิเล็กทรอนิกส์ในการจัดการเรียนรู้ (e-Learning) การวิจัย (e-Research) การรายงาน (e-Report) และการบริหารจัดการให้บุคลากรสามารถเข้าถึงแหล่งข้อมูล

งานวิจัย ตำรา เอกสาร หรือสิ่งพิมพ์ด้านวิชาการต่าง ๆ ที่ช่วยสนับสนุนในการทำวิจัย และพัฒนาองค์ความรู้ใหม่ในยุคไทยแลนด์ ๔.๐

๕. ด้านความคิดสร้างสรรค์ หน่วยบัญชาการทหารพัฒนาควรมีการส่งเสริมให้บุคลากรมีความเข้าใจในงานที่ปฏิบัติ และงานที่เกี่ยวข้อง มีความรู้ ทักษะ และความชำนาญที่หลากหลาย กระตุ้น ให้มีความกระตือรือร้นในการคิดค้นหาแนวทางวิธีการใหม่ๆ เพื่อปรับปรุงงานอยู่เสมอ

การที่หน่วยบัญชาการทหารพัฒนาจะเป็นองค์กรแห่งนวัตกรรมในยุคไทยแลนด์ ๔.๐ นั้น นอกเหนือจากการทำให้งานเป็นระบบ ต่อเนื่อง และมีผลลัพธ์ที่มีคุณค่าต่อองค์กรแล้วยังก่อให้เกิดประโยชน์ต่อบุคลากรซึ่งเป็นกลไกสำคัญในการขับเคลื่อนองค์กรอย่างยั่งยืน ดังนี้

๑. เพิ่มการมีส่วนร่วมของคนในองค์กร (Increased Staff Engagement) การมีส่วนร่วม อาจอยู่ในรูปแบบของการให้ความคิดเห็น แลกเปลี่ยน การสนับสนุนเพื่อการจัดการ หรือระดับ ผู้ปฏิบัติก็เป็นในทิศทางของการจัดการร่วมกันในกิจกรรมอย่างเดียวกัน

๒. เพิ่มการมีปฏิสัมพันธ์ (Increased Interaction) ระหว่างคนในองค์กรและภายนอก องค์กรจากกระบวนการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ การให้ความสำคัญกับการสร้างบรรยากาศ และ สภาพแวดล้อมในที่ทำงานที่เอื้อต่อกระบวนการแห่งการสร้างสรรค์ เช่น การตกแต่งและการวางแผนผัง สำนักงาน (Layout) แบบเห็นหน้าเห็นตากัน และพบปะกัน (Interactive) ถือเป็นเครื่องมือสำคัญ อย่างหนึ่งที่จะช่วยให้อุบลากรมีการสื่อสารพูดคุยสร้างความไว้วางใจและนำไปสู่การแลกเปลี่ยน เพื่อการต่อยอดแนวคิดใหม่

๓. เพิ่มการสร้างขวัญและกำลังใจของบุคลากร (Increased Staff Morale) จากการผลิตระบบและกลไกที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของบุคลากร และการสร้างนวัตกรรม และมีการปรับเปลี่ยน กระบวนการทำงานให้มีความยืดหยุ่นเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพของงาน

๔. เพิ่มความสุขและสนุกกับการทำงาน (Increased Passion) นวัตกรรมเป็นงาน สร้างสรรค์และท้าทายการเป็นองค์กรแห่งนวัตกรรมจะส่งผลให้เกิดความกระตือรือร้นที่จะสร้างสรรค์ ผลงาน มีความสุขกับการทำงาน และต้องการพัฒนาผลงานอย่างต่อเนื่อง

๕. เพิ่มแรงจูงใจ (Increased Motivation) การอยู่ในสังคมและสิ่งแวดล้อมที่เป็น องค์กรแห่งนวัตกรรมทำให้เกิดกระบวนการกระตุ้นความคิด ความรู้สึก ความพยายาม ด้วยวิธีการ ต่าง ๆ ให้บุคลากรคิดค้นวิธีการใหม่ ๆ เพื่อไปสู่เป้าหมายของการพัฒนานวัตกรรม ทั้งที่เป็นแรงจูงใจ ภายใน (Intrinsic Motivation) เช่น ความสนใจ ความอยากรู้อยากเห็น เป็นต้น และแรงจูงใจ ภายนอก (Extrinsic Motivation) เช่น การให้รางวัล การชื่นชม และแรงกดดันทางสังคม

๖. เพิ่มทักษะในการแก้ปัญหา (Increased Problem Solving Skill) โดยส่งเสริม ให้เกิดการแก้ไขปัญหาที่มีความแตกต่างได้ทั้งปัญหาซ้ำซาก และปัญหาที่อุบัติขึ้นใหม่ในหลากหลาย เทคนิคตามสถานการณ์ด้วยวิธีที่เหมาะสมและดีที่สุด

๗. เพิ่มผลผลิตของงาน (Increased Productivity) การเป็นองค์กรแห่งนวัตกรรม ทำให้การทำงานเป็นระบบ ทำงานง่ายขึ้น รวดเร็วขึ้น หรือประหยัดแรงงานและเวลา ซึ่งจะส่งผล ให้มีผลผลิตเพิ่มมากขึ้น

๘. เพิ่มความผูกพันและความร่วมมือในการทำงานเป็นทีม (Increased Team Bonding and Collaboration) ความสำเร็จขององค์กรแห่งนวัตกรรมส่วนหนึ่งมาจากความร่วมมือร่วมใจในการทำงาน ของบุคลากรทุกระดับ เต็มใจที่จะใช้ความสามารถของตนเองอย่างเต็มที่ เพื่อให้องค์กรประสบความสำเร็จอันเป็นผลมาจากการมีความผูกพันต่อองค์กร และมีค่านิยมของตนเองที่สอดคล้องกับค่านิยมของหน่วยบัญชาการทหารพัฒนา

แนวทางการพัฒนาประเทศของหน่วยบัญชาการทหารพัฒนาในยุคไทยแลนด์ ๔.๐

หน่วยบัญชาการทหารพัฒนา มีความมุ่งมั่นที่จะพัฒนาสู่ความเป็นสากลเพิ่มขึ้น ให้ทัดเทียมกับนานาประเทศ โดยอาศัยความร่วมมือของบุคลากรในองค์กรทุกระดับ มีการวางแผนการปฏิบัติและมีแนวทางการขับเคลื่อนไปสู่จุดมุ่งหมายทางการพัฒนาประเทศ ของหน่วยบัญชาการทหารพัฒนาในยุคไทยแลนด์ ๔.๐

๑. มีการกำหนดทิศทาง วัตถุประสงค์ เป้าหมาย และกลยุทธ์ที่ชัดเจน ที่สามารถพัฒนาองค์กรให้มุ่งสู่ยุคไทยแลนด์ ๔.๐ เพื่อการพึ่งพาตนเอง โดยมีการพิจารณาและดำเนินโครงการวิจัยและพัฒนาเป็นไปตามยุทธศาสตร์การวิจัยและพัฒนาของกองทัพไทย

๒. ผู้บริหารมุ่งเน้นและผลักดันให้เกิดการสร้างวัฒนธรรมภายในองค์กร ด้วยการเล็งเห็นคุณค่าของนวัตกรรมเป็นสำคัญ เริ่มจากความสนใจ ใส่ใจ และการเป็นตัวอย่างที่ดีของผู้บริหารระดับสูง ผู้บริหารองค์กรมีความเชื่อว่าองค์กรที่จะอยู่รอดได้ คือ องค์กรที่สร้างนวัตกรรม ผู้สร้างนวัตกรรม คือ มนุษย์ มนุษย์จะสร้างนวัตกรรมดี ๆ ได้ ขึ้นอยู่กับวิสัยทัศน์ของผู้นำศักยภาพของทรัพยากรมนุษย์สภาพแวดล้อม ในการทำงาน และวัฒนธรรมองค์กร ดังนั้นผู้บริหารที่ดีจึงต้องต้องวิเคราะห์วัฒนธรรม สิ่งแวดล้อมและสมรรถนะองค์กรก่อน และหาวิธีการสนับสนุนให้บุคลากร ให้มีการเปลี่ยนแปลงวัฒนธรรมการทำงานโดยยึดหลัก ๔ ก. ดังนี้

๒.๑ กล้าคิด หมายถึง กล้าที่จะคิดนอกกรอบ คือ คิดด้วยแนวความคิดใหม่ อย่างสร้างสรรค์ที่แปลกและแตกต่างจากแนวความคิดเดิม เพื่อให้เกิดการพัฒนาเป็นแนวทางใหม่ การคิดนอกกรอบ เป็นหนทางสำคัญในการพัฒนาศักยภาพทางด้านความคิดของมนุษย์ ให้มนุษย์ได้พยายามนำความรู้ที่มีอยู่หรือความคิดที่มีอยู่มาเสนอ ออกมาใช้ประโยชน์ต่อตัวเองและสังคม หรืออีกนัยหนึ่ง คือ เป็นการจัดนำความรู้ที่มีอยู่ในตัวคนทั้งความรู้ฝังลึก (Tacit Knowledge) และความรู้แจ้งชัด (Explicit Knowledge) มาใช้ให้เกิดประโยชน์ เพื่อมิให้ความรู้หรือแนวความคิดใหม่ ๆ นั้น ต้องสูญหายไปกับเจ้าของความรู้ การคิดนอกกรอบจะสำเร็จหรือไม่สำเร็จนั้น ขึ้นอยู่กับสิ่งสำคัญ ประการแรกสุดอยู่ที่กล้าเปลี่ยนความคิดจากแนวเดิม ๆ หรือไม่การประกอบอาชีพไม่ว่าสาขาใดก็ตาม ล้วนต้องใช้ความคิดในการพัฒนาองค์กร การเพิ่มคุณค่าให้กับตนเองให้เป็นบุคคลที่มีบทบาททั้งในสังคมและองค์กรเป็นสิ่งที่สำคัญที่สุด การที่มนุษย์หยุดคิดเท่ากับเป็นการหยุดพัฒนาหยุดความก้าวหน้าของตัวเอง ผู้ที่รักความก้าวหน้าในชีวิตย่อมต้องขวนขวายค้นหาและพัฒนาขีดความสามารถ โดยเริ่มต้นจากพลังความคิดเพราะความคิดเป็นบ่อเกิดของสิ่งดี ๆ สิ่งใหม่ ๆ แก่สังคมความคิดนอกกรอบ ในองค์กรถือเป็นการปฏิบัติกระบวนการทำงาน แบบเดิม ๆ ที่เคยใช้ในการบริหารจัดการในอดีต ให้กลายเป็นพลังขับเคลื่อนให้เกิดการพัฒนาอย่างต่อเนื่องและไม่มีที่สิ้นสุด

๒.๒ กล้าทำ หมายถึง กล้าทำจริงและพัฒนาสิ่งที่ทำอย่างต่อเนื่อง โดยไม่ลดละ ไม่ย่อท้อต่ออุปสรรค หรือรอโชคชะตามาช่วย โดยการกระทำที่ก่อให้เกิดผลสำเร็จนั้นควรประกอบด้วย ปัจจัยที่สำคัญ ๓ ประการ คือ ความรู้ ความมุ่งมั่น และเงินทุนสนับสนุน

๒.๓ กล้านำ หมายถึง ความกล้าที่จะนำพาตนเองและองค์กรไปสู่จุดมุ่งหมาย ที่วางไว้ซึ่งในวัฒนธรรมองค์กรแบบดั้งเดิมในสังคมไทยไม่ค่อยกล้าแสดงออกถึงความเป็นผู้นำ โดยเฉพาะผู้ใต้บังคับบัญชาและผู้ที่มีอาวุโสน้อยกว่า จะปล่อยให้หน้าที่ในการนำพาองค์กรเป็นหน้าที่ ของผู้บริหาร นักศึกษาก็จะปล่อยอำนาจในการตัดสินใจไว้ที่ครูอาจารย์ในสถาบัน จนกว่า จะมีสถานการณ์มาบีบบังคับจึงจะเกิด “ผู้นำจำเป็น” ขึ้นมา ซึ่งสะท้อนให้เห็นว่าภาวะผู้นำนั้นมีอยู่ใน ตัวของทุกคนหากมีการเรียนรู้ ฝึกหัด และพัฒนาคุณลักษณะของผู้นำในเรื่องต่าง ๆ ที่อบรมอย่าง สม่าเสมอ โดยเฉพาะการฝึกความเชื่อมั่นในตัวเอง ฝึกการตัดสินใจ ฝึกการรับฟังผู้อื่นอย่างตั้งใจ และทักษะการมีส่วนร่วมจะกระตุ้นภาวะผู้นำในตัวบุคคลออกมาได้ และหล่อหลอม กลายเป็น วัฒนธรรมองค์กรในที่สุด

๒.๔ กล้าเปลี่ยนแปลง หมายถึง การส่งเสริมให้บุคลากรกล้าริเริ่มในการกระทำสิ่ง ต่าง ๆ มีการเปลี่ยนแปลงตนเอง และวัฒนธรรมขององค์กร ด้วยการนำวัฒนธรรมแบบปรับตัวมาใช้ โดยผู้นำมีบทบาทสำคัญต่อการสร้างการเปลี่ยนแปลงให้เกิดขึ้นกับองค์กร ด้วยการกระตุ้นให้สมาชิก กล้าทดลองกล้าคิดทำในสิ่งใหม่ ๆ ไม่กลัวต่อการเปลี่ยนแปลง มีนโยบายส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ และจินตนาการให้ความเป็นอิสระในการคิดนอกกรอบ โดยไม่ยึดติดกับกรอบแบบเดิม ๆ และใช้ ความผิดพลาดเป็นบทเรียนและแง่คิดที่ดี ในการพัฒนาชีวิต หน่วยบัญชาการทหารพัฒนา ให้มีความสำคัญกับการพัฒนาศักยภาพในด้านต่าง ๆ ของบุคลากรในสถาบัน เพื่อเสริมสร้างวัฒนธรรม ภายในองค์กรให้สอดคล้องกับการเป็นองค์กรในยุคไทยแลนด์ ๔.๐

๓. การให้ความสำคัญกับการสร้างบรรยากาศและสภาพแวดล้อมในองค์กร ที่เอื้อต่อกระบวนการแห่งการสร้างสรรค

บรรยากาศและสภาพแวดล้อมขององค์กรมีส่วนช่วยกระตุ้นให้บุคลากรให้มีทัศนคติ ที่ดี และพึงพอใจที่จะอยู่ในหน่วยบัญชาการทหารพัฒนา ถ้าผู้บริหารสร้างบรรยากาศแบบปิด ไม่คำนึงถึงบุคลากรเน้นการใช้ระเบียบที่เคร่งครัดมากเกินไป มีโครงสร้างการทำงานที่ซับซ้อน หรือมุ่งเน้นหน้าที่ หรืองานที่ตายตัวอาจทำให้เกิดความเครียด ต่อต้าน และมีทัศนคติไม่พึงประสงค์ หรือไม่เกิดความยืดหยุ่นในการทำงาน ในทางกลับกันถ้าผู้บริหารและบุคลากรภายในหน่วยบัญชาการ ทหารพัฒนา ร่วมกันสร้างบรรยากาศแบบเปิด ให้โอกาสและพร้อมรับฟังความคิดเห็นของผู้ร่วมงาน ให้คำแนะนำ วิจารณ์อย่างสร้างสรรค์ ก็เกิดประโยชน์ต่อการส่งเสริมความคิดริเริ่มของผู้ปฏิบัติงาน มีบรรยากาศของความไวใจซึ่งกันและกัน ให้อิสระในกระบวนการทำงานอย่างเหมาะสมก็จะได้แนวคิด ใหม่ ๆ ที่ดีเกิดขึ้นเสมอ

๓.๑ มีการปรับสภาพแวดล้อมในการทำงาน โดยการปรับเปลี่ยนสิ่งแวดล้อม ภายในองค์กร การให้อิสระบุคลากรออกไปเรียนรู้สิ่งแวดล้อมภายนอก พบปะกับผู้คนหลากหลาย สาขาอาชีพ ส่งเสริมให้บุคลากรมีความสุขกับการทำงาน และเอื้อต่อการทำสิ่งใหม่ๆ ให้กับองค์กร เช่น มีการส่งบุคลากร เข้าร่วมการประชุมวิชาการ การวิจัย หรือการแสดงนวัตกรรมที่จัดให้มีขึ้นตาม สถานที่ต่าง ๆ การนำผู้เชี่ยวชาญจากภายนอกเข้าสู่องค์กร การส่งผลงานเข้าประกวดในเวทีต่าง ๆ

เพื่อให้บุคลากรเกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ เปิดโลกทัศน์ในมิติต่างๆ และมองเห็นแนวทางการพัฒนา งานอย่างสร้างสรรค์

๓.๒ การสร้างศูนย์กลางเครื่องมือทางนวัตกรรม เป็นการนำนวัตกรรมเข้าสู่ระบบ สารสนเทศขององค์กร โดยการนำความคิดใหม่ๆ ที่องค์กรมีหรือได้รับจากการประชุม สัมมนา หรือผลงาน นวัตกรรมของบุคลากรในองค์กร มาบรรจุไว้ในระบบสารสนเทศของหน่วยงาน เพื่อให้ เป็นศูนย์กลางของเครื่องมือ ความรู้และทักษะ ที่ทุกคนสามารถเข้าถึงได้อย่างเต็มที่ที่สามารถเรียกใช้ ประโยชน์ได้จากทุกที่ ทุกเวลา มีระบบที่เชื่อมโยงการติดต่อระหว่างกัน ทำให้บุคลากรสามารถ สร้างสรรค์งานไปด้วยกันได้ สามารถนำเครื่องมือต่าง ๆ ขององค์กรไปประยุกต์ใช้กับงานประจำวัน ของตนเอง และพัฒนาต่อยอดต่อไป

๓.๓ การสร้างบรรยากาศและสภาพแวดล้อมในองค์กร เพื่อกระตุ้นให้เกิดกระบวนการ สร้างสรรค์ วิธีการที่ใช้กันอย่างแพร่หลาย คือ การให้รางวัลและการยกย่อง (Reward and Recognition) โดยหน่วยบัญชาการทหารพัฒนาได้มีระบบสิ่งจูงใจในการกระตุ้นให้เกิดกระบวนการสร้างสรรค์ ดังนี้

๓.๓.๑ สิ่งจูงใจที่เป็นวัตถุ (Material Incentives)

๓.๓.๒ สถานะทางสังคม (Social Status-Related Incentives)

๓.๓.๓ การให้โอกาสเพื่อการพัฒนาทักษะ (Skill Enhancement-Related Incentives)

๓.๓.๔ การให้ความยืดหยุ่นในการทำงาน (Flexibility-Related Incentives)

๔. ผู้นำองค์กรต้องสร้างองค์กรให้เป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ (Learning Organization)

มีความเชื่อมโยงกับปัจจัยภายนอกองค์กร และคนในองค์กรสามารถขยายขอบเขตความสามารถ ของตนเอง เพื่อก่อให้เกิดผลลัพธ์ที่ต้องการได้อย่างแท้จริง เป็นการส่งเสริมให้บุคลากรเกิดและ ขยายแนวความคิดใหม่ ๆ ออกไป สามารถแสดงออกทางความคิดได้อย่างอิสระ และบุคลากร มีการเรียนรู้ด้วยกันอย่างต่อเนื่อง การจัดการความรู้เป็นกิจกรรมหนึ่งที่มีความสำคัญในการรวบรวม การจัดระบบ การจัดเก็บ และการเข้าถึงข้อมูลเพื่อสร้างเป็นความรู้ การมีระบบการจัดการความรู้ที่ดี ซึ่งจะเป็นฐานสู่การคิดสร้างสรรค์

สรุป

จากการสัมภาษณ์ทำให้ทราบถึงเป้าหมายของหน่วยบัญชาการทหารพัฒนา กองบัญชาการกองทัพไทย คือ จะต้องมีความเป็นเลิศด้านการพัฒนาอาชีพส่งเสริมและสนับสนุน ด้านการเกษตร และสหกรณ์ ด้านช่างฝีมือให้กับกำลังพล หน่วยทหาร ประชาชน และส่วนราชการ สามารถนำไปต่อยอดเพื่อพัฒนาอาชีพได้ สามารถปฏิบัติงานได้อย่างมีมาตรฐานทันเวลา สามารถ สนับสนุนงานตามบทบาทหน้าที่ ตามแผนงาน และตามนโยบายของผู้บังคับบัญชาและได้รับความไว้วางใจจากผู้บังคับบัญชา ในการปฏิบัติงานนั้น จะต้องมีความทันสมัยในเรื่องการใช้เครื่องมือ และสื่อต่าง ๆ อีกทั้งกำลังพลจะต้องมีการพัฒนาทั้งความรู้ ทักษะ ทักษะคิด ประสพการณ์และความเชี่ยวชาญต่องานในหน้าที่ มีความทันสมัยเพิ่มขึ้น มีการพัฒนาตนเองอย่างสม่ำเสมอ ด้วยข้อจำกัดทางด้านโครงสร้างของอัตรากำลังพล มุ่งเน้น ไปทางเกษตร ๔.๐ เน้นการใช้เทคโนโลยี สมัยใหม่มาใช้ในการปฏิบัติงานตามนโยบายของรัฐบาล และด้วยภารกิจที่มากขึ้นทำให้กำลังพล

มีความจำเป็นในการฝึกอบรมเพื่อเพิ่มความรู้ และทักษะในงานให้เพิ่มขึ้น ซึ่งมีความสอดคล้องกับทฤษฎีมุ่งสู่นาคตที่นักพัฒนาทรัพยากรมนุษย์จำเป็นจะต้องวิเคราะห์สถานการณ์แนวโน้มหรือความเป็นไปได้ที่จะเกิดขึ้นในอนาคตด้วยเช่นกัน กลยุทธ์จึงเป็นเสมือนแนวทาง แผนงานและทิศทาง เพื่อให้การออกแบบโปรแกรมการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์จะต้องนำไปสู่การเพิ่มสมรรถนะในการแข่งขันต่อไปในอนาคต

ผู้วิจัยสามารถสรุปประเด็นความเปลี่ยนแปลงของงานตั้งแต่ในอดีต ปัจจุบันและอนาคตได้ดังนี้ ในด้านรูปแบบของงานปัจจุบันนั้นไม่เปลี่ยนแปลงไปจากอดีตมากนัก โดยรูปแบบงานของหน่วยบัญชาการทหารพัฒนาจะแบ่งออกเป็น ๒ รูปแบบ คืองานด้านภารกิจของหน่วยและงานด้านนโยบายของผู้บังคับบัญชาและรัฐบาล ในอนาคตรูปแบบของงานจะไม่เปลี่ยนแปลงไปจากปัจจุบันส่วนในด้านปริมาณงานนั้น ปริมาณงานในอดีตมีในปริมาณที่เหมาะสมส่วนใหญ่จะเป็นงานด้านภารกิจของหน่วยโดยเฉพาะ ส่วนในปัจจุบันงานมีปริมาณมากขึ้นซึ่งประกอบไปด้วยงานด้านภารกิจของหน่วย และงานด้านนโยบายของผู้บังคับบัญชาและรัฐบาลมอบหมายให้สำหรับปริมาณงานในอนาคตจะเปลี่ยนแปลงหรือมากขึ้นกว่าในปัจจุบันเนื่องด้วยศักยภาพของหน่วยที่สูงขึ้นและได้รับความไว้วางใจจากผู้บังคับบัญชาระดับสูงและหน่วยงานราชการต่างๆ ด้าน ขั้นตอนการปฏิบัติงานในอดีตงานจะใช้แรงงานจากคน ด้านธุรการก็จะใช้เอกสารเป็นหลัก มากกว่าการใช้เครื่องมือ เทคโนโลยีหรืออุปกรณ์ที่ช่วยอำนวยความสะดวกใด ๆ แต่ในปัจจุบันเทคโนโลยีมีการเปลี่ยนแปลง ไปมาก มีการนำเทคโนโลยี มาใช้ในการทำงานมากขึ้น และในอนาคตเทคโนโลยีจะมีการเปลี่ยนแปลงไปอีกจะเข้ามามีบทบาทในการทำงานแทบทั้งหมด จากการวิเคราะห์การเปลี่ยนแปลงของงานโดยนายทหารชั้นสัญญาบัตร ที่มีความรู้ด้านสายงานต่าง ๆ ของหน่วยบัญชาการทหารพัฒนา สามารถสรุปได้ ๓ ประเด็นหลักของการเปลี่ยนแปลง ได้แก่ ด้านรูปแบบของงาน ปริมาณงาน และด้านขั้นตอนในการปฏิบัติงาน ซึ่งทำให้พบว่าการเปลี่ยนแปลงไปของงานในองค์การ ส่งผลต่อความจำเป็นของกำลังพลในการเพิ่มพูนความรู้ทักษะ และความสามารถ โดยการฝึกอบรมเพื่อความพร้อมในการรองรับภารกิจต่อไป

บทที่ ๕

สรุปและข้อเสนอแนะ

การศึกษาเรื่อง แนวทางการพัฒนาของหน่วยบัญชาการทหารพัฒนาในการสนับสนุนการพัฒนาประเทศในยุคไทยแลนด์ ๔.๐ มีวัตถุประสงค์ คือ ๑. เพื่อศึกษาการรับรู้และความเข้าใจของกำลังพลหน่วยบัญชาการทหารพัฒนาเกี่ยวกับไทยแลนด์ ๔.๐ ๒. เพื่อศึกษาและวิเคราะห์ปัจจัยที่นำไปสู่ความสำเร็จของหน่วยบัญชาการทหารพัฒนา ในการสนับสนุนการพัฒนาประเทศในยุคไทยแลนด์ ๔.๐ ๓. เพื่อเสนอแนะแนวทางการพัฒนากำลังพลและระบบงานของหน่วยบัญชาการทหารพัฒนา ในการสนับสนุนการพัฒนาประเทศในยุคไทยแลนด์ ๔.๐

สรุป

จากการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) และการสัมภาษณ์โดยไม่จำกัดคำตอบ จุดมุ่งหมายที่สำคัญของการเก็บข้อมูล คือ มุ่งให้ได้ความถูกต้องตรงประเด็นของข้อมูลในทัศนะของผู้ให้ข้อมูลเป็นหลัก และพูดคุยตามธรรมชาติ และมีความยืดหยุ่นรูปแบบของการสัมภาษณ์ที่เหมาะสมควรเป็นแบบที่ทั้งผู้ถูกสัมภาษณ์และผู้สัมภาษณ์ต่างมีปฏิสัมพันธ์ต่อกัน อาจแลกเปลี่ยนข้อมูลกันได้เท่าที่จำเป็น จุดเน้นของผู้สัมภาษณ์อยู่ที่การรับฟังสิ่งที่ผู้ให้สัมภาษณ์บอกเล่า มากกว่ามุ่งที่จะควบคุมการสนทนาอย่างเดียว ผู้สัมภาษณ์จะต้องพยายามเจาะลงไปถึงเป้าหมายขององค์การ ความสามารถในการปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงทั้งภายในและภายนอกองค์การ รูปแบบงานที่เกิดขึ้นในปัจจุบันและอนาคต ประสบการณ์ตามสายงาน รวมทั้ง ปัญหาในการปฏิบัติงาน และนำประเด็นที่ได้จากการสัมภาษณ์ไปใช้เป็นแบบสอบถามซึ่งเป็นเครื่องมือในการวิเคราะห์รูปแบบการพัฒนาที่ช่วยส่งเสริมบทบาทหน้าที่และสมรรถนะของบุคลากร เพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงสู่ยุคไทยแลนด์ ๔.๐

สำหรับความรู้และความเข้าใจของบุคลากร หน่วยบัญชาการทหารพัฒนา เรื่องประเทศไทยในยุคไทยแลนด์ ๔.๐ จากการตอบแบบสอบถาม บุคลากรมีความเข้าใจว่า Thailand 4.0 นี้ เป็นการขับเคลื่อนเศรษฐกิจด้วยนวัตกรรม เปลี่ยนจากที่แต่ก่อนเราลงมือทำมาก แต่ได้ผลตอบแทนน้อยมาเป็นลงมือทำน้อย ๆ แต่ได้ผลตอบแทนมหาศาล โดยการเอาความคิดสร้างสรรค์เป็นแรงผลักดันและนำนวัตกรรมเข้ามาช่วย เปลี่ยนจากการผลิตสินค้าไปสู่การบริการมากขึ้น และมีความรู้ความเข้าใจในยุทธศาสตร์และเป้าหมายของประเทศในเว็บไซต์ของราชกิจจานุเบกษา คนไทย ๔.๐ ต้องเป็นคนดี คนเก่ง และมีคุณภาพโดยคนไทยมีความพร้อมทั้ง กายและใจ สติปัญญา มีพัฒนาการที่รอบด้านและมีสุขภาพที่ดีในทุกช่วงวัย และมีจิตสาธารณะ รับผิดชอบต่อสังคมและผู้อื่น มัธยัสถ์ อดออม โอบอ้อมอารี มีวินัย รักชาติ ศาสนา และเป็นพลเมืองดีของชาติ มีหลักคิดที่ถูกต้อง มีทักษะที่จำเป็นในศตวรรษที่ ๒๑ มีทักษะสื่อสารภาษาอังกฤษและภาษาที่สาม และอนุรักษ์ภาษาท้องถิ่น มีนิสัยรักการเรียนรู้และการพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต สูการเป็นคนไทยที่มีทักษะสูง เป็นนวัตกรรม นักคิด ผู้ประกอบการ เกษตรกรยุคใหม่ และอื่นๆ โดยมีสัมมาชีพตามความถนัด

ของตนเอง ซึ่งบุคลากรของหน่วยบัญชาการทหารพัฒนา พร้อมปรับตัวเพื่อก้าวไปสู่ยุคไทยแลนด์ ๔.๐ ซึ่งยุคนี้ที่ทุกคนต้องมีส่วนร่วมไปด้วยกัน ช่วยกันผลักดันไปพร้อม ๆ กัน สิ่งสำคัญที่สุดในการทำให้โมเดลนี้ประสบความสำเร็จก็คือ ต้องคิดให้มาก คิดให้จบ อ่านให้ขาด ต้องกล้าเปลี่ยนแปลง อย่างมีว แต่โทษกันเมื่อมีอะไรผิดพลาด เพราะทุกอย่างเปรียบเสมือนการเรียนรู้ ถ้าไม่เปลี่ยนแปลงก็เหมือนกับเราย่ำอยู่กับที่

ในส่วนของปัจจัยที่นำไปสู่ความสำเร็จและแนวทางในการพัฒนาของ หน่วยบัญชาการทหารพัฒนา ในการสนับสนุนการพัฒนาประเทศ จากการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลสำคัญจำนวน ๔๐ ท่าน สามารถแสดงผลการสัมภาษณ์ ในภาพรวม ได้ดังต่อไปนี้

๑. ข้อมูลข้อคิดเห็นปัจจัยที่นำไปสู่ความสำเร็จของหน่วยบัญชาการทหารพัฒนาในการสนับสนุนการพัฒนาประเทศในยุคไทยแลนด์ ๔.๐

๒. ข้อมูลข้อคิดเห็นแนวทางการพัฒนากำลังพลและระบบงานของหน่วยบัญชาการทหารพัฒนา ในการสนับสนุนการพัฒนาประเทศในยุคไทยแลนด์ ๔.๐

๓. การพัฒนาในด้านกำลังพลให้สนับสนุนต่อการพัฒนาของประเทศในยุคไทยแลนด์ ๔.๐

๔. แนวทางการพัฒนา ในด้านเครื่องมือ เครื่องจักรและยุทโธปกรณ์ ให้สนับสนุนต่อการพัฒนาของประเทศในยุคไทยแลนด์ ๔.๐

๕. แนวทางการพัฒนาในด้านการบริหารงานให้สนับสนุนต่อการพัฒนาของประเทศในยุคไทยแลนด์ ๔.๐

๖. ข้อคิดเห็นเพิ่มเติมในด้านอื่น นอกเหนือจากด้านกำลังพล ด้านเครื่องมือ เครื่องจักรและยุทโธปกรณ์ และด้านการบริหารงาน

การพัฒนาหน่วยบัญชาการทหารพัฒนาในการสนับสนุนการพัฒนาประเทศไทยยุคไทยแลนด์ ๔.๐ เป็นการรวบรวมแนวความคิดจากบทที่ ๓ และจากการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลสำคัญมาวิเคราะห์เพื่อให้ได้บริบทของการพัฒนาหน่วยบัญชาการทหารพัฒนา ซึ่งมีองค์ประกอบดังต่อไปนี้

๑. เป้าหมายและกลไกขับเคลื่อนของหน่วยบัญชาการทหารพัฒนาภายใต้ไทยแลนด์ ๔.๐

๑.๑ เป้าหมายขององค์กรหน่วยบัญชาการทหารพัฒนาต่อสายงานในระยะสั้น (ภายในเวลา ๑-๒ ปี)

๑.๒ เป้าหมายขององค์กรหน่วยบัญชาการทหารพัฒนาต่อสายงานในระยะยาว (ภายในเวลา ๓-๑๐ ปี)

๒. ความท้าทายของหน่วยบัญชาการทหารพัฒนาในยุคไทยแลนด์ ๔.๐

๒.๑ สภาพแวดล้อมทั้งภายในและภายนอกที่มีผลต่อการเปลี่ยนแปลงภารกิจหรือปริมาณงานของหน่วยบัญชาการทหารพัฒนา

๒.๒ ปัญหาข้อขัดข้องในการปฏิบัติงาน

๒.๓ ปัญหาของกำลังพลในการปฏิบัติงาน

๒.๔ การเปลี่ยนแปลงด้านงานขององค์กร ในอดีต ปัจจุบัน และในอนาคต

๒.๕. การวางแผนในด้านการฝึกอบรมเพื่อเป็นการพัฒนาความรู้ ทักษะ ทักษะคนดี และประสบการณ์ของกำลังพล

๒.๖ ประเด็นการฝึกอบรมที่จะเป็นประโยชน์ต่อองค์กรทั้งใน ปัจจุบันและในอนาคต

๓. นวัตกรรมการพัฒนาประเทศของหน่วยบัญชาการทหารพัฒนาในยูคไทยแลนด์ ๔.๐

๔. แนวทางการพัฒนาประเทศของหน่วยบัญชาการทหารพัฒนาในยูคไทยแลนด์ ๔.๐

๔.๑ มีการกำหนดทิศทาง วัตถุประสงค์ เป้าหมาย และกลยุทธ์ที่ชัดเจน

๔.๒ ผู้บริหารมุ่งเน้นและผลักดันให้เกิดการสร้างวัฒนธรรมภายในองค์กร

๔.๓ การให้ความสำคัญกับการสร้างบรรยากาศและสภาพแวดล้อมในองค์กรที่เอื้อต่อกระบวนการแห่งการสร้างสรรค์

๔.๔ ผู้นำองค์กรต้องสร้างองค์กรให้เป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ (Learning Organization)

ผู้วิจัยได้ทำการสัมภาษณ์นายทหารชั้นสัญญาบัตรและนายทหารประทวนทำให้ทราบถึงปัจจัยต่าง ๆ ที่มีความสอดคล้องกันกับงานวิจัยดังกล่าว กล่าวคือ ในด้านสภาพแวดล้อมทั้งภายในและภายนอก ที่มีผลต่อการเปลี่ยนแปลงภารกิจ หรือปริมาณงานขององค์กร พบว่า ปัจจัยที่นำไปสู่ความสำเร็จของหน่วยบัญชาการทหารพัฒนาในการสนับสนุนการพัฒนาประเทศในยูคไทยแลนด์ ๔.๐

๑. ความมุ่งมั่น พุ้มเท และเสียสละ ของหน่วยงานเพื่อให้พี่น้องประชาชนมีความมั่นคงปลอดภัย และมีความสุข โดยมีเป้าหมายร่วมกันคือ “การพัฒนาสู่ความมั่นคง มั่งคั่ง และยั่งยืน” สำหรับปัจจัยข้อนี้เป็นเรื่องของการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ในเรื่องของจิตใจ การมีจิตวิญญาณอุดมการณ์ และการปรับเปลี่ยนชุดความคิด (mindset) ของนักพัฒนา

๒. การวิเคราะห์สภาพปัญหาที่ถูกต้อง ตรงประเด็น และชัดเจน ด้วยการศึกษา พัฒนา และจัดทำฐานข้อมูล เพื่อประโยชน์ในการวางแผนบริหารจัดการแก้ไขปัญหา/พัฒนาและเป็นข้อมูลประกอบการตัดสินใจของผู้บังคับบัญชา

๓. การกำหนดแนวทางการดำเนินการแก้ไขปัญหา/พัฒนา ในแต่ละประเด็นที่ชัดเจน สอดคล้องกับสภาพแวดล้อมในพื้นที่เน้นการแก้ปัญหาด้วยข้อมูล

๔. ยึดหลักวิธีการพัฒนาที่มีประสิทธิภาพ ตามแนวพระราชดำริในการพัฒนา การเกษตร

๕. การสร้างความร่วมมือจากทุกภาคส่วนตามนโยบายประชารัฐและช่วยเหลือประชาชนตามกรอบนโยบาย “ประชารัฐ” แนวทางพัฒนาเศรษฐกิจ “ไทยแลนด์ ๔.๐” ส่งผลให้เกิดงานและโครงการต่าง ๆ ที่สำคัญ

๖. มีกำลังพลที่เพียงพอเพื่อรองรับภารกิจที่เพิ่มมากขึ้น กำลังพลมีความพร้อมทั้งร่างกายจิตใจและความรู้ มีขีดความสามารถในการปฏิบัติงานได้ และมีกำลังพลที่เหมาะสมกับประเภทของงาน

๗. มียุทธโศปกรณ์ที่เพียงพอและทันสมัยสำหรับใช้ในการปฏิบัติงานด้านการสนับสนุนการพัฒนาประเทศ

๘. มีระบบควบคุมบังคับบัญชาที่ทันสมัย รวดเร็ว และครอบคลุมสามารถติดตามสถานการณ์ Real Time ได้

๙. การดำเนินการด้านงบประมาณให้รวดเร็ว ประหยัด โปร่งใส คุ่มค่า ตรวจสอบได้ และมีมาตรฐานตามเกณฑ์การประกันคุณภาพงานตรวจสอบภายในภาครัฐ

๑๐. ประเด็นยุทธศาสตร์ของหน่วย ได้กำหนดบทบาทหน้าที่ไว้ชัดเจน ให้มีหน้าที่ในการเตรียมกำลังพลและเตรียมความพร้อมของกำลังพล โดยมีทิศทางในการทำงานที่ชัดเจน

๑๑. โครงสร้างมีการจัดโครงสร้างที่สามารถควบคุมและอำนวยความสะดวก สามารถปฏิบัติภารกิจได้หลายรูปแบบและหลายมิติ

๑๒. ระบบองค์กร เป็นหน่วยงานที่มีระเบียบวินัยและปฏิบัติตามแบบธรรมเนียมทหาร ทำให้เป็นองค์กรที่มีแบบอย่างอันเดียวกันโดยสร้างคุณค่าร่วมในองค์กร

๑๓. ทักษะของบุคลากร มีการพัฒนาขีดความสามารถกำลังพลให้มีการฝึกทบทวน ในตำแหน่งหน้าที่ในทุกระดับอย่างต่อเนื่อง

๑๔. มีการเปลี่ยนแปลง ระบบการผลิตจากเดิมไปสู่ยุคของประเทศที่มีการผลิต โดยการใช้นวัตกรรม เพื่อให้ประเทศไทยมีรายได้สูงจากเดิม “ทำมาก ได้น้อย เป็น ทำน้อย ได้มาก”

๑๕. การบริหารจัดการ ทั้งนี้ในการดำเนินการใช้หลักการ 9M นอกเหนือจากหลักการ บริหารเดิม 4M

๑๖. ภาวะความเป็นผู้นำที่มีวิสัยทัศน์ เข้าใจยุทธศาสตร์ชาติ ระยะ ๒๐ ปี แผนพัฒนาเศรษฐกิจ ฉบับที่ ๒๐ และนโยบาย Thailand 4.0

๑๗. ความสนใจต่อสิ่งใหม่ ๆ เป็นพื้นฐานของแนวความคิด ที่ตอบสนองต่อนวัตกรรม และเทคโนโลยีใหม่ ๆ ซึ่งจะส่งผลต่อ ความคิดสร้างสรรค์ อันนำไปสู่ การทดลอง เพื่อให้ได้นวัตกรรมใหม่ ๆ สิ่งใหม่ ๆ

๑๘. การสร้างความเชื่อมั่นต่อกำลังพล ในสภาพปัจจัยแวดล้อมต่างๆ ทั้งภายใน และภายนอก ให้มีความยึดมั่นต่อนโยบายและเป้าหมายของหน่วยอย่างเคร่งครัด

๑๙. การทำงานเป็นทีม มีความสำคัญ จึงต้องเน้นที่การทำงาน โดยใช้เกณฑ์กำหนด ความสำเร็จและล้มเหลวในรูปแบบของทีม เมื่อทีมงานมีความเข้มแข็ง

๒๐. ด้านบุคลากร หน่วยบัญชาการทหารพัฒนาที่บุคลากรที่มีความรู้ ความเข้าใจ ในการปฏิบัติหน้าที่ตามภารกิจได้อย่างมีประสิทธิภาพ

๒๑. ด้านการฝึกอบรม หน่วยบัญชาการทหารพัฒนา มีหลักสูตรการฝึกอบรมเพื่อพัฒนา บุคลากรให้มีความรู้ความสามารถตามห้วงระยะเวลาที่เหมาะสม

๒๒. ด้านยุทธโศปกรณ์ หน่วยบัญชาการทหารพัฒนา มีเครื่องมือที่มีประสิทธิภาพ และทันสมัย ตลอดจนมีการพัฒนายุทธโศปกรณ์อย่างต่อเนื่อง

๒๓. ด้านงบประมาณ หน่วยบัญชาการทหารพัฒนา ได้รับความไว้วางใจอย่างสูงจากรัฐบาล ในการสนับสนุนงบประมาณประจำปีอย่างสม่ำเสมอ

๒๔. ด้านระบบการบริหารจัดการภายในองค์กร หน่วยบัญชาการทหารพัฒนา มีการบริหารจัดการภายในองค์กรอย่างเป็นระบบส่งผลให้การปฏิบัติงานมีประสิทธิภาพ

๒๕. ด้านนโยบายและแผน หน่วยบัญชาการทหารพัฒนา มีการกำหนดแนวทางในการ ปฏิบัติภารกิจที่สอดคล้องกับแผนแม่บทในการพัฒนาประเทศ

๒๖. ด้านการบริหารจัดการองค์ความรู้ หน่วยบัญชาการทหารพัฒนา ได้มีการฝึกอบรม ที่สำคัญร่วมกับหน่วยงานภายนอก ร่วมปฏิบัติภารกิจสำคัญในระดับประเทศหรือนานาชาติ โดยนำบทเรียนที่ได้จากการปฏิบัติภารกิจมาปรับปรุงองค์ความรู้ขององค์กร และถ่ายทอดแก่บุคลากร ภายในองค์กร

๒๗. ด้านการตรวจสอบภายในหน่วยบัญชาการทหารพัฒนา มีกระบวนการตรวจสอบ ภายในที่เข้มแข็งในทุกขั้นตอนสำคัญตั้งแต่ระดับหน่วยจนถึงระดับนโยบาย

๒๘. การขับเคลื่อนเศรษฐกิจด้วย New Engines of Growth โดยการส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์นวัตกรรม วิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี ต้องเริ่มต้นจากตัวคน และขยายต่อไปสู่สังคม ชุมชน และระดับประเทศ

๒๙. เพื่อให้เกิดการแข่งขันได้ ชุมชนและชาวบ้าน ต้องตระหนักถึงความสำคัญให้ได้ ต้องส่งเสริมให้ “เข้าใจ เข้าถึง พัฒนา” โดยนำไปสู่ Thailand 4.0 ด้วย Creativity และ Innovative เป็น Smart Thailand

ข้อเสนอแนะ

หน่วยบัญชาการทหารพัฒนา ต้องคำนึง การเปลี่ยนผ่านทั้งระบบใน ๔ องค์ประกอบที่สำคัญ คือ ๑. เปลี่ยนจากการเกษตรแบบดั้งเดิมไปสู่การเกษตรสมัยใหม่ที่เน้นการบริหารจัดการและเทคโนโลยี ๒. เปลี่ยนจาก SMEs ที่รัฐต้องให้ความช่วยเหลืออยู่ตลอดเวลาไปสู่การเป็น Startups ที่มีศักยภาพสูง ๓. เปลี่ยนจาก Traditional Services ซึ่งมีการสร้างมูลค่าค่อนข้างต่ำ ไปสู่ High Value Services และ ๔. เปลี่ยนจากแรงงานทักษะต่ำไปสู่แรงงานที่มีความรู้ ความเชี่ยวชาญและทักษะสูง

ภารกิจของ หน่วยบัญชาการทหารพัฒนา ล้วนสนับสนุนการพัฒนาประเทศในระดับเศรษฐกิจฐานราก โดยเฉพาะอย่างยิ่ง “การยกระดับและพัฒนาคุณภาพชีวิตด้วยการส่งเสริมอาชีพให้กับประชาชน” เพื่อเข้าสู่ยุคไทยแลนด์ ๔.๐ อย่างแท้จริง หน่วยบัญชาการทหารพัฒนา สามารถพัฒนาได้จนถึงขั้นการเป็นผู้ประกอบการ Smart Farmer, SMEs Startups และแรงงานที่มีความรู้ มีทักษะสูงแล้ว ผลการดำเนินงานของ นทพ. ก็ย่อมจะสร้าง “ความมั่นคง มั่งคั่ง และยั่งยืน” ด้วยการสร้าง “ความเข้มแข็งจากภายใน” ขับเคลื่อนตามแนวคิด “ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง” ด้วยวิธีการพัฒนาตามแนวพระราชดำริ ๗ ข้อ โดยผ่าน “กลไกพระราชวัง” ต้องมีการพัฒนาหน่วยระดับฝ่าย/แผนกให้เป็น Digital Office การสนับสนุนให้มีการวิจัยและพัฒนา นอกจากด้านเทคโนโลยีแล้ว ด้านองค์ความรู้ต่าง ๆ ก็ควรที่จะนำมาวิจัย พัฒนาให้ทันสมัยและก่อให้เกิดประโยชน์ รวมทั้ง มีการจัดเก็บองค์ความรู้ต่าง ๆ ทั้งหมดให้เป็นระเบียบ หน่วยมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานเพื่อพัฒนาประเทศ ได้แก่ ในกลุ่มอาหาร เกษตร และเทคโนโลยีชีวภาพ (Food, Agriculture & Bio-Tech) และในกลุ่มอุตสาหกรรมสร้างสรรค์ วัฒนธรรม และบริการที่มีมูลค่าสูง (Creative, Culture & High Value Services) เน้นเรื่องของโครงสร้างการจัดของหน่วยงานที่จะต้องมีการจัดตั้ง แผนก/กองที่ทำหน้าที่ในการกำหนดหน้าที่ในการกำหนดนโยบาย ๔.๐ ในระดับกอง เพื่อเป็นพื้นฐานของการปรับเปลี่ยนองค์กรไปสู่ความเป็นมาตรฐานสากล

ข้อเสนอแนะสำหรับการศึกษารั้งต่อไป

๑. ในการศึกษาครั้งนี้เป็นเพียงกลุ่มบุคลากรในระดับผู้บริหารหน่วยบัญชาการทหารพัฒนาเท่านั้น ควรเพิ่มกลุ่มประชากรเป็นระดับภูมิภาค (สำนักงานภาค) หรือระดับกรม (ทุกส่วนฝ่ายในหน่วยบัญชาการทหารพัฒนา) และขยายไปสู่ระดับกองบัญชาการกองทัพไทยต่อไป เป็นการพัฒนากำลังพลในมิติที่หลากหลายและใหญ่ขึ้น

๒. หากนางานวิจัยนี้ไปใช้ในโครงการฝึกอบรมให้กับกำลังพล ให้มีความรู้ความเข้าใจควรมีการประเมินสมรรถนะของกำลังพลหลังจากการฝึกอบรม เพื่อให้มุ่งไปสู่ประเทศไทย ๔.๐ อย่างสมบูรณ์

บรรณานุกรม

ภาษาไทย

หนังสือ

ก.พ., สำนักงาน. มหาดไทย ประเทศไทยในบริบทไทยแลนด์ ๔.๐ ภายใต้รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย. กรุงเทพฯ, ๒๕๖๐.

เกษม เมฆินทรีย์. ยุทธศาสตร์และการปฏิรูปสู่การเป็นไทยแลนด์ ๔.๐. กรุงเทพฯ : กระทรวงศึกษาธิการ, ๒๕๕๙.

พนัส หันนาคินทร์. ประสบการณ์ในการบริหารงานบุคคล. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๖๐.

วารสารและหนังสือพิมพ์

พรชัย เจดามาน และคณะ. “การพัฒนาการศึกษาภายใต้กรอบประเทศไทย ๔.๐ สู่ศตวรรษที่ ๒๑” ยุทธศาสตร์การพัฒนาเพื่อการบริหารจัดการสู่การเปลี่ยนผ่านศตวรรษที่ ๒๑ : ไทยแลนด์ ๔.๐. (๒), กรกฎาคม ๒๕๕๙.

เอกสารไม่ตีพิมพ์

กองบริหารงานวิจัยและประกันคุณภาพการศึกษา. “พิมพ์เขียวและแผนปฏิบัติการขับเคลื่อน Thailand ๔.๐”. ออนไลน์. เข้าถึงได้จาก : <http://www.libarts.up.ac.th/v2/img/Thailand-4.0.pdf>, ๒๕๖๐.

คณะกรรมการข้าราชการพลเรือน, สำนักงาน. “แนวทางพัฒนาทักษะด้านดิจิทัลของข้าราชการและบุคลากรภาครัฐ เพื่อการปรับเปลี่ยนเป็นรัฐบาลดิจิทัล”. ออนไลน์. เข้าถึงได้จาก : <http://www.ocsc.go.th/sites/default/files/attachment/page>, ๒๕๖๐.

คณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, สำนักงาน. “แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่สิบสอง พ.ศ. ๒๕๖๐ – ๒๕๖๔”. ออนไลน์. เข้าถึงได้จาก : http://www.nesdb.go.th/ewt_dl_link.php?nid=6422, ๒๕๖๐.

คณะกรรมการพัฒนาระบบข้าราชการ, สำนักงาน. “แผนยุทธศาสตร์การพัฒนาระบบราชการไทย พ.ศ.๒๕๕๖-๒๕๖๑”. ออนไลน์. เข้าถึงได้จาก : <https://www.wopdc.go.th/lite/content0801>, ๒๕๕๖.

ธนิต โสรัตน์. “การเตรียมพร้อมทรัพยากรมนุษย์ภายใต้ไทยแลนด์ ๔.๐”. ออนไลน์. เข้าถึงได้จาก : www.tanitsorat.com/file/การเตรียมพร้อมทรัพยากรมนุษย์ภายใต้ไทยแลนด์ 4.0 20.1.17.docx, ๒๕๖๐.

- ประยุทธ์ จันทร์โอชา, พล.อ.. “บทบาทของมหาวิทยาลัยต่อไทยแลนด์ ๔.๐”. ออนไลน์. เข้าถึงได้จาก : <http://www.youtub.com>, ๒๕๖๐.
- “ยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี”. ออนไลน์. เข้าถึงได้จาก : [http://www.nesdb.go.th/download/document\(พ.ศ. 2560%20-%202579\).pdf](http://www.nesdb.go.th/download/document(พ.ศ.2560%20-%202579).pdf), ๒๕๖๐.
- สุดปฐพี เวียงสี. “รู้จักประเทศไทย ๔.๐ โมเดลการพัฒนาเศรษฐกิจใหม่”. ออนไลน์. เข้าถึงได้จาก : <https://www.gotoknow.org/posts/612666>, ๒๕๕๙.
- สุวิทย์ เมษินทรีย์, “แนวคิดเกี่ยวกับประเทศไทย ๔.๐”. ออนไลน์. เข้าถึงได้จาก : <https://www.th-th.facebook.com/drsuvitpage/posts/1426760647630661>, ๒๕๕๘.
- หน่วยบัญชาการทหารพัฒนา. “ประวัติความเป็นมา หน่วยบัญชาการทหารพัฒนา กองบัญชาการกองทัพไทย”. ออนไลน์. เข้าถึงได้จาก : <http://afdc-ict.rtarf.mi.th/afdcintra/index1.html>, ๒๕๖๐.

ภาคผนวก

ผลการสัมภาษณ์

ผู้ตอบสัมภาษณ์ พล.ต.ธวัชชัย ดะนุติษฐ์

ตอนที่ ๑ ข้อมูลข้อคิดเห็นปัจจัยที่นำไปสู่ความสำเร็จของหน่วยบัญชาการทหารพัฒนาในการสนับสนุนการพัฒนาประเทศในยุคไทยแลนด์ ๔.๐

๑. ท่านคิดว่าปัจจัยที่นำหน่วยบัญชาการทหารพัฒนาไปสู่ความสำเร็จในการสนับสนุนการพัฒนาประเทศในยุคไทยแลนด์ ๔.๐ ได้แก่อะไรบ้าง

๑. งบประมาณ
๒. กำลังพล
๓. เครื่องมือ ยุทโธปกรณ์
๔. การบริหารงาน

ตอนที่ ๒ ข้อมูล ข้อคิดเห็นแนวทางการพัฒนากำลังพลและระบบงานของหน่วยบัญชาการทหารพัฒนาในการสนับสนุนประเทศในยุคไทยแลนด์ ๔.๐

๑. ท่านคิดว่า หน่วยบัญชาการทหารพัฒนา มีการพัฒนาในด้านกำลังพลอย่างไร ให้สนับสนุนต่อการพัฒนาของประเทศในยุคไทยแลนด์ ๔.๐

๑. ปรับเปลี่ยนวัฒนธรรมการทำงาน โดยสร้างจิตสำนึกและความรับผิดชอบในการปฏิบัติหน้าที่มุ่งเน้นความซื่อสัตย์สุจริต และประโยชน์ส่วนรวม

๒. ปลูกฝังการทำงานโดยยึดหลักธรรมาภิบาล เพื่อประโยชน์สุขของประชาชน

๓. ทำให้กำลังพลมีความผูกพันต่อการปฏิบัติงานได้เหมาะสมกับบทบาทของตน

๒. ท่านคิดว่า หน่วยบัญชาการทหารพัฒนาควรมีการพัฒนา ในด้านเครื่องมือ เครื่องจักร และยุทโธปกรณ์อย่างไร ให้มีสนับสนุนต่อการพัฒนาของประเทศในยุคไทยแลนด์ ๔.๐

๑. จัดหาเครื่องมือ เครื่องจักร และยุทโธปกรณ์ที่มีขีดสมรรถนะสูง และทันสมัย ให้เหมาะสมเพียงพอกับภารกิจ ลักษณะงานและสภาพพื้นที่ เพื่อตอบสนองกับการเปลี่ยนแปลงในสถานการณ์ต่าง ๆ ได้อย่างทันเวลา

๒. จัดหาอะไหล่ของเครื่องมือ เครื่องจักรและยุทโธปกรณ์ ให้ตรงกับความต้องการใช้งานอย่างเพียงพอและมีคุณภาพ สามารถตอบสนองการซ่อมบำรุงได้ทันที

๓. ท่านคิดว่า หน่วยบัญชาการทหารพัฒนา ควรมีการพัฒนาในด้านการบริหารงานอย่างไร ให้สนับสนุนต่อการพัฒนาของประเทศในยุคไทยแลนด์ ๔.๐

๑. การบริหารงานในรูปแบบประชารัฐ ยกระดับการทำงานจากการประสานงานกัน หรือทำงานด้วยกันไปสู่การร่วมมือกันระหว่างภาครัฐและภาคส่วนอื่นๆ

๒. การสร้างนวัตกรรม คิดค้นและหาวิธีการ ศึกษาเรื่องใหม่ ๆ ให้ตอบสนองความต้องการของประชาชนได้อย่างมีคุณภาพ โดยให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมเพื่อสร้างความเข้าใจ และการเข้าถึงความรู้สึกร่วมกัน

๓. การปรับเข้าสู่ความเป็นดิจิทัล การจัดเก็บและประมวลผลข้อมูลผ่านระบบคลาวด์ อุปกรณ์สมาร์ทโฟนและเครื่องมือที่ใช้ในการทำงานร่วมกัน เพื่ออำนวยความสะดวกให้กับ การดำเนินการสามารถตอบสนองความต้องการของประชาชนได้ ในทุกเวลา ทุกสถานที่ ทุกอุปกรณ์ และทุกช่องทางได้อย่างมั่นคง ปลอดภัยและประหยัด

๔. ทำงานในเชิงรุกและมองไปข้างหน้า มุ่งเน้นแก้ไขปัญหาในประชาชน

ผู้ตอบสัมภาษณ์ พล.ต.อนุชา ยันตรปรกรณ์

ตอนที่ ๑ ข้อมูลข้อคิดเห็นปัจจัยที่นำไปสู่ความสำเร็จของหน่วยบัญชาการทหารพัฒนา ในการสนับสนุนการพัฒนาประเทศไทยในยุคไทยแลนด์ ๔.๐

๑. ท่านคิดว่าปัจจัยที่นำหน่วยบัญชาการทหารพัฒนาไปสู่ความสำเร็จในการสนับสนุนการพัฒนาประเทศไทยในยุคไทยแลนด์ ๔.๐ ได้แก่อะไรบ้าง

๑. ความมุ่งมั่น ท่วมเท และเสียสละ ของหน่วยงานด้านความมั่นคงและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ในการขับเคลื่อนประเทศไทย เพื่อให้พี่น้องประชาชนมีความมั่นคง ปลอดภัย และมีความสุข ตลอดจนเป็นการสนับสนุนทางอ้อมให้แก่หน่วยงานอื่น ๆ สามารถขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศไทย โดยเฉพาะด้านเศรษฐกิจ ให้ดำเนินการพัฒนาไปได้อย่างต่อเนื่อง โดยมีเป้าหมายร่วมกันคือ “การพัฒนาสู่ความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน” สำหรับปัจจัยข้อนี้เป็นเรื่องของการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ในเรื่องของจิตใจ การมีจิตวิญญาณ อุทิศการณ์ และการปรับเปลี่ยนชุดความคิด (Mindset) ของนักพัฒนา

๒. การวิเคราะห์สภาพปัญหาที่ถูกต้อง ตรงประเด็น และชัดเจน ด้วยการศึกษาค้นคว้าและจัดทำฐานข้อมูล เพื่อวิเคราะห์สภาพปัญหาในพื้นที่เป้าหมายและความต้องการที่แท้จริงของประชาชนซึ่งเป็นการกำหนดเป้าหมายที่ชัดเจน เพื่อประโยชน์ในการวางแผนบริหารจัดการแก้ไขปัญหาพัฒนาและเป็นข้อมูลประกอบการตัดสินใจของผู้บังคับบัญชา

๓. การกำหนดแนวทางการดำเนินการแก้ไขปัญหา/พัฒนา ในแต่ละประเด็นที่ชัดเจนสอดคล้องกับสภาพแวดล้อมในพื้นที่ เน้นการแก้ปัญหาด้วยข้อมูล

๔. ยึดหลักวิธีการพัฒนาที่มีประสิทธิภาพ ตามแนวพระราชดำริในการพัฒนาการเกษตร ดังนี้

๔.๑ ศึกษาพื้นที่เดิมของสังคม : เพื่อจะได้กำหนดแนวทางการพัฒนาได้เหมาะสมกับสภาพแวดล้อมทางสังคมและวัฒนธรรมชุมชน

๔.๒ ศึกษาข้อมูลของพื้นที่ : เพื่อสำรวจหาปัจจัยพื้นฐานที่จะกำหนดแนวทางการพัฒนาด้านต่าง ๆ

๔.๓ ใช้หลักวิชาการ : ตั้งแต่ขั้นตอนการสำรวจข้อมูลพื้นที่ การวางแผนการปฏิบัติการตรวจสอบ และการประสานวิชาการแขนงต่าง ๆ ให้กลมกลืนเกื้อกูลกัน

๔.๔ กระทำอย่างค่อยเป็นค่อยไปเป็นขั้นตอน : การวางแผนงานต้องคำนึงถึงความพร้อมของชุมชน

๔.๕ ใช้เทคโนโลยีที่เหมาะสม : เลือกใช้เทคโนโลยีที่คุ้มค่าและง่าย ประชาชนทั่วไปสามารถใช้ได้

๔.๖ รวมกลุ่มประชาชน : การรวมกลุ่มในรูปแบบของสหกรณ์ เพื่อแก้ปัญหาชุมชนร่วมกัน

๔.๗ วางระบบการทำงานที่มีลักษณะเป็นบูรณาการ : หน่วยงานต่าง ๆ ทำงานประสานกันภายใต้แผนงานเดียวกัน

๕. การสร้างความร่วมมือจากทุกภาคส่วนตามนโยบายประชารัฐในการพัฒนาประเทศ และช่วยเหลือประชาชน ตามกรอบนโยบาย “ประชารัฐ” และแนวทางพัฒนาเศรษฐกิจ “ไทยแลนด์ ๔.๐” ส่งผลให้เกิดงานและโครงการต่าง ๆ ที่สำคัญ ได้แก่ สนับสนุนการพัฒนาประเทศไทยและช่วยเหลือ

ประชาชนอย่างมีส่วนร่วม สนับสนุนรัฐบาลในการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำให้เป็นเอกภาพในทุกมิติ พัฒนาขีดความสามารถด้านการให้ความช่วยเหลือด้านมนุษยธรรมและการบรรเทาภัยพิบัติ โดยให้ความสำคัญกับการเสริมสร้างศูนย์ฝึกบรรเทาสาธารณภัยให้มีมาตรฐานสากล

๖. การสนับสนุน ช่วยเหลือ กำกับดูแลจากส่วนกลางอย่างต่อเนื่องและเพียงพอ

ตอนที่ ๒ ข้อมูล ข้อคิดเห็นแนวทางการพัฒนากำลังพลและระบบงานของหน่วยบัญชาการทหารพัฒนาในการสนับสนุนประเทศในยุคไทยแลนด์ ๔.๐

๑. ท่านคิดว่า หน่วยบัญชาการทหารพัฒนา มีการพัฒนาในด้านกำลังพลอย่างไร ให้สนับสนุนต่อการพัฒนาของประเทศในยุคไทยแลนด์ ๔.๐

การที่จะพัฒนากำลังพล เพื่อให้ นทพ. สามารถให้การสนับสนุนต่อการพัฒนาประเทศในยุคไทยแลนด์ ๔.๐ ได้นั้น โจทย์ใหญ่ คือ ทำอย่างไรให้การบริหารราชการเกิดธรรมาภิบาล ประชาชนมีความสุขจากการได้รับบริการจากภาครัฐ โดยมีการนำนวัตกรรมและเทคโนโลยีมาใช้ในการบริการประชาชน ก่อนอื่นต้องให้กำลังพลมีความรู้ความเข้าใจพื้นฐานเกี่ยวกับโมเดลไทยแลนด์ ๔.๐ และระบบราชการในบริบทไทยแลนด์ ๔.๐ เสียก่อน เพื่อเป็นการเตรียมความพร้อมเบื้องต้นให้สามารถตอบสนองนโยบายรัฐบาลในฐานะผู้ปฏิบัติได้อย่างมีประสิทธิภาพ ตามมาด้วยการฝึกอบรมความรู้และทักษะด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ และนวัตกรรมใหม่ ๆ ให้ข้าราชการยุคใหม่ไม่ปฏิเสธเทคโนโลยี ทำงานบนพื้นฐานข้อมูล มีการจัดเก็บข้อมูลที่เป็นระบบและมีระบบฐานข้อมูล (Databases) ให้ผู้บังคับบัญชาตกลงใจได้อย่างเหมาะสมและสุดท้าย คือ การปรับทัศนคติและพฤติกรรมในการทำงานเสียใหม่ โดยการสร้างจิตสำนึกและความรับผิดชอบในการปฏิบัติหน้าที่ มุ่งเน้นความซื่อสัตย์สุจริตและประโยชน์ส่วนรวม ปรับเปลี่ยน mindset ด้วยการจัดอบรมเพิ่มทักษะสมรรถนะที่จำเป็น และบริหารการเปลี่ยนแปลงด้วย ๕ ปัจจัยหลัก ประกอบด้วย วิสัยทัศน์ ทักษะแรงจูงใจ ทรัพยากร และแผนปฏิบัติการ รวมทั้งคิดเสมอว่าทำไปแล้วประชาชนได้ประโยชน์อะไร และจะทำอย่างไรให้ได้ประโยชน์ตามที่ตั้งเป้าหมายไว้

กล่าวโดยสรุป คือ ให้ความสำคัญกับการพัฒนาขีดความสามารถกำลังพลในหน่วยทุกระดับเพื่อเพิ่มพูนความรู้และทักษะให้กับกำลังพลทุกนายมีความสามารถเพิ่มขึ้น รวมทั้ง ขับเคลื่อนการดำเนินงานหลักสูตรนายทหารนักพัฒนา ทั้งด้านงานช่าง และการพัฒนาคุณภาพชีวิตในชนบทให้สอดคล้องกับบริบทการพัฒนาและเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติ ในประเด็นการลดความเหลื่อมล้ำ เพื่อให้การยกระดับรายได้ช่วยเสริมและสนับสนุนการแก้ปัญหาความมั่นคงในระดับพื้นที่

๒. ท่านคิดว่า หน่วยบัญชาการทหารพัฒนาควรมีการพัฒนา ในด้านเครื่องมือเครื่องจักร และยุทธโธปกรณ์อย่างไร ให้มีสนับสนุนต่อการพัฒนาของประเทศในยุคไทยแลนด์ ๔.๐

นทพ. ได้กำหนดเป้าหมายและโครงการที่สอดคล้องกับทิศทางและแนวทางการจัดทำแผนพัฒนาขีดความสามารถ บก.ทท. ๒๐ ปี ได้แก่ โครงการเพิ่มขีดความสามารถยุทธโธปกรณ์สายช่าง โครงการเพิ่มศักยภาพในการช่วยเหลือผู้ประสบภัย โครงการจัดตั้งศูนย์ฝึกบรรเทาภัยพิบัติ กองทัพไทย โครงการเพิ่มศักยภาพในการขุดเจาะบ่อน้ำบาดาล และโครงการพัฒนาขีดความสามารถด้านการเกษตรและปศุสัตว์ โดยกิจกรรมย่อยของการดำเนินงานในโครงการเหล่านี้ ได้แก่

๑. การควบคุมบังคับบัญชาผ่านระบบ C4I

๒. ระบบฐานข้อมูล (Database) เพื่อให้ผู้บังคับบัญชาตกลงใจเหมาะสมทั้งการบริหารจัดการภายใน หน่วย (ด้านกำลังพล ด้านยุทธโศปกรณ์ และด้านงบประมาณ) และการบริหารจัดการพื้นที่ โยจัดตั้งคณะทำงานระดับมั่นคงขององค์กร (Think Tank) เพื่อทำการเชื่อมโยง Big Data จากภายนอก หรือหน่วยงานหลักของรัฐบาล มาประยุกต์ใช้กับการวางแผนงานและแก้ไขปัญหาของหน่วยบัญชาการทหารพัฒนา และ

๓. ระบบโครงข่าย Big Data สำหรับผู้บังคับบัญชาเพื่อประกอบการตัดสินใจในการบริหารจัดการหน่วย และการบริหารจัดการพื้นที่ ทั้งนี้เพื่อให้การบริหารงบประมาณ เกิดความคุ้มค่า และเกิดประโยชน์ต่อประชาชนอย่างแท้จริง

๓. ท่านคิดว่า หน่วยบัญชาการทหารพัฒนา ควรมีการพัฒนาในด้านการบริหารงานอย่างไร ให้สนับสนุนต่อการพัฒนาของประเทศในยุคไทยแลนด์ ๔.๐

ให้นำ PMQA 4.0 มาเป็นเครื่องมือในการบริหารของหน่วยบัญชาการทหารพัฒนา ในเชิงบูรณาการเพื่อเชื่อมโยงยุทธศาสตร์ นทพ. กับเป้าหมายและทิศทางการพัฒนาของประเทศ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อยกระดับ นทพ.สู่ระบบราชการ ๔.๐ ทั้งนี้เนื่องจากการปฏิบัติระบบราชการเพื่อรองรับไทยแลนด์ ๔.๐ ภาครับหรือระบบราชการจะต้องทำงานโดยยึดหลัก “ธรรมาภิบาลเพื่อประโยชน์สุขของประชาชน” ดังนั้น จึงต้องมีการวางระบบและวิธีการทำงานใหม่ การปรับเปลี่ยนวัฒนธรรมการทำงานใหม่ และการจัดระเบียบโครงสร้างใหม่ เพื่อให้บรรลุเป้าหมายระบบราชการ ๔.๐ นั่นคือ ภาครัฐที่เปิดกว้างและเชื่อมโยงกัน ภาครัฐที่ยึดประชาชนเป็นศูนย์กลาง และภาครัฐที่มีขีดสมรรถนะสูงและทันสมัย

PMQA 4.0 ประเมินโดยยึดเป้าหมายระบบราชการ ๔.๐ เป็นตัวตั้งต้น โดย กพร. นทพ. ต้องเข้าใจความท้าทายทั้งของ นทพ. และของประเทศ เพื่อตั้งเป้าหมายยุทธศาสตร์ที่ท้าทายและเชื่อมโยงสู่การพัฒนาประเทศ ด้วยการยึดปัจจัยความสำเร็จ ๓ ประการของระบบราชการ ๔.๐ ในการขับเคลื่อน ซึ่งได้แก่การสานพลังระหว่าง นทพ. และภาคส่วนอื่น ๆ การสร้างนวัตกรรม และการปรับเข้าสู่ความเป็นดิจิทัล Focus PMQA ๓ กลุ่มงาน คือ กลุ่มการนำองค์กร (หมวด ๑ การนำองค์กร, หมวด ๒ การวางแผนเชิงยุทธศาสตร์, หมวด ๓ การให้ความสำคัญกับผู้รับบริการและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย) กลุ่มปฏิบัติการ (หมวด ๕ การมุ่งเน้นทรัพยากรบุคคล, หมวด ๖ การจัดการกระบวนการ) และกลุ่มพื้นฐานของระบบ (หมวด ๔ การวัด การวิเคราะห์ และการจัดการความรู้) เพื่อให้เกิดผลลัพธ์การดำเนินงานที่มุ่งประโยชน์ต่อประชาชน (หมวด ๗ ผลลัพธ์การดำเนินการ)

๔. ข้อคิดเห็นเพิ่มเติมในด้านอื่น นอกเหนือจาก ด้านกำลังพล ด้านเครื่องมือเครื่องจักรกลและยุทธโศปกรณ์และด้านการบริหารงาน

ตามที่รัฐบาลมีนโยบายในการนำโมเดลไทยแลนด์ ๔.๐ มาใช้ในการพัฒนาประเทศ ภาพที่รัฐบาลต้องการมองเห็น คือ “เศรษฐกิจที่ขับเคลื่อนด้วยนวัตกรรม” และจากบริบทพื้นที่เป้าหมาย/กลุ่มเป้าหมายทั้ง ๓ กลุ่มของ นทพ. ได้แก่ กลุ่มเกษตรกร กลุ่มผู้มีรายได้น้อย และกลุ่มผู้สูงอายุ นั้น หมายถึง นทพ. ต้องคำนึงการเปลี่ยนผ่านทั้งระบบใน ๔ องค์ประกอบที่สำคัญ คือ

๑. เปลี่ยนจากการเกษตรแบบดั้งเดิมไปสู่เกษตรสมัยใหม่ที่เน้นการบริหารจัดการและเทคโนโลยี
๒. เปลี่ยนจาก SMEs ที่รัฐต้องให้ความช่วยเหลืออยู่ตลอดเวลาไปสู่การเป็น Startups ที่มีศักยภาพสูง

๓. เปลี่ยนจาก Traditional Services ซึ่งมีการสร้างมูลค่าค่อนข้างต่ำ ไปสู่ High Value Services และ ๔. เปลี่ยนจากแรงงานทักษะต่ำไปสู่แรงงานที่มีความรู้ ความเชี่ยวชาญ และทักษะสูง โดยกิจกรรมที่ นทพ. ต้องดำเนินการเพื่อให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนผ่านดังกล่าว คือ การสร้างรูปแบบห่วงโซ่คุณค่า (Value Chain) ในระดับต้นน้ำ กลางน้ำ ปลายน้ำ และบูรณาการความร่วมมือในงานพัฒนาและช่วยเหลือประชาชนด้วยระบบการประชารัฐ : เริ่มต้นจาก นทพ. เป็นผู้นำพาความร่วมมือจากภาคส่วนต่าง ๆ ได้แก่ ภาครัฐ ภาคเอกชน ภาคการศึกษา และภาคการเงิน การธนาคาร เพื่อบูรณาการการทำงานร่วมกันอย่างเป็นระบบและครบวงจร รวมทั้งการสร้างแผน และกลไกการดำเนินงานที่ชัดเจนร่วมกันตามศักยภาพของ แต่ละภาคส่วน นั่นคือ การนำกระบวนการประชารัฐมาประยุกต์ใช้ในการส่งเสริมและพัฒนาโครงการให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น สามารถช่วยยกระดับให้เกษตรกรมีรายได้ที่มั่นคงและสร้างความมั่งคั่งให้เกษตรกรอย่างยั่งยืนได้ ทั้งนี้เพื่อเป็นการสนับสนุนการพัฒนาประเทศไทยแลนด์ ๔.๐ อย่างแท้จริง

ถึงแม้ว่า ประเทศไทยต้องก้าวข้าม “กับดักของประเทศรายได้ปานกลาง” ไปให้ได้ แต่เราก็ต้องไม่ลืมแนวพระราชดำริของในหลวงรัชกาลที่ ๙ ที่สำคัญประการหนึ่ง คือ “สร้างความแข็งแกร่งในชุมชน” ด้วยการสร้างโครงสร้างพื้นฐานที่จำเป็นต่อการผลิต อันจะเป็นรากฐานนำไปสู่การพึ่งตนเองได้ในระยะยาว โครงสร้างพื้นฐานที่สำคัญ คือ แหล่งน้ำ เพราะเป็นปัจจัยที่สำคัญที่จะทำให้เกษตรกรส่วนใหญ่ที่ต้องพึ่งพาอาศัยน้ำฝน เพื่อให้โอกาสที่จะผลิตผลได้ตลอดปีซึ่งเป็นเงื่อนไขปัจจัยสำคัญยิ่งที่จะให้ชุมชนพึ่งตนเอง ได้ในเรื่องอาหารได้ระดับหนึ่ง และเมื่อชุมชนแข็งแรงพร้อมดีแล้ว ก็อาจจะมีการสร้างโครงสร้างพื้นฐานอื่น ๆ ที่จำเป็นต่อการยกระดับรายได้ของชุมชน เช่นเส้นทางคมนาคม ฯลฯ ซึ่งการพัฒนาในลักษณะที่เป็นการมุ่งเตรียมชุมชนให้พร้อมต่อการติดต่อสัมพันธ์กับโลกภายนอกอย่างเป็นขั้นตอนนี้ ทรงเรียกว่า “การระเบิดจากข้างใน” ซึ่งเรื่องนี้พระองค์ทรงอธิบายว่า “...การพัฒนาประเทศจำเป็นต้องทำตามลำดับขั้นตอน ต้องสร้างพื้นฐาน คือ การพอมิพอกิน พอใช้ ของประชาชนส่วนใหญ่เป็นเบื้องต้นก่อนโดยใช้วิธีการและอุปกรณ์ที่ประหยัด แต่ถูกต้องตามหลักวิชาการ แต่ถูกต้องตามหลักวิชาการ เมื่อได้พื้นฐานมั่นคงพร้อมพอควรและปฏิบัติแล้วจึงค่อยสร้างค่อยเสริมความเจริญและฐานะเศรษฐกิจขั้นที่สูงขึ้นโดยลำดับ...”

เมื่อก้าวมาถึงในจุดนี้แล้ว หันกลับมามองงานตามภารกิจของ นทพ. ไม่ว่าจะเป็นการก่อสร้างทาง การจัดหา น้ำกินน้ำใช้ การพัฒนาและช่วยเหลือประชาชน และโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ ล้วนสนับสนุนการพัฒนาประเทศในระดับเศรษฐกิจฐานรากด้วยกันทั้งสิ้น โดยเฉพาะอย่างยิ่ง “การยกระดับและพัฒนาคุณภาพชีวิตด้วยการส่งเสริมอาชีพให้กับประชาชน” ซึ่งจากนี้ไปจะเป็นงานที่ถือได้ว่าเข้ากับกระแสการพัฒนาของประเทศไทย เพื่อเข้าสู่ยุคไทยแลนด์ ๔.๐ อย่างแท้จริง เชื่อได้ว่าหากผู้บริหาร ผู้บังคับหน่วย และผู้ปฏิบัติงาน ของ นทพ. ให้ความสำคัญและดำเนินการจนเกิดผลสัมฤทธิ์อย่างเป็นรูปธรรม จนกระทั่งประชาชนในพื้นที่การพัฒนาของหน่วยบัญชาการทหารพัฒนาสามารถพัฒนาได้จนถึงขั้นการเป็นผู้ประกอบการ Smart Farmer, SMEs Startups และแรงงานที่มีความรู้มีทักษะสูงแล้ว ผลการดำเนินงานของหน่วยบัญชาการทหารพัฒนาก็ย่อมจะตอบโจทย์ในเรื่องการสร้าง “ความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน” ด้วยการสร้าง “ความเข้มแข็งจากภายใน” ขับเคลื่อนตามแนวคิด “ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง” ด้วยวิธีการพัฒนาตามแนวพระราชดำริ ๗ ข้อ โดยผ่าน “กลไกประชารัฐ”

ผู้ตอบสัมภาษณ์ พ.อ.ธีระยุทธ จินธิ์รัญ

ตอนที่ ๑ ข้อมูลข้อคิดเห็นปัจจัยที่นำไปสู่ความสำเร็จของหน่วยบัญชาการทหารพัฒนาในการสนับสนุนการพัฒนาประเทศในยุคไทยแลนด์ ๔.๐

๑. ท่านคิดว่าปัจจัยที่นำหน่วยบัญชาการทหารพัฒนาไปสู่ความสำเร็จในการสนับสนุนการพัฒนาประเทศในยุคไทยแลนด์ ๔.๐ ได้แก่อะไรบ้าง

๑. มีกำลังพลที่เพียงพอเพื่อรองรับภารกิจที่เพิ่มมากขึ้น (ปัจจุบันกำลังพลได้รับการบรรจุประมาณร้อยละ ๔๕-๕๐ ของอัตราเต็ม ซึ่งควรได้รับการบรรจุประมาณร้อยละ ๗๕-๘๕ ของอัตราเต็ม) กำลังพลมีความพร้อมทั้งร่างกาย จิตใจและความรู้ มีขีดความสามารถในการปฏิบัติงานได้ตามตำแหน่งและปฏิบัติงานในตำแหน่งที่สูงขึ้นอย่างน้อย ๑ ระดับ และมีกำลังพลที่เหมาะสมกับประเภทของงาน มีหลักเกณฑ์การปรับย้ายและแนวทางรับราชการที่ทำให้กำลังพลมีความเชื่อมั่น

๒. มียุทธโศปกรณ์ที่เพียงพอและทันสมัยสำหรับใช้ในการปฏิบัติงานด้านการสนับสนุนการพัฒนาประเทศ

๓. มีระบบควบคุมบังคับบัญชาที่ทันสมัย รวดเร็ว และครอบคลุมสามารถติดตามสถานการณ์ Real Time ได้

๔. ประชาชนได้รับทราบข้อเท็จจริงในกิจการทหารอย่างกว้างขวางและรวดเร็ว เกิดทัศนคติที่ดี เชื่อมมั่นและศรัทธาต่อ นทพ. และกองทัพไทย

๕. การดำเนินการด้านงบประมาณให้รวดเร็ว ประหยัด โปร่งใส คุ่มค่า ตรวจสอบได้ และให้มีการปรับปรุงและพัฒนาคุณภาพงานตรวจสอบภายในให้ได้มาตรฐานตามเกณฑ์การประกันคุณภาพงานตรวจสอบภายในภาครัฐ

ตอนที่ ๒ ข้อมูล ข้อคิดเห็นแนวทางการพัฒนากำลังพลและระบบงานของหน่วยบัญชาการทหารพัฒนาในการสนับสนุนประเทศในยุคไทยแลนด์ ๔.๐

๑. ท่านคิดว่า หน่วยบัญชาการทหารพัฒนามีการพัฒนาในด้านกำลังพลอย่างไรให้สนับสนุนต่อการพัฒนาของประเทศในยุคไทยแลนด์ ๔.๐

๑. ให้มีการพัฒนาระบบการจัดการความรู้ ระบบเครือข่ายคอมพิวเตอร์ ระบบสารสนเทศด้านการบริหารทรัพยากรบุคคล การทบทวนและการแก้ไขกฎระเบียบขั้นตอนต่าง ๆ ให้สามารถปฏิบัติได้อย่างรวดเร็ว ไม่ยุ่งยาก ซับซ้อน เช่น ระบบ OR Code การแลกเปลี่ยนนิ้วมือ และมีระบบฐานข้อมูลด้านกำลังพลขนาดใหญ่ (Big Data) เป็นต้น

๒. การพัฒนาความรู้ความสามารถทั้งหลักสูตรตามแนวทางรับราชการและหลักสูตรเพิ่มพูนความรู้อย่างต่อเนื่อง โดยเฉพาะหลักสูตรด้านการพัฒนาชุมชน, ด้านการเกษตรปศุสัตว์, ด้านการส่งเสริมกลุ่มอาชีพ, ด้านการช่าง และทักษะภาษาอังกฤษ เป็นต้น

๓. ควรสรรหาบุคลากรที่มีคุณวุฒิการศึกษา/มีความรู้ความสามารถด้านงานช่าง, ด้านการเกษตร, ด้านปศุสัตว์, ด้านคอมพิวเตอร์ อย่างมีประสิทธิภาพและเพียงพอต่อภารกิจที่เพิ่มขึ้นในปัจจุบัน

๒. ท่านคิดว่า หน่วยบัญชาการทหารพัฒนาควรมีการพัฒนา ในด้านเครื่องมือ เครื่องจักร และยุทธโปกรณ์อย่างไร ให้มีสนับสนุนต่อการพัฒนาของประเทศในยุคไทยแลนด์ ๔.๐

๑. นำระบบการควบคุมยุทธโปกรณ์ที่ทันสมัยมาใช้ เช่น Bar Code, ติดตั้งระบบ GPS ยานพาหนะและเครื่องจักรกลทุกคัน

๒. การเช่าเครื่องจักรกล สาย ข. ใช้ในการปฏิบัติงานทดแทนเครื่องจักรกลเดิมที่ชำรุด เสื่อมสภาพและล้าสมัย เพื่อลดความสิ้นเปลือง สป.๓ ลดเวลาและค่าใช้จ่ายในการ ปบ. และซ่อมบำรุง เช่น รถขุดตัก รถเกี่ย ระบาย. เทท้าย เป็นต้น เช่นเดียวกับวิธีการเช่ายานพาหนะ สาย ขส. ที่ใช้ในปัจจุบัน

๓. ท่านคิดว่า หน่วยบัญชาการทหารพัฒนา ควรมีการพัฒนาในด้านการบริหารงาน อย่างไร ให้มีสนับสนุนต่อการพัฒนาของประเทศในยุคไทยแลนด์ ๔.๐

๑. ระบบเครือข่ายคอมพิวเตอร์และสารสนเทศของ นทพ. ต้องสามารถเชื่อมโยงเครือข่ายกับระบบ C4I และระบบปฏิบัติการที่ใช้เครือข่ายเป็นศูนย์กลาง (NCO) ของ บก.ทพ. เพื่อให้การอำนวยความสะดวกและสั่งการเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

๒. เน้นการทบทวนหลังการปฏิบัติงานหรือการถอดบทเรียน (After Action Review : AAR) เพื่อปรับปรุงและแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ ให้เกิดการพัฒนาที่ดีขึ้น

๓. นำระบบการบริหารผลงานมาใช้อย่างเต็มรูปแบบในเชิงการพัฒนากำลังพล พร้อมกับปรับปรุงหลักเกณฑ์การเลื่อนตำแหน่ง การปรับย้าย แนวทางการรับราชการและการจัดสรร สิ่งจูงใจให้สอดคล้องกับระบบบริหารผลการปฏิบัติงาน

๔. ข้อคิดเห็นเพิ่มเติมในด้านอื่น นอกเหนือจาก ด้านกำลังพล ด้านเครื่องมือ เครื่องจักรกลและยุทธโปกรณ์และด้านการบริหารงาน

๑. พัฒนาหน่วยระดับฝ่าย/แผนกให้เป็น Digital Office

๒. ส่งเสริมการศึกษาวิจัยและพัฒนาการทหารให้สามารถให้ประโยชน์ได้จริง โดยบูรณาการความร่วมมือกับสถาบันการศึกษา หน่วยงานภาครัฐและเอกชน เพื่อสนับสนุน การสร้างนวัตกรรมใหม่ๆ

ผู้ตอบสัมภาษณ์ พ.อ.วรากร ยूनตระกูล

ตอนที่ ๑ ข้อมูลข้อคิดเห็นปัจจัยที่นำไปสู่ความสำเร็จของหน่วยบัญชาการทหารพัฒนา ในการสนับสนุนการพัฒนาประเทศในยุคไทยแลนด์ ๔.๐

๑. ท่านคิดว่าปัจจัยที่นำหน่วยบัญชาการทหารพัฒนาไปสู่ความสำเร็จในการสนับสนุนการพัฒนาประเทศในยุคไทยแลนด์ ๔.๐ ได้แก่อะไรบ้าง

๑. ด้านบุคลากร หน่วยบัญชาการทหารพัฒนาที่บุคลากรที่มีความรู้ ความเข้าใจ ในการปฏิบัติหน้าที่ตามภารกิจได้อย่างมีประสิทธิภาพ

๒. ด้านการฝึกอบรม หน่วยบัญชาการทหารพัฒนา มีหลักสูตรการฝึกอบรม เพื่อพัฒนาบุคลากรให้มีความรู้ความสามารถตามห้วงระยะเวลาที่เหมาะสม

๓. ด้านยุทธโศปกรณ์ หน่วยบัญชาการทหารพัฒนา มีเครื่องมือที่มีประสิทธิภาพ และทันสมัย ตลอดจนมีการพัฒนายุทธโศปกรณ์อย่างต่อเนื่อง เพื่อให้สามารถตอบสนองต่อการปฏิบัติการได้อย่างมีประสิทธิภาพ

๔. ด้านงบประมาณ หน่วยบัญชาการทหารพัฒนา ได้รับความไว้วางใจอย่างสูง จากรัฐบาลในการสนับสนุนงบประมาณประจำปีอย่างสม่ำเสมอและงบประมาณเพิ่มเติม เพื่อตอบสนองต่อการพัฒนาประเทศตามนโยบายเฉพาะด้านของรัฐบาลหรือในกรณีเร่งด่วน

๕. ด้านระบบการบริหารจัดการภายในองค์กร หน่วยบัญชาการทหารพัฒนา มีการบริหารจัดการภายในองค์กรอย่างเป็นระบบส่งผลให้การปฏิบัติงานมีประสิทธิภาพ

๖. ด้านนโยบายและแผน หน่วยบัญชาการทหารพัฒนา มีการกำหนดแนวทาง ในการปฏิบัติการที่สอดคล้องกับแผนแม่บทในการพัฒนาประเทศ พร้อมทั้งมีความอ่อนตัว ในการปรับแผนให้เข้ากับสภาพพื้นที่ต่าง ๆ เพื่อให้การดำเนินงานไปสู่เป้าหมายโดยมุ่งหวัง ให้ประชาชนได้รับผลประโยชน์สูงสุด

๗. ด้านการบริหารจัดการองค์ความรู้ หน่วยบัญชาการทหารพัฒนา ได้มีการ ฝึกอบรมที่สำคัญร่วมกับหน่วยงานภายนอก ส่งบุคลากรไปศึกษาดูงานจากหน่วยงานชั้นนำที่มี ความเชี่ยวชาญเฉพาะด้าน ร่วมปฏิบัติการสำคัญในระดับประเทศหรือนานาชาติ โดยนำบทเรียน ที่ได้จากการปฏิบัติการกิจดังกล่าวมาปรับปรุงองค์ความรู้ขององค์กร และถ่ายทอดแก่บุคลากรภายใน องค์กร

๘. ด้านการตรวจสอบภายใน หน่วยบัญชาการทหารพัฒนา มีกระบวนการตรวจสอบ ภายในที่เข้มแข็งในทุกชั้นตอนสำคัญตั้งแต่ระดับหน่วยจนถึงระดับนโยบาย โครงการที่ได้รับอนุมัติ จึงเป็นโครงการที่จำเป็นและเป็นประโยชน์ต่อประชาชนในพื้นที่โดยแท้จริง สอดคล้องกับแผนแม่บท ในการพัฒนาประเทศ และได้รับการยอมรับในด้านมาตรฐานจากหน่วยตรวจสอบคุณภาพงาน ภายนอกและประชาชนผู้รับประโยชน์ในท้องถิ่น

ตอนที่ ๒ ข้อมูล ข้อคิดเห็นแนวทางการพัฒนากำลังพลและระบบงานของหน่วย
บัญชาการทหารพัฒนาในการสนับสนุนประเทศในยุทไทยแลนด์ ๔.๐

๑. ท่านคิดว่า หน่วยบัญชาการทหารพัฒนามีการพัฒนาในด้านกำลังพลอย่างไร
ให้สนับสนุนต่อการพัฒนาของประเทศในยุทไทยแลนด์ ๔.๐

๑. ควรจัดทำแผนพัฒนาบุคลากรระยะสั้น ระยะกลาง และระยะยาว เพื่อตอบสนอง
ต่อภารกิจ และพันธกิจที่เปลี่ยนแปลงไปจากเดิม

๒. ควรบรรจุกำลังพลที่เชี่ยวชาญเฉพาะด้านให้เหมาะสมกับภารกิจที่ต้องใช้ความรู้
หรือศักยภาพที่เพิ่มขึ้นในภาวะปัจจุบันเพื่อเป็นฝ่ายกิจการพิเศษในการให้คำปรึกษา วางแผน ประสาน
และกำกับดูแล หรือฝ่ายวิจัย ตลอดจนให้ความรู้ในการปฏิบัติแก่กำลังของหน่วย เช่น การบรรจุ Cyber
Security Officer, Data Scientist, Data Engineer หรือ Programmer ให้หน่วยบัญชาการทหาร
พัฒนา

๓. ควรส่งเสริมให้มีการจัดการอบรมบุคลากรในทุกระดับให้มีความรู้ความสามารถ
เพื่อนำไปสู่การปฏิบัติงานอย่างมีประสิทธิภาพโดยดำเนินการทั้งในส่วนของภายในองค์กรและแสวง
ความร่วมมือจากภายนอกองค์กรทั้งภาครัฐและเอกชน

๔. ควรส่งเสริมให้มีการดูงานในทุกระดับเพื่อพัฒนาองค์ความรู้และวิสัยทัศน์
เพื่อนำไปสู่การปฏิบัติงานอย่างมีประสิทธิภาพโดยดำเนินการทั้งในส่วนของภายในองค์กร และ
แสวงหาความร่วมมือจากภายนอกองค์กรทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน สถานศึกษา สถาบันวิจัย ทั้งใน
และต่างประเทศ เช่น การนำอากาศยานไร้คนขับมาใช้ในการทำเกษตรแปลงใหญ่

๕. ควรพัฒนากำลังพลทุกระดับให้มีความรู้ความสามารถในการเทคโนโลยี
สารสนเทศมาประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ เช่น การมีส่วนร่วมในการจัดทำ
Big Data ในทุกระดับขององค์กร การนำโปรแกรมสำเร็จรูปมาสนับสนุนใช้ในการปฏิบัติภารกิจ
การพัฒนา Application การใช้งานยูทโพรแกรมที่มีความทันสมัย

๖. ควรปลูกฝังอุดมการณ์ให้แก่กำลังพลให้มีความเสียสละ ทุ่เมเท ภาคภูมิใจในอาชีพ
หน้าที่ และความรับผิดชอบ

๗. ควรพัฒนาขวัญ กำลังใจ กำลังพลโดยเพิ่มสวัสดิการให้ใกล้เคียงกับภาคเอกชน
ในทุกด้าน

๘. ให้ทุนการศึกษาแก่กำลังพลในสาขาที่จำเป็นต้องได้รับการพัฒนาองค์ความรู้
อย่างต่อเนื่องทั้งระดับ ปวส.ปริญญาตรี ปริญญาโท และปริญญาเอก ทั้งในและต่างประเทศ

๒. ท่านคิดว่า หน่วยบัญชาการทหารพัฒนาควรมีการพัฒนา ในด้านเครื่องมือ
เครื่องจักร และยูทโพรแกรมอย่างไร ให้มีสนับสนุนต่อการพัฒนาของประเทศในยุทไทยแลนด์ ๔.๐

๑. นำเครื่องมือที่มีอยู่เดิมมาปรับปรุงแก้ไขโดยการนำเทคโนโลยีใหม่ ๆ เข้ามา
ควบคุมระบบการทำงาน หรือซ่อมปรับปรุงให้สามารถนำกลับมาใช้งานได้ดีและเหมาะสมกับงาน
ที่ได้รับมอบหมาย

๒. จัดหาเครื่องมือ เครื่องจักรและยูทโพรแกรมที่ทันสมัยเพิ่มเติมให้เพียงพอต่อ
ความต้องการในปัจจุบันและอนาคต เช่น อากาศยานไร้คนขับ ดาวเทียมขนาดเล็ก ระบบปฏิบัติการ
ที่ทันสมัย

๓. พัฒนาสำนักงานทหารพัฒนา และศูนย์ฝึกบรรเทาสาธารณภัย ให้เป็นศูนย์ฝึกอบรม/ศูนย์วิจัยที่มีความเชี่ยวชาญเฉพาะด้านตามภารกิจที่ระดับชาติและระดับอาเซียน โดยแท้จริง โดยมีการพัฒนาสถานที่ให้มีความพร้อมและจัดหาอุปกรณ์ เครื่องมือ เครื่องจักรและยุทโธปกรณ์ที่ทันสมัยเพิ่มเติม

๓. ท่านคิดว่า หน่วยบัญชาการทหารพัฒนา ควรมีการพัฒนาในด้านการบริหารงานอย่างไร ให้สนับสนุนต่อการพัฒนาของประเทศในยุคไทยแลนด์ ๔.๐

๑. นำระบบเทคโนโลยีสารสนเทศเข้ามาใช้ในการบริหารงานเพื่อให้การดำเนินงานสะดวกรวดเร็วและมีประสิทธิภาพ เช่น ฐานข้อมูลขนาดใหญ่ Big Data การตลาดออนไลน์ แอปพอเคชั่นสำเร็จรูป

๒. ควรบูรณาการร่วมกับองค์กรภาครัฐและเอกชนอื่น ๆ อย่างใกล้ชิด เพื่อที่จะได้ข้อมูลที่แท้จริงและนำไปสู่ความร่วมมือจากทุกฝ่ายจะทำให้งานที่ได้รับมอบหมายประสบความสำเร็จ มีความยั่งยืนโดยอาศัยเครื่องมือในพื้นที่ เช่น ศูนย์ดิจิทัลชุมชนทั่วประเทศ

๓. ควรจัดให้มีการวิจัยเพื่อสามารถพัฒนานโยบายให้สอดคล้องกับสถานการณ์ปัจจุบันในทุกพื้นที่ ซึ่งแต่ละพื้นที่จะมีสภาพความเป็นอยู่ของประชาชนและการดำเนินชีวิตที่แตกต่างกัน

ผู้ตอบแบบสอบถาม พ.อ.ดร. รุณนท รัตนโสภณ

ตอนที่ ๑ ข้อมูลข้อคิดเห็นปัจจัยที่นำไปสู่ความสำเร็จของหน่วยบัญชาการทหารพัฒนา ในการสนับสนุนการพัฒนาประเทศในยุคไทยแลนด์ ๔.๐

คำถาม : ท่านคิดว่า ปัจจัยที่นำหน่วยบัญชาการทหารพัฒนาไปสู่ความสำเร็จในการสนับสนุนการพัฒนาประเทศในยุคไทยแลนด์ ๔.๐ ได้แก่อะไรบ้าง

ปัจจัยที่จะนำไปสู่ความสำเร็จของการพัฒนาหน่วยบัญชาการทหารพัฒนา ในการสนับสนุนการพัฒนาประเทศ ในยุคไทยแลนด์ ๔.๐ ได้แก่ การสร้างวัฒนธรรมองค์กรให้มืองค์ประกอบ เอื้อต่อการพัฒนา ดังต่อไปนี้

๑. ความสนใจต่อสิ่งใหม่ๆ : เป็นพื้นฐานของแนวความคิด ที่ตอบสนองต่อนวัตกรรม และเทคโนโลยีใหม่ๆ ซึ่งจะส่งผลต่อ ความคิดสร้างสรรค์ ที่จะเกิดขึ้นและพัฒนาการเข้าสู่ ยุคแห่ง นวัตกรรม ดังนั้นจึงควรสร้างบรรยากาศที่เอื้อต่อการคิดเชิงวิพากษ์ ที่สนับสนุนในมีการแสดง ความคิดเห็นต่อสิ่งใหม่ๆ รวมทั้งการยอมรับต่อความคิดเห็นนั้นๆอันนำไปสู่ การทดลอง เพื่อให้ได้ นวัตกรรมใหม่ๆสิ่งใหม่ๆ ที่จะก่อให้เกิดการพัฒนาเท่าทันกันสังคมปัจจุบัน

๒. การสร้างความเชื่อมั่นต่อกำลังพล : เนื่องจากการเปลี่ยนแปลงที่รวดเร็ว ในสภาพ ปัจจัยแวดล้อมต่างๆ ทั้งภายในและภายนอก อีกทั้งการพัฒนาระบบการสื่อสารที่มันสมัย Real Time ทำให้การตอบรับข้อมูลที่ได้รับทั้งจริงและเท็จเป็นไปได้รวดเร็ว ซึ่งเป็นความละเอียดอ่อนอย่างมาก ดังนั้น จึงต้องสร้างความเชื่อมั่นให้กับกำลังพล ให้มีความยึดมั่นต่อนโยบายและเป้าหมายของหน่วย อย่างเคร่งครัด เพื่อให้สามารถ ปรับตัวเมื่อมีปัญหาเกิดขึ้นได้ และเลือกที่จะพิจารณาข่าวสารต่างๆ ได้อย่างถูกต้องอันนำไปสู่การปฏิบัติงานได้ตรงต่อเป้าหมายและวัตถุประสงค์ของหน่วย

๓. การทำงานเป็นทีม: การประสบความสำเร็จเกิดขึ้นส่วนใหญ่ เกิดจากความพยายาม และเป็นหนึ่งเดียวของทีม ซึ่งทุกคนต้องวางผลประโยชน์ส่วนตัวลงเพื่อร่วมกันบรรลุเป้าหมายที่แต่ละ คนไม่สามารถบรรลุได้ด้วยตนเอง ปัจจุบันการแข่งขันในสังคมค่อนข้างสูง เนื่องจากจำนวนของกำลัง พลมีมาก แต่ ตำแหน่งที่จะรองรับมีน้อย จึงเกิดการแข่งขันทันกันมากขึ้นโดยเฉพาะกำลังพลที่อยู่ในหน่วย เดียวกัน เพื่อให้ได้มาซึ่งการประสบความสำเร็จจึงทำให้ระบบการทำงานเป็นทีมหายไป ดังนั้น จึงต้อง เน้นที่การทำงาน โดยใช้เกณฑ์กำหนดความสำเร็จและล้มเหลวในรูปแบบของทีม เมื่อทีมงาน มีความเข้มแข็ง การเปลี่ยนแปลงของสภาพแวดล้อมภายนอกก็จะมีผลกระทบน้อยลง ในทางกลับกัน ทีมจะสามารถนำแนวความคิดของสมาชิกในทีม มาร่วมกันนำการเปลี่ยนแปลงสภาพแวดล้อมดังกล่าว มาใช้ให้เกิดประโยชน์ในการพัฒนาอีกด้วย

ตอนที่ ๒ ข้อมูลข้อคิดเห็นแนวทางการพัฒนากำลังพลและระบบงานของหน่วย บัญชาการทหารพัฒนาในการสนับสนุนการพัฒนาประเทศในยุคไทยแลนด์ ๔.๐

๑. ท่านคิดว่า หน่วยบัญชาการทหารพัฒนาควรมีการพัฒนา ในด้านกำลังพลอย่างไร ให้สนับสนุนต่อการพัฒนาของประเทศในยุคไทยแลนด์ ๔.๐

ในด้านกำลังพล สิ่งที่ควรมีการพัฒนาสามารถแบ่งได้เป็นทางด้านทัศนคติ และ ด้านขีดความสามารถ ดังนี้

การพัฒนาในด้านทัศนคติของกำลังพล

สิ่งที่จะเป็นจุดเริ่มในการปรับตัวให้สามารถสนับสนุน ต่อการเปลี่ยนแปลงที่จะเกิดขึ้นคือ การยอมรับต่อการเปลี่ยนแปลง ซึ่งจะก่อให้เกิดการยอมรับ ที่ปรับตัวเองให้สามารถอยู่ในสังคม ๔.๐ ได้อย่างสง่างาม ดังนั้น หน่วยควรที่จะมีการทำความเข้าใจในเรื่องของไทยแลนด์ ๔.๐ ให้กำลังพลรับทราบและมีความคิดเห็นไปในแนวทางเดียวกันที่จะพัฒนาตนเองให้พร้อมรับการเปลี่ยนแปลง สอดคล้องกับวัฒนธรรมองค์กรที่เป็นปัจจัยความสำเร็จดังที่กล่าวมาในข้อ ๑

การพัฒนาด้านขีดความสามารถของกำลังพล

หลังจากที่กำลังพล มีทัศนคติที่ดีพร้อมรับการเปลี่ยนแปลงแล้ว ขีดความสามารถจะเป็นสิ่งที่กำลังพลทุกคนต้องมีการปรับตัว นั่นคือ การศึกษาต่อนวัตกรรมและเทคโนโลยีใหม่ๆ ที่จะต้องนำมาประยุกต์ใช้ร่วมกับการทำงานในปัจจุบัน ดังนั้นพื้นฐานที่กำลังพลทุกคนจะต้องปรับคือ ๑. ความรู้ความเข้าใจในการใช้งานคอมพิวเตอร์ และหุ่นยนต์ ๒. ความรู้เรื่อง ภาษา ได้แก่ ภาษาอังกฤษ และ ภาษาต่างประเทศอื่นๆที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงานของตน เช่น ภาษาเมียนมา เขมร ลาว จีน เป็นต้น ๓. ความรู้เรื่องการบริหารจัดการและเทคโนโลยีทั้ง เทคโนโลยีด้านวิศวกรรมและ เทคโนโลยีด้านการเกษตร

๒. ท่านคิดว่า หน่วยบัญชาการทหารพัฒนาควรมีการพัฒนา ในด้านเครื่องมือ เครื่องจักร และยุทธโปกรณ์อย่างไร ให้สนับสนุนต่อการพัฒนาของประเทศในยุคไทยแลนด์ ๔.๐

การพัฒนา ด้านเครื่องมือ เครื่องจักร และยุทธโปกรณ์ ควรที่จะนำเทคโนโลยีใหม่ๆ

โดยเน้นเครื่องจักรที่มีเทคโนโลยีที่ช่วยให้การทำงานสามารถทำงานได้ รวดเร็ว ใช้กำลังพลน้อยแต่ได้ปริมาณงานเยอะ เนื่องจากปัจจุบันปริมาณงานนั้นมีมากแต่หน่วยยังคงมีจำนวนกำลังพลเท่าเดิม

นอกจากด้านเครื่องจักรแล้ว การพัฒนาเครื่องมือและโปรแกรม Software ใหม่ๆ ให้รองรับเทคโนโลยี ด้านการควบคุมการปฏิบัติงาน การติดตามข่าวสาร ระบบการรายงานที่ทันสมัยก็จะเป็นสิ่งสำคัญที่ควรจะต้องปรับปรุงให้ทันสมัยตอบสนองต่อความต้องการทางข้อมูลที่รวดเร็วได้

สำหรับการพัฒนายุทธโปกรณ์ ที่ควรเน้นได้แก่ การพัฒนายุทธโปกรณ์ด้านการบรรเทาสาธารณภัย และภัยพิบัติ ซึ่งยุทธโปกรณ์ดังกล่าวจะมีการปรับปรุงให้ทันสมัยและรองรับต่อภัยประเภทต่างๆได้อย่างมีประสิทธิภาพและปลอดภัยต่อกำลังพล โดยยุทธโปกรณ์ดังกล่าวควรที่จะมีแจกจ่ายถึงหน่วยปฏิบัติระดับหน่วยพัฒนาการเคลื่อนที่ เนื่องจากภัยธรรมชาติในปัจจุบันเริ่มมีความรุนแรงและเกิดบ่อยมากขึ้น รวมทั้งเกิดหลายพื้นที่

๓. ท่านคิดว่า หน่วยบัญชาการทหารพัฒนาควรมีการพัฒนา ในด้านการบริหารงานอย่างไร ให้สนับสนุนต่อการพัฒนาของประเทศในยุคไทยแลนด์ ๔.๐

ด้านการบริหารงาน สิ่งที่สำคัญคือการเน้นให้ความสำคัญกับการกำหนดวิสัยทัศน์ ประเด็นยุทธศาสตร์ และ วัตถุประสงค์ในการทำงานให้มีความชัดเจน และมีความเป็นไปได้ เนื่องจากสถานการณ์ต่างๆมีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว ดังนั้น ความเข้าใจของคนในองค์กรเป็นสิ่งสำคัญ ซึ่งหากมีกำหนดที่ชัดเจน กำลังพลในหน่วยจะไม่สับสนต่อการปฏิบัติ และเมื่อเกิดปัญหาจะสามารถแก้ปัญหาด้วยวิธีการต่างๆโดยคงความสำเร็จตามเป้าหมายที่กำหนดไว้

เมื่อมีแนวทางในการทำงานที่ชัดเจนแล้ว การปรับปรุงเทคนิคในการทำงานก็มีความจำเป็น โดยเฉพาะการปรับปรุงเทคนิคให้สอดคล้องกับนโยบาย ไทยแลนด์ ๔.๐ เช่น นโยบายที่เน้นการเปลี่ยนจากการเกษตรแบบดั้งเดิมในปัจจุบัน ไปสู่การเกษตรสมัยใหม่ ที่เน้นการบริหารจัดการและเทคโนโลยี (Smart Farming) โดยเกษตรกรต้องร่ำรวยขึ้น และเป็นเกษตรกรแบบเป็นผู้ประกอบการ (Entrepreneur) เปลี่ยนจาก Traditional SMEs หรือ SMEs ที่มีอยู่และรัฐต้องให้ความช่วยเหลืออยู่ตลอดเวลา ไปสู่การเป็น Smart Enterprises และ Startups ดังนั้น นโยบายของหน่วยบัญชาการทหารพัฒนา ก็ควรที่จะมีการปรับเปลี่ยนจาก การแจกจ่ายวัสดุการเกษตรเป็นการสนับสนุนเทคโนโลยีด้านการเกษตรควบคู่กับการให้ความรู้ด้านการบริหารจัดการ หรือการเปลี่ยนจากการให้เป็นวัสดุ เปลี่ยน เป็นการลงทุนร่วม โดยหาแหล่งเงินทุนมารองรับ เป็นต้น ทั้งนี้ควรที่จะมีการจัดประชุมเชิงสัมมนา เพื่อให้เกิดนโยบายในการปฏิบัติงานที่สอดคล้องกับไทยแลนด์ ๔.๐

๔. ข้อคิดเห็นเพิ่มเติมในด้านอื่น นอกเหนือจาก ด้านกำลังพล ด้านเครื่องมือ เครื่องจักร และยุทโธปกรณ์ และด้านการบริหารงาน

สิ่งที่ควรมีการสนับสนุนเพิ่มเติมคือการกระตุ้นให้มีการวิจัยและพัฒนา นอกจากด้านเทคโนโลยีแล้ว ดานองค์ความรู้ต่างๆก็ควรที่จะนำมาวิจัย พัฒนาให้ทันสมัยและก่อให้เกิดประโยชน์ รวมทั้งมีการจัดเก็บองค์ความรู้ต่างๆทั้งหมดให้เป็นระเบียบ สามารถให้กำลังพลเข้าถึงองค์ความรู้ที่มีอยู่ได้ง่าย เพื่อนำไปใช้ในการพัฒนาปรับปรุงให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น โดยเฉพาะด้านนวัตกรรมหรือเทคโนโลยีด้านการเกษตรใหม่ๆ ที่หน่วยมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานเพื่อพัฒนาประเทศ ได้แก่ ในกลุ่มอาหาร เกษตร และเทคโนโลยีชีวภาพ (Food, Agriculture & Bio-Tech) และในกลุ่มอุตสาหกรรมสร้างสรรค์ วัฒนธรรม และบริการที่มีมูลค่าสูง (Creative, Culture & High Value Services)

ผู้ตอบสัมภาษณ์ พ.อ.บรรณกร วงษ์สุวรรณ

ตอนที่ ๑ ข้อมูลข้อคิดเห็นปัจจัยที่นำไปสู่ความสำเร็จของหน่วยบัญชาการทหารพัฒนา ในการสนับสนุนการพัฒนาประเทศในยุคไทยแลนด์ ๔.๐

๑. ท่านคิดว่าปัจจัยที่นำหน่วยบัญชาการทหารพัฒนาไปสู่ความสำเร็จในการสนับสนุนการพัฒนาประเทศในยุคไทยแลนด์ ๔.๐ ได้แก่อะไรบ้าง

ในการสนับสนุนการพัฒนาประเทศไทย ยุค ๔.๐ ซึ่งเป็นยุคที่ต้องการให้ประเทศเปลี่ยนแปลงระบบการผลิตจากเดิมไปสู่ยุคของประเทศที่มีการผลิตโดยใช้ นวัตกรรม เพื่อให้ประเทศไทยมีรายได้สูงจากเดิม “ทำมาก ได้น้อย เป็น ทำน้อย ได้มาก”

หน่วยบัญชาการทหารพัฒนา เป็นหน่วยงานหลักที่มีความสำคัญในงานพัฒนาประเทศมีปัจจัยด้าน “การบริหาร” เป็นแนวทางในการดำเนินการ ทั้งนี้การบริหารอย่างเดียวยังไม่ได้ ต้องเพิ่มในเรื่องของ “การจัดการ” รวมกันเรียกว่า การบริหารจัดการ ทั้งนี้ในการดำเนินการใช้ หลักการ 9M นอกเหนือจากหลักการบริหารเดิม (4M) ซึ่งประกอบด้วย การบริหารคน การบริหาร วัสดุ การบริหารงานทั่วไป การบริหารการบริการให้ประชาชน การบริหารคุณธรรม การบริหารข้อมูล ข่าวสาร การบริหารเวลา และการบริหารวัดผล

นอกเหนือจากวิธีการดำเนินการ คงเป็นในเรื่องของผู้นำและภาวะความเป็นผู้นำ ที่มีวิสัยทัศน์ เข้าใจยุทธศาสตร์ชาติ ระยะ ๒๐ ปี แผนพัฒนาเศรษฐกิจ ฉบับที่ ๑๒ และนโยบาย Thailand ๔.๐ ส่งผลให้หน่วยมีความสำเร็จในการสนับสนุนการดำเนินงาน โดยนโยบายรัฐบาล ที่ได้มอบหมายให้หน่วยดำเนินการ ถือว่าเป็นปัจจัยที่มีความสำคัญเพราะว่า ถ้านโยบายของ หน่วยเหนือ (รัฐบาล)

ตอนที่ ๒ ข้อมูล ข้อคิดเห็นแนวทางการพัฒนากำลังพลและระบบงานของหน่วยบัญชาการทหารพัฒนาในการสนับสนุนประเทศในยุคไทยแลนด์ ๔.๐

๑. ท่านคิดว่า หน่วยบัญชาการทหารพัฒนามีการพัฒนาในด้านกำลังพลอย่างไร ให้สนับสนุนต่อการพัฒนาของประเทศในยุคไทยแลนด์ ๔.๐

คนต้องพร้อมสำหรับในยุคไทยแลนด์ ๔.๐ ทั้งนี้เนื่องจากการพัฒนาเทคโนโลยี แบบก้าวกระโดด มีการใช้ระบบอินเทอร์เน็ตแบบไร้สาย ส่งผลทำให้โลกแคบลง มีการใช้หุ่นยนต์ ทำงานแทนมนุษย์มากขึ้น เกือบทุกในระบบงานจะส่งผลคนมีชีวิตที่สุขสบายขึ้น มีความสุขมากขึ้น มีเวลามากขึ้น แต่ในทางกลับกัน ถ้ากำลังพลของหน่วยไม่มีการปรับตัวโดยการหาความรู้ใส่ตนเอง ไม่ได้รับการถ่ายทอด การฝึกอบรม การใช้งานในเทคโนโลยีใหม่ๆ แล้วเทคโนโลยีเหล่านั้นจะเป็นการ ปิดกั้นตัวเอง ทำให้ไม่สามารถใช้งานในระบบงานต่าง ๆ ที่ได้เปลี่ยนแปลงไป บทบาทของคนจะลดลง โดยทันที ไม่สามารถทำงานในระบบงานที่ทันสมัยขึ้น เกิดการคัดเลือกบุคลากรที่มีความรู้ ความสามารถเข้ามาแทน

๒. ท่านคิดว่า หน่วยบัญชาการทหารพัฒนาควรมีการพัฒนา ในด้านเครื่องมือ เครื่องจักร และยุทธโศปกรณ์อย่างไร ให้มีสนับสนุนต่อการพัฒนาของประเทศในยุคไทยแลนด์ ๔.๐

หน่วยบัญชาการทหารพัฒนา เป็นหน่วยงานที่ถูกจัดตั้งขึ้นเพื่อการพัฒนาพื้นที่ เพื่อความมั่นคง การช่วยเหลือบรรเทาสาธารณภัย และการปฏิบัติงานตามภารกิจที่ได้รับมอบหมาย งานส่วนใหญ่เป็นงานการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน เพื่อให้ประชาชนมีชีวิตความเป็นอยู่ที่ดี ฉะนั้น

ในด้านเครื่องมือเครื่องจักรหรือยูทิลิตี้ จะต้องใช้หลักเกณฑ์ในการพิจารณา ได้แก่ ประสิทธิภาพ คุณภาพ ซิตคามสามารถของเครื่องจักรกลประเภทต่าง ๆ เพื่อให้งานที่ได้ดำเนินการจัดสร้างหรือจัดทำมีประสิทธิภาพ ส่งผลให้เกิดการพัฒนาประเทศแบบองค์รวมในยุค ๔.๐

๓. ท่านคิดว่า หน่วยบัญชาการทหารพัฒนา ควรมีการพัฒนาในด้านการบริหารงานอย่างไร ให้สนับสนุนต่อการพัฒนาของประเทศในยุคไทยแลนด์ ๔.๐

ในด้านการบริหารงาน บุคลากรถือว่าเป็นกำลังสำคัญในการไปสู่ความสำเร็จในงาน เปรียบเสมือนฟันเฟืองที่ช่วยกันหมุน แต่หากว่าฟันเฟืองเหล่านั้นไม่สามารถทำงานได้ การซื้อเครื่องจักรกลใหม่ ๆ ที่มีประสิทธิภาพก็ไม่สามารถทำงานได้เต็มประสิทธิภาพ ดังนั้นสิ่งที่สำคัญได้แก่ การผลักดันให้เกิดการพัฒนาบุคลากรของหน่วย การเปลี่ยนแปลงความคิดของกำลังพลรุ่นใหม่ ด้วยยุคความคิด Mindset ในการนำความรู้ด้านเทคโนโลยี สารสนเทศ มาใช้ในระบบงาน เพื่อเป็นการสร้างผลผลิตของงาน ให้เพิ่มมากยิ่งขึ้น ทั้งนี้การดำเนินการดังกล่าวในระดับผู้บริหาร ต้องชี้แนะและดำเนินการด้วยการปรับปรุงทีละเล็กทีละน้อย และสร้างการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานจากทุกคนในองค์กร

๔. ข้อคิดเห็นเพิ่มเติมในด้านอื่น นอกเหนือจาก ด้านกำลังพล ด้านเครื่องมือเครื่องจักรกลและยูทิลิตี้และด้านการบริหารงาน

เน้นเรื่องของโครงสร้างการจัดของหน่วยงานที่จะต้องมีการจัดตั้ง แผนก / กอง ที่ทำหน้าที่ในการกำหนดหน้าที่ในการกำหนดนโยบาย ๔.๐ ในระดับกอง เพื่อเป็นพื้นฐานของการปรับเปลี่ยนองค์กรไปสู่ความเป็นมาตรฐานสากล

ผู้ตอบสัมภาษณ์ ร.ท.หญิง สุชรินทร์ เมธยาภา

ตอนที่ ๑ ข้อมูลข้อคิดเห็นปัจจัยที่นำไปสู่ความสำเร็จของหน่วยบัญชาการทหารพัฒนา ในการสนับสนุนการพัฒนาประเทศในยุคไทยแลนด์ ๔.๐

๑. ท่านคิดว่าปัจจัยที่นำหน่วยบัญชาการทหารพัฒนาไปสู่ความสำเร็จในการสนับสนุนการพัฒนาประเทศในยุคไทยแลนด์ ๔.๐ ได้แก่อะไรบ้าง

จากแผนยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม ฉบับ ๑๒ จนมาถึง การปรับเปลี่ยนโครงสร้างเศรษฐกิจของประเทศไทยไปสู่ “Thailand 4.0” ซึ่งมีลักษณะในการบังคับให้ภาคส่วนต่าง ๆ ปรับตัวตามสังคมให้สามารถดำรงอยู่และแข่งขันกันได้

รูปแบบการพัฒนาไปสู่ Thailand 4.0 คือการปรับเปลี่ยน ๓ มิติสำคัญ คือ

๑. ขับเคลื่อนด้วย “นวัตกรรม”

๒. ขับเคลื่อนด้วย “เทคโนโลยี”

๓. เปลี่ยนจากภาคการผลิตไปสู่ภาคบริการมากขึ้น

การขับเคลื่อนเศรษฐกิจด้วย New Engines of Growth โดยการส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์นวัตกรรม วิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี ต้องเริ่มต้นจากตัวคน และขยายต่อไปสู่สังคม ชุมชน และระดับประเทศ โดยภาครัฐต้องเตรียมความพร้อมให้กับคนในประเทศ ซึ่งครอบคลุม ทั้งโครงสร้างพื้นฐานทางกายภาพ เช่น การคมนาคมขนส่ง การสื่อสารโทรคมนาคม การแบ่ง Zoning ระดับภาค จังหวัด การวางผังเมือง การศึกษาที่เน้น STEM การส่งเสริมสิ่งแวดล้อมที่เหมาะสมกับสภาพเศรษฐกิจ

หน่วยบัญชาการทหารพัฒนา เป็นหน่วยงานที่มีภารกิจหน้าที่ ในการพัฒนาประเทศ โดยเน้นพื้นที่เป้าหมาย เป็นผู้คนในพื้นที่ชนบท การส่งเสริมกลุ่มบุคคลและชุมชนที่เกิดการพัฒนา เป็นการแก้ปัญหา “รวยกระจุก จนกระจาย” ได้ เพื่อให้เกิดการแข่งขันได้ ชุมชนและชาวบ้าน ต้องตระหนักถึงความสำคัญให้ได้ ต้องส่งเสริมให้ “เข้าใจ เข้าถึง พัฒนา” โดยนำไปสู่ Thailand 4.0 ด้วย Creativity และ Innovative เป็น Smart Thailand

ตอนที่ ๒ ข้อมูล ข้อคิดเห็นแนวทางการพัฒนากำลังพลและระบบงานของหน่วยบัญชาการทหารพัฒนาในการสนับสนุนประเทศไทยแลนด์ ๔.๐

๑. ท่านคิดว่า หน่วยบัญชาการทหารพัฒนามีการพัฒนาในด้านกำลังพลอย่างไร ให้สนับสนุนต่อการพัฒนาของประเทศไทยแลนด์ ๔.๐

ด้วยเทคโนโลยีที่พัฒนาในทุกๆด้าน Thailand ๔.๐ ที่ถูกขับเคลื่อนด้วย Creativity และ Innovation จนเกิดเป็นวิกฤตการณ์ Disruptive Technology ส่งผลกระทบให้คนต้องพัฒนาอย่างต่อเนื่องให้เท่ากับเทคโนโลยี การทำงาน Routine จะไม่เพียงพอ คนต้องมีทักษะที่เป็น Multi – Skill มากขึ้น การตอบสนอง และสนับสนุน Thailand ๔.๐ ต้องทำให้คนเข้าถึงการเรียนรู้และการทำงานด้วยเทคโนโลยี การจัดการ DATA การใช้ Data Analysis ซึ่งเป็นการทำงานแบบเดิมๆ ต้องหมดไป

๒. ท่านคิดว่า หน่วยบัญชาการทหารพัฒนาควรมีการพัฒนา ในด้านเครื่องมือ เครื่องจักร และยุทโธปกรณ์อย่างไร ให้มีสนับสนุนต่อการพัฒนาของประเทศในยุคไทยแลนด์ ๔.๐

เปลี่ยนจากระบบ Manual ให้เป็นระบบ Digital ลดการใช้คนเพิ่มการใช้เทคโนโลยี เข้ามาช่วย ให้การทำงานง่ายและมีประสิทธิภาพมากขึ้น การจัดทำข้อมูลการทำงาน Big data ต้องถูกนำมาช่วยในการพัฒนาองค์กร Data Analysis ต้องถูกนำมาช่วยในการพัฒนาองค์กร Data Analysis บุคลากรต้องเพิ่มความสามารถด้าน Data engineering และ Data Scientist ตลอดจนเครื่องมือต้องพร้อมและเหมาะสม อาจจะไม่ต้องดีที่สุดแต่ต้องใช้ได้เต็มสมรรถนะ

๓. ท่านคิดว่า หน่วยบัญชาการทหารพัฒนา ควรมีการพัฒนาในด้านการบริหารงานอย่างไร ให้สนับสนุนต่อการพัฒนาของประเทศในยุคไทยแลนด์ ๔.๐

ด้วยเทคโนโลยีที่เข้ามาแทนที่คนมากขึ้น โครงสร้าง คือ คำตอบ การบริหารงาน ต้องมุ่งเน้นที่ผลลัพธ์ และผลผลิตมากกว่าการสนใจในกระบวนการให้ได้มา ผลงานของบุคลากร ต้องวัดไปถึงการดำเนินการที่ตอบสนององค์กรให้ได้ เช่นหน่วยบัญชาการทหารพัฒนา เป็นหน่วยงานด้านการพัฒนาความมั่นคง วิสัยทัศน์ เพราะฉะนั้น งานต้องมีผลให้เกิดความมั่นคง ผลงานต้องวัดความต้องมั่นคง การบริหารงานให้สามารถบรรลุวิสัยทัศน์ขององค์กรให้ได้ เปลี่ยนระบบ KPI เป็นระบบ PMS ที่ประเทศสากลใช้กัน

๔. ข้อคิดเห็นเพิ่มเติมในด้านอื่น นอกเหนือจาก ด้านกำลังพล ด้านเครื่องมือ เครื่องจักรกล และยุทโธปกรณ์และด้านการบริหารงาน

คน คือ บุคลากรที่ขับเคลื่อนองค์กร แต่การเปลี่ยนคนเป็นสิ่งที่อยากมาก การบังคับ ต้องเปลี่ยนที่โครงสร้างระบบการบริหารงาน และตรวจติดตามโดยเน้นใช้เครื่องมือให้เหมาะสมกับการเปลี่ยนแปลงเทคโนโลยีในปัจจุบันใครที่ไม่สามารถปรับปรุง เปลี่ยนแปลงควรได้รับที่จะคัดออก ให้ความสำคัญกับวิสัยทัศน์ขององค์กรที่บรรลุผล

ประวัติย่อผู้วิจัย

- ชื่อ** : พันเอก โกศล กิจกุลธนนันต์
- วัน เดือน ปี เกิด** : ๑๖ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๐๗
- การศึกษา** :
- : โรงเรียนวัดราชบพิธ กรุงเทพฯ
 - : โรงเรียนเตรียมทหาร รุ่นที่ ๒๔
 - : ปริญญาตรี โรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า รุ่นที่ ๓๕
 - : หลักสูตรชั้นนายร้อย เหล่า ป. รุ่นที่ ๓๔
 - : นายทหารประชาสัมพันธ์ รุ่นที่ ๑๑
 - : หลักสูตรชั้นนายพัน เหล่า ป. รุ่นที่ ๔๑
 - : หลักสูตรหลักประจำ โรงเรียนเสนาธิการทหารบก ชุดที่ ๗๖
 - : นายทหารปลัดบัญชีระดับบริหาร รุ่นที่ ๑๑
- ประวัติการทำงานโดยย่อ** :
- : ผตอ.ป.พัน ๑๐๓ (ร.ท.)
 - : รอง ผบ.ร้อย ป.พัน ๑๐๓ (ร.ท.)
 - : ผบ.มว.กรม นนร.รอ.รร.จปร. (ร.อ.)
 - : ผช.นายทหารยุทธการและการฝึก ร้อย.บก.และบริหาร ป.พัน ๑๐๓ (ร.อ.)
 - : ผบ.ร้อย ป.พัน ๑๐๓ (พ.ต.)
 - : ผอ.๓ ป.พัน ๑๐๓ (พ.ต.)
 - : ประจำ รร.สธ.ทบ.สบส. (พ.ต.)
 - : ผช.หน.ฝกพ.พล.พัฒนา ๒ (พ.ต.)
 - : ผอ.๓ กรม พัฒนา ๒ (พ.ท.)
 - : หน.ฝค.พล.พัฒนา ๒ (พ.ท.)
 - : นวผ.นพค.๒๖ สนภ.๒ นทพ. (พ.ท.)
 - : นวผ.นพค.๒๑ สนภ.๒ นทพ. (พ.ท.)
 - : ผช.ผอ.กงป.นทพ. (พ.อ.)
 - : รอง ผอ.กงป.นทพ. (พ.อ.)
 - : ผอ.กงป.นทพ. (พ.อ.) พ.
 - : ผบ.นพค.๕๓ สนภ.๕ นทพ. (พ.อ.) พ.
 - : ผบ.นพค.๕๖ สนภ.๕ นทพ. (พ.อ.) พ.
 - : ผอ.กยก.นทพ. (พ.อ.) พ.
 - : รอง ผอ.สทพ.นทพ. (พ.อ.) พ.
 - : รอง ผอ.สนภ.๕ นทพ. (พ.อ.) พ.
- ตำแหน่งปัจจุบัน** : รองผู้อำนวยการสำนักงานพัฒนาภาค ๕ หน่วยบัญชาการทหารพัฒนา

สรุปย่อ

ลักษณะวิชา การทหาร

เรื่อง แนวทางการพัฒนาของหน่วยบัญชาการทหารพัฒนาในการสนับสนุนการพัฒนาประเทศในยุคไทยแลนด์ ๔.๐

ผู้วิจัย พันเอก โกศล กิจกุลธนนันต์ **หลักสูตร** วปอ. รุ่นที่ ๖๑

ตำแหน่ง รองผู้อำนวยการสำนักงานพัฒนาภาค ๕ หน่วยบัญชาการทหารพัฒนา

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

กองบัญชาการกองทัพไทย เป็นองค์กรชั้นนำในภูมิภาค ในการพิทักษ์ รักษา ปกป้อง สถาบันพระมหากษัตริย์ การป้องกันประเทศ การรักษาผลประโยชน์ของชาติ การพัฒนาประเทศ และการช่วยเหลือประชาชน ซึ่งสอดคล้องกับนโยบายด้านการพัฒนาประเทศและช่วยเหลือประชาชน โดยการสนับสนุนพัฒนาประเทศ การพัฒนาคุณภาพชีวิตประชาชน การบรรเทาภัยพิบัติและการฟื้นฟูอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม รวมทั้งทำให้ประเทศไทยก้าวสู่การมีอนาคตที่มั่นคงและยั่งยืน สอดคล้องกับนโยบาย “ประชารัฐ” และแนวทางพัฒนาเศรษฐกิจ “Thailand ๔.๐” นำมาสู่ส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาของรัฐบาลซึ่งไม่สามารถเกิดผลสำเร็จได้หากไม่ได้รับความร่วมมือจึงขอให้ทุกหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เร่งสร้างการรับรู้และความเข้าใจด้วยการให้ความรู้แก่ประชาชนให้ทราบถึงปัญหาและผลกระทบของฝักตบชวาทที่จะก่อปัญหาให้ชุมชน และเข้ามามีส่วนร่วมเป็นกลไก “พลังประชารัฐ” เน้นสร้างความร่วมมือและจิตอาสาจาก “เซลล์เล็ก ๆ” ที่อยู่ในพื้นที่ที่ต้องช่วยกันกำจัดฝักตบชวาในพื้นที่ของตนเอง โดยคำนึงถึงการพัฒนาและส่งเสริมการใช้ประโยชน์จากวิทยาศาสตร์ และรักษาความมั่นคง

หน่วยบัญชาการทหารพัฒนา (นทพ.) เป็นหน่วยงานที่มีหน้าที่ทำให้ชีวิตความเป็นอยู่ของพี่น้องประชาชนในท้องถิ่นทุรกันดารดีขึ้น จำเป็นต้องพัฒนาทุกๆ ด้าน พร้อมกันไป ทั้งทางวัตถุและจิตใจอันเป็นการช่วยเหลือประชาชนตามหลักการพัฒนาชุมชน ซึ่งมีเป้าหมายที่จะช่วยเหลือเพื่อให้ประชาชนช่วยตนเองได้ต่อไป หน่วยบัญชาการทหารพัฒนา จึงได้ดำเนินงานพัฒนาช่วยเหลือประชาชนในท้องถิ่นตาม ๘ แผนงานหลัก คือ ๑. แผนงานสร้างเส้นทางคมนาคม ๒. แผนงานส่งเสริมการเกษตรและสหกรณ์ ๓. แผนงานพัฒนาแหล่งน้ำ ๔. แผนงานพัฒนาชุมชนและสาธารณูปการ ๕. แผนงานการสาธารณสุข ๖. แผนงานการศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ๗. แผนงานการประชาสัมพันธ์และจิตวิทยา และ ๘. แผนงานสังคมสงเคราะห์และอื่นๆ อันเป็นแผนงานหลักในการปฏิบัติงานพัฒนาและช่วยเหลือประชาชน ของหน่วยบัญชาการทหารพัฒนานั้น ถือว่าได้กำหนดไว้ให้สามารถตอบสนองความต้องการของพี่น้องประชาชน ได้อย่างครอบคลุม หน่วยบัญชาการทหารพัฒนา (นทพ.) ในมิติใหม่ให้สามารถเข้าถึงและเข้าไปช่วยแก้ไขปัญหาและบรรเทาทุกข์ความเดือดร้อนของประชาชนในทุกพื้นที่ได้อย่างรวดเร็วยิ่งขึ้น ตนได้ประสานกับทางศูนย์ดำรงธรรมกระทรวงมหาดไทย ในการนำปัญหาเรื่องร้องทุกข์ของประชาชนในแต่ละพื้นที่เพื่อจะได้ประสานหน่วยบัญชาการทหารพัฒนาที่กระจายอยู่ทั่วประเทศอยู่แล้ว สามารถเข้าไปแก้ไขความเดือดร้อน

ต่างๆ ได้มีความคล่องตัวและสะดวกรวดเร็วขึ้นด้วย นทพ. ไม่ใช่มีหน้าที่แค่การซ่อมบำรุง สร้างทางสร้างถนนหนทางต่างๆ เท่านั้น แต่เรามีการฝึกฝนสร้างความเชี่ยวชาญให้กับทหารของหน่วยบัญชาการทหารพัฒนาให้สามารถเข้าไปถ่ายทอดความรู้ในการสร้างงาน เพื่อฝึกอาชีพต่างๆ ให้กับชุมชนในแต่ละพื้นที่ โดยเฉพาะพื้นที่ห่างไกล รวมไปถึงขยายผลไปถึงการจัดการจัดหาแหล่งเงินทุนเพื่อสนับสนุนกลุ่มอาชีพ และจัดหาตลาดรองรับอีกด้วย ซึ่งเป็นการยกระดับคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้นและเลี้ยงตัวเองได้

ในหลักการทำงานของหน่วยบัญชาการทหารพัฒนาตลอด ๕๖ ปีที่ผ่านมาได้ยืนอยู่เคียงข้างและร่วมบรรเทาทุกข์ให้กับประชาชนทุกพื้นที่ทั่วประเทศ และสามารถสนองตอบนโยบายของรัฐบาล สนับสนุนการแก้ไขปัญหาที่สำคัญเร่งด่วนของชาติ การเตรียมความพร้อมทุกสำนักงานทั้งกำลังพลและยุทโธปกรณ์ ในการช่วยเหลือประชาชนที่ประสบภัยพิบัติ รวมถึงการสนับสนุนรัฐบาลในการช่วยเหลือเกษตรกร และสุดท้ายซึ่งเป็นภารกิจสำคัญในส่วนของการพัฒนาศักยภาพกำลังพลให้สอดคล้องกับนโยบายไทยแลนด์ ๔.๐ ฝึกอบรมกำลังพลในแต่ละด้านให้มีความรู้ที่ทันสมัย เช่น ฝึกใช้โดรนสำรวจพื้นที่ก่อสร้างเส้นทาง การส่งเสริมเกษตรกรรมโคนนำประชาชน กลุ่มอาชีพเข้าฝึกอบรมการทำ E commerce จากศูนย์ดิจิทัลชุมชนในแต่ละท้องถิ่นอีกด้วย

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

๑. เพื่อศึกษาการรับรู้และความเข้าใจของกำลังพลหน่วยบัญชาการทหารพัฒนาเกี่ยวกับไทยแลนด์ ๔.๐
๒. เพื่อศึกษาและวิเคราะห์ปัจจัยที่นำไปสู่ความสำเร็จของหน่วยบัญชาการทหารพัฒนาในการสนับสนุนการพัฒนาประเทศในยุคไทยแลนด์ ๔.๐
๓. เพื่อเสนอแนะแนวทางการพัฒนากำลังพลและระบบงานของหน่วยบัญชาการทหารพัฒนาในการสนับสนุนการพัฒนาประเทศในยุคไทยแลนด์ ๔.๐

ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยกระทำภายใต้ขอบเขตงานของหน่วยขึ้นตรง หน่วยบัญชาการทหารพัฒนา (นทพ.) ซึ่งเป็นหน่วยงานที่ให้ข้อมูลสำหรับการศึกษาวิจัย และรวบรวมข้อมูลจากประสบการณ์ของบุคลากรที่มีภารกิจและหน้าที่ที่เกี่ยวข้องใน หน่วยบัญชาการทหารพัฒนา เพื่อให้ได้ข้อมูลและแนวทางการปฏิบัติสามารถนำไปเป็นแนวทางในการสนับสนุนการพัฒนาประเทศของหน่วยบัญชาการทหารพัฒนา ให้มีประสิทธิภาพในยุคไทยแลนด์ ๔.๐ ให้มากยิ่งขึ้น ซึ่งงานวิจัยได้การศึกษาข้อมูลจากเอกสาร (Documentary Research) ซึ่งเป็นข้อมูลทุติยภูมิ โดยการรวบรวมข้อมูลต่าง ๆ จากเอกสาร และงานวิจัยทางแนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับประเด็นปัญหา รวมทั้ง ระเบียบ คำสั่ง ข้อบังคับ ประกาศ บันทึก และกฎหมายที่เกี่ยวข้อง เพื่อนำมาวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) และผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Interview) ที่ใช้ในการศึกษาเป็นบุคลากร หน่วยบัญชาการทหารพัฒนาที่มีภารกิจหรือมีหน้าที่ที่เกี่ยวข้องโดยตรง เป็นข้อมูลปฐมภูมิ โดยการศึกษาวิจัยในครั้งนี้จะเป็นการศึกษาวิจัยเชิงคุณภาพ โดยใช้วิธีการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) กับผู้ที่เกี่ยวข้องกับงานสนับสนุนการพัฒนาประเทศของหน่วยบัญชาการทหารพัฒนา

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยในเรื่องแนวทางการพัฒนาของหน่วยบัญชาการทหารพัฒนาในการสนับสนุนการพัฒนาประเทศในยุคไทยแลนด์ ๔.๐ นี้ ผู้เขียนใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) เป็นหลัก ในการตรวจสอบและรับรองผล สำหรับเทคนิควิธีวิจัยที่นำมาใช้ได้แก่ การวิจัยเอกสาร (Documentary Research) การสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) และการสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion) มีการกำหนดนิยามและรูปแบบของหน่วยบัญชาการทหารพัฒนาในการสนับสนุนการพัฒนาประเทศในยุคไทยแลนด์ ๔.๐ ให้เหมาะสมและครอบคลุมตามสภาวะแวดล้อม ซึ่งแหล่งข้อมูลในการวิจัยได้จาก เอกสารวิจัยที่เกี่ยวข้องกับหน่วยบัญชาการทหารพัฒนา งานเขียน และผลงานในอดีตด้านการพัฒนาประเทศ รวมถึงการสัมภาษณ์ผู้ชำนาญการและผู้มีประสบการณ์เป็นต้น และผู้วิจัยยังได้ศึกษารวบรวมปัจจัยที่มีผลต่อประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานด้านการพัฒนาประเทศในยุคไทยแลนด์ ๔.๐ เพื่อหาข้อมูลขั้นตอนการเตรียมการและการปฏิบัติเพื่อหาแนวทางในการปรับปรุงแก้ไข พัฒนาประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ของหน่วยบัญชาการทหารพัฒนาในยุคไทยแลนด์ ๔.๐

ผลการวิจัย

จากการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) และการสัมภาษณ์โดยไม่จำกัดคำตอบ จุดมุ่งหมายที่สำคัญของการเก็บข้อมูล คือ มุ่งให้ได้ความถูกต้องตรงประเด็นของข้อมูลในทัศนะของผู้ให้ข้อมูลเป็นหลัก และพูดคุยตามธรรมชาติ และมีความยืดหยุ่นรูปแบบของการสัมภาษณ์ที่เหมาะสมควรเป็นแบบที่ทั้งผู้ถูกสัมภาษณ์และผู้สัมภาษณ์ต่างมีปฏิสัมพันธ์ต่อกัน อาจแลกเปลี่ยนข้อมูลกันได้เท่าที่จำเป็น จุดเน้นของผู้สัมภาษณ์อยู่ที่การรับฟังสิ่งที่ผู้ให้สัมภาษณ์บอกเล่า มากกว่ามุ่งที่จะควบคุมการสนทนาอย่างเดียว ผู้สัมภาษณ์จะต้องพยายามเจาะลงไปถึงเป้าหมายขององค์การ ความสามารถในการปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงทั้งภายในและภายนอกองค์การ รูปแบบงานที่เกิดขึ้นในปัจจุบันและอนาคต ประสบการณ์ตามสายงาน รวมทั้งปัญหาในการปฏิบัติงาน และนำประเด็นที่ได้จากการสัมภาษณ์ไปใช้เป็นแบบสอบถามซึ่งเป็นเครื่องมือในการวิเคราะห์รูปแบบการพัฒนาที่ช่วยส่งเสริมบทบาทหน้าที่และสมรรถนะของบุคลากร เพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงสู่ยุคไทยแลนด์ ๔.๐

ปัจจัยที่นำไปสู่ความสำเร็จและแนวทางในการพัฒนาของ หน่วยบัญชาการทหารพัฒนาในการสนับสนุนการพัฒนาประเทศ จากการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลสำคัญจำนวน ๔๐ ท่าน สามารถแสดงผลการสัมภาษณ์ ในภาพรวม ได้ดังต่อไปนี้

๑. ข้อมูลข้อคิดเห็นปัจจัยที่นำไปสู่ความสำเร็จของหน่วยบัญชาการทหารพัฒนาในการสนับสนุนการพัฒนาประเทศในยุคไทยแลนด์ ๔.๐
๒. ข้อมูลข้อคิดเห็นแนวทางการพัฒนากำลังพลและระบบงานของหน่วยบัญชาการทหารพัฒนาในการสนับสนุนการพัฒนาประเทศในยุคไทยแลนด์ ๔.๐

๒.๑ การพัฒนาในด้านกำลังพลให้สนับสนุนต่อการพัฒนาของประเทศในยุคไทยแลนด์ ๔.๐

๒.๒ แนวทางการพัฒนา ในด้านเครื่องมือ เครื่องจักรและยูทิลิตี้ให้สนับสนุนต่อการพัฒนาของประเทศในยุคไทยแลนด์ ๔.๐

๒.๓ แนวทางการพัฒนาในด้านการบริหารงานให้สนับสนุนต่อการพัฒนาของประเทศในยุคไทยแลนด์ ๔.๐

๒.๔ ข้อคิดเห็นเพิ่มเติมในด้านอื่น นอกเหนือจากด้านกำลังพล ด้านเครื่องมือ เครื่องจักรและยูทิลิตี้ และด้านการบริหารงาน

การพัฒนาหน่วยบัญชาการทหารพัฒนาในการสนับสนุนการพัฒนาประเทศไทยแลนด์ ๔.๐ เป็นการรวบรวมแนวความคิดจากบทที่ ๓ และจากการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลสำคัญมาวิเคราะห์เพื่อให้ได้บริบทของการพัฒนาหน่วยบัญชาการทหารพัฒนา ซึ่งมีองค์ประกอบดังต่อไปนี้

๑. เป้าหมายและกลไกขับเคลื่อนของหน่วยบัญชาการทหารพัฒนาภายใต้ไทยแลนด์ ๔.๐

๑.๑ เป้าหมายขององค์กรหน่วยบัญชาการทหารพัฒนาต่อสายงานในระยะสั้น (ภายในเวลา ๑-๒ ปี)

๑.๒ เป้าหมายขององค์กรหน่วยบัญชาการทหารพัฒนาต่อสายงานในระยะยาว (ภายในเวลา ๓-๑๐ ปี)

๒. ความท้าทายของหน่วยบัญชาการทหารพัฒนาในยุคไทยแลนด์ ๔.๐

๒.๑ สภาพแวดล้อมทั้งภายในและภายนอกที่มีผลต่อการเปลี่ยนแปลงภารกิจหรือปริมาณงานของหน่วยบัญชาการทหารพัฒนา

๒.๒ ปัญหาข้อขัดข้องในการปฏิบัติงาน

๒.๓ ปัญหาของกำลังพลในการปฏิบัติงาน

๒.๔ การเปลี่ยนแปลงด้านงานขององค์กร ในอดีต ปัจจุบัน และในอนาคต

๒.๕ การวางแผนในด้านการฝึกอบรมเพื่อเป็นการพัฒนาความรู้ ทักษะ ทศนคติและประสบการณ์ของกำลังพล

๒.๖ ประเด็นการฝึกอบรมที่จะเป็นประโยชน์ต่อองค์กรทั้งใน ปัจจุบันและในอนาคต

๓. นวัตกรรมการพัฒนาประเทศของหน่วยบัญชาการทหารพัฒนาในยุคไทยแลนด์ ๔.๐

๔. แนวทางการพัฒนาประเทศของหน่วยบัญชาการทหารพัฒนาในยุคไทยแลนด์ ๔.๐

๔.๑ มีการกำหนดทิศทาง วัตถุประสงค์ เป้าหมาย และกลยุทธ์ที่ชัดเจน

๔.๒ ผู้บริหารมุ่งเน้นและผลักดันให้เกิดการสร้างวัฒนธรรมภายในองค์กร

๔.๓ การให้ความสำคัญกับการสร้างบรรยากาศและสภาพแวดล้อมในองค์กรที่เอื้อต่อกระบวนการแห่งการสร้างสรรค์

๔.๔ ผู้นำองค์กรต้องสร้างองค์กรให้เป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ (Learning Organization)

ผู้วิจัยได้ทำการสัมภาษณ์นายทหารชั้นสัญญาบัตรและนายทหารประทวนทำให้ทราบถึง ปัจจัยต่าง ๆ ที่มีความสอดคล้องกันกับงานวิจัยดังกล่าว กล่าวคือในด้านสภาพแวดล้อมทั้งภายใน และภายนอกที่มีผลต่อการเปลี่ยนแปลงภารกิจหรือ ปริมาณงานขององค์กร พบว่า ปัจจัยที่นำไปสู่ ความสำเร็จของหน่วยบัญชาการทหารพัฒนาในการสนับสนุนการพัฒนาประเทศไทยแลนด์ ๔.๐

๑. ความมุ่งมั่น พุ้มเท และเสียสละ ของหน่วยงานเพื่อให้พี่น้องประชาชนมีความมั่นคง ปลอดภัย และมีความสุข โดยมีเป้าหมายร่วมกันคือ “การพัฒนาสู่ความมั่นคง มั่งคั่ง และยั่งยืน” สำหรับปัจจัยข้อนี้เป็นเรื่องของการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ในเรื่องของจิตใจ การมีจิตวิญญาณ อุดมการณ์ และการปรับเปลี่ยนชุดความคิด (Mindset) ของนักพัฒนา

๒. การวิเคราะห์สภาพปัญหาที่ถูกต้อง ตรงประเด็น และชัดเจน ด้วยการศึกษา พัฒนา และจัดทำฐานข้อมูล เพื่อประโยชน์ในการวางแผนบริหารจัดการแก้ไขปัญหา/พัฒนาและเป็นข้อมูล ประกอบการตัดสินใจของผู้บังคับบัญชา

๓. การกำหนดแนวทางการดำเนินการแก้ไขปัญหา/พัฒนา ในแต่ละประเด็นที่ชัดเจน สอดคล้องกับสภาพแวดล้อมในพื้นที่เน้นการแก้ปัญหาด้วยข้อมูล

๔. ยึดหลักวิธีการพัฒนาที่มีประสิทธิภาพ ตามแนวพระราชดำริในการพัฒนา การเกษตร

๕. การสร้างความร่วมมือจากทุกภาคส่วนตามนโยบายประชารัฐและช่วยเหลือประชาชน ตามกรอบนโยบาย “ประชารัฐ” แนวทางพัฒนาเศรษฐกิจ “ไทยแลนด์ ๔.๐” ส่งผลให้เกิดงานและ โครงการต่าง ๆ ที่สำคัญ

๖. มีกำลังพลที่เพียงพอเพื่อรองรับภารกิจที่เพิ่มมากขึ้น กำลังพลมีความพร้อมทั้ง ร่างกาย จิตใจและความรู้ มีขีดความสามารถในการปฏิบัติงานได้ และมีกำลังพลที่เหมาะสมกับ ประเภทของงาน

๗. มียุทธโธปกรณ์ที่เพียงพอและทันสมัยสำหรับใช้ในการปฏิบัติงานด้านการสนับสนุน การพัฒนาประเทศ

๘. มีระบบควบคุมบังคับบัญชาที่ทันสมัย รวดเร็ว และครอบคลุมสามารถติดตาม สถานการณ์ Real Time ได้

๙. การดำเนินการด้านงบประมาณให้รวดเร็ว ประหยัด โปร่งใส คุ่มค่า ตรวจสอบได้และมี มาตรฐานตามเกณฑ์การประกันคุณภาพงานตรวจสอบภายในภาครัฐ

๑๐. ประเด็นยุทธศาสตร์ของหน่วย ได้กำหนดบทบาทหน้าที่ไว้ชัดเจน ให้มีหน้าที่ในการ เตรียมกำลังพลและเตรียมความพร้อมของกำลังพล โดยมีทิศทางในการทำงานที่ชัดเจน

๑๑. โครงสร้างมีการจัดโครงสร้างที่สามารถควบคุมและอำนวยความสะดวก สามารถปฏิบัติ ภารกิจ ได้หลายรูปแบบและหลายมิติ

๑๒. ระบบองค์กร เป็นหน่วยงานที่มีระเบียบวินัยและปฏิบัติตามแบบธรรมเนียมทหาร ทำให้เป็นองค์กรที่มีแบบอย่างอันเดียวกันโดยสร้างคุณค่าร่วมในองค์กร

๑๓. ทักษะของบุคลากร มีการพัฒนาขีดความสามารถกำลังพลให้มีการฝึกทบทวน ในตำแหน่งหน้าที่ในทุกระดับอย่างต่อเนื่อง

๑๔. มีการเปลี่ยนแปลง ระบบการผลิตจากเดิมไปสู่ยุคของประเทศไทยที่มีการผลิตโดยการ ใช้นวัตกรรม เพื่อให้ประเทศไทยมีรายได้สูงจากเดิม “ทำมาก ได้น้อย เป็น ทำน้อย ได้มาก”

๑๕. การบริหารจัดการ ทั้งนี้ในการดำเนินการใช้หลักการ 9M นอกเหนือจากหลักการบริหารเดิม (4M)

๑๖. ภาวะความเป็นผู้นำที่มีวิสัยทัศน์ เข้าใจยุทธศาสตร์ชาติ ระยะ ๒๐ ปี แผนพัฒนาเศรษฐกิจ ฉบับที่ ๒๐ และนโยบาย Thailand ๔.๐

๑๗. ความสนใจต่อสิ่งใหม่ๆ เป็นพื้นฐานของแนวความคิด ที่ตอบสนองต่อนวัตกรรมและเทคโนโลยีใหม่ๆ ซึ่งจะส่งผลต่อ ความคิดสร้างสรรค์ อันนำไปสู่ การทดลอง เพื่อให้ได้นวัตกรรมใหม่ๆสิ่งใหม่ๆ

๑๘. การสร้างความเชื่อมั่นต่อกำลังพล ในสภาพปัจจัยแวดล้อมต่างๆ ทั้งภายในและภายนอก ให้มีความยึดมั่นต่อนโยบายและเป้าหมายของหน่วยอย่างเคร่งครัด

๑๙. การทำงานเป็นทีม มีความสำคัญ จึงต้องเน้นที่การทำงาน โดยใช้เกณฑ์กำหนดความสำเร็จและล้มเหลวในรูปแบบของทีม เมื่อทีมงานมีความเข้มแข็ง

๒๐. ด้านบุคลากร หน่วยบัญชาการทหารพัฒนาที่บุคลากรที่มีความรู้ ความเข้าใจในการปฏิบัติหน้าที่ตามภารกิจได้อย่างมีประสิทธิภาพ

๒๑. ด้านการฝึกอบรม หน่วยบัญชาการทหารพัฒนา มีหลักสูตรการฝึกอบรม เพื่อพัฒนาบุคลากรให้มีความรู้ความสามารถตามห้วงระยะเวลาที่เหมาะสม

๒๒. ด้านยุทธโศปกรณ์ หน่วยบัญชาการทหารพัฒนา มีเครื่องมือที่มีประสิทธิภาพและทันสมัย ตลอดจนมีการพัฒนายุทธโศปกรณ์อย่างต่อเนื่อง

๒๓. ด้านงบประมาณ หน่วยบัญชาการทหารพัฒนา ได้รับความไว้วางใจอย่างสูงจากรัฐบาลในการสนับสนุนงบประมาณประจำปีอย่างสม่ำเสมอ

๒๔. ด้านระบบการบริหารจัดการภายในองค์กร หน่วยบัญชาการทหารพัฒนา มีการบริหารจัดการภายในองค์กรอย่างเป็นระบบส่งผลให้การปฏิบัติงานมีประสิทธิภาพ

๒๕. ด้านนโยบายและแผน หน่วยบัญชาการทหารพัฒนา มีการกำหนดแนวทางในการปฏิบัติการที่สอดคล้องกับแผนแม่บทในการพัฒนาประเทศ

๒๖. ด้านการบริหารจัดการองค์ความรู้ หน่วยบัญชาการทหารพัฒนา ได้มีการฝึกอบรมที่สำคัญร่วมกับหน่วยงานภายนอก ร่วมปฏิบัติการที่สำคัญในระดับประเทศหรือนานาชาติ โดยนำบทเรียนที่ได้จากการปฏิบัติการมาปรับปรุงองค์ความรู้ขององค์กร และถ่ายทอดแก่บุคลากรภายในองค์กร

๒๗. ด้านการตรวจสอบภายใน หน่วยบัญชาการทหารพัฒนา มีกระบวนการตรวจสอบภายในที่เข้มแข็งในทุกขั้นตอนสำคัญตั้งแต่ระดับหน่วยจนถึงระดับนโยบาย

๒๘. การขับเคลื่อนเศรษฐกิจด้วย New Engines of Growth โดยการส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์นวัตกรรม วิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี ต้องเริ่มต้นจากตัวคน และขยายต่อไปสู่สังคม ชุมชน และระดับประเทศ

๒๙. เพื่อให้เกิดการแข่งขันได้ ชุมชนและชาวบ้าน ต้องตระหนักถึงความสำคัญให้ได้ ต้องส่งเสริมให้ “เข้าใจ เข้าถึง พัฒนา” โดยนำไปสู่ Thailand 4.0 ด้วย Creativity และ Innovative เป็น Smart Thailand

ข้อเสนอแนะ

หน่วยบัญชาการทหารพัฒนา ต้องคำนึง การเปลี่ยนผ่านทั้งระบบใน ๔ องค์ประกอบที่สำคัญ คือ ๑. เปลี่ยนจากการเกษตรแบบดั้งเดิมไปสู่การเกษตรสมัยใหม่ที่เน้นการบริหารจัดการและเทคโนโลยี ๒. เปลี่ยนจาก SMEs ที่รัฐต้องให้ความช่วยเหลืออยู่ตลอดเวลาไปสู่การเป็น Startups ที่มีศักยภาพสูง ๓. เปลี่ยนจาก Traditional Services ซึ่งมีการสร้างมูลค่าค่อนข้างต่ำ ไปสู่ High Value Services และ ๔. เปลี่ยนจากแรงงานทักษะต่ำไปสู่แรงงานที่มีความรู้ ความเชี่ยวชาญ และทักษะสูง

ภารกิจของ หน่วยบัญชาการทหารพัฒนา ล้วนสนับสนุนการพัฒนาประเทศในระดับเศรษฐกิจฐานราก โดยเฉพาะอย่างยิ่ง “การยกระดับและพัฒนาคุณภาพชีวิตด้วยการส่งเสริมอาชีพให้กับประชาชน” เพื่อเข้าสู่ยุคไทยแลนด์ ๔.๐ อย่างแท้จริง หน่วยบัญชาการทหารพัฒนา สามารถพัฒนาได้จนถึงขั้นการเป็นผู้ประกอบการ Smart Farmer, SMEs Startups และแรงงานที่มีความรู้ มีทักษะสูงแล้ว ผลการดำเนินงานของหน่วยบัญชาการทหารพัฒนา ก็ย่อมจะสร้าง “ความมั่นคง มั่งคั่ง และยั่งยืน” ด้วยการสร้าง “ความเข้มแข็งจากภายใน” ขับเคลื่อนตามแนวคิด “ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง” ด้วยวิธีการพัฒนาตามแนวพระราชดำริ ๗ ข้อ โดยผ่าน “กลไกประชารัฐ” ต้องมีการพัฒนาหน่วยระดับฝ่าย/แผนกให้เป็น Digital Office การสนับสนุนให้มีการวิจัยและพัฒนา นอกจากด้านเทคโนโลยีแล้ว ด้านองค์ความรู้ต่างๆก็ควรที่จะนำมาวิจัย พัฒนาให้ทันสมัยและก่อให้เกิดประโยชน์ รวมทั้งมีการจัดเก็บองค์ความรู้ต่างๆทั้งหมดให้เป็นระเบียบ หน่วยมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานเพื่อพัฒนาประเทศ ได้แก่ ในกลุ่มอาหาร เกษตร และเทคโนโลยีชีวภาพ (Food Agriculture & Bio-Tech) และ ในกลุ่มอุตสาหกรรมสร้างสรรค์ วัฒนธรรม และบริการที่มีมูลค่าสูง (Creative, Culture & High Value Services) เน้นเรื่องของโครงสร้างการจัดของหน่วยงานที่จะต้องมีการจัดตั้ง แผนก / กอง ที่ทำหน้าที่ในการกำหนดหน้าที่ในการกำหนดนโยบาย ๔.๐ ในระดับกอง เพื่อเป็นพื้นฐานของการปรับเปลี่ยนองค์กรไปสู่ความเป็นมาตรฐานสากล

ข้อเสนอแนะสำหรับการศึกษาคั้งต่อไป

๑. ในการศึกษาครั้งนี้เป็นเพียงกลุ่มบุคลากรในระดับผู้บริหารหน่วยบัญชาการทหารพัฒนาเท่านั้น ควรเพิ่มกลุ่มประชากรเป็นระดับภูมิภาค (สำนักงานภาค) หรือระดับกรม (ทุกส่วนฝ่ายในหน่วยบัญชาการทหารพัฒนา) และขยายไปสู่ระดับกองบัญชาการกองทัพไทยต่อไป เป็นการพัฒนากำลังพลในมิติที่หลากหลายและใหญ่ขึ้น

๒. หากนำงานวิจัยนี้ไปใช้ในโครงการฝึกอบรมให้กับกำลังพล ให้มีความรู้ความเข้าใจ ควรมีการประเมินสมรรถนะของกำลังพลหลังจากการฝึกอบรม เพื่อให้มุ่งไปสู่ประเทศไทย ๔.๐ อย่างสมบูรณ์